

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ»

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ –ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
κ. ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**

**ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ
ΦΑΛΕΓΓΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ
ΧΑΤΖΗΠΕΝΤΣΙΔΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΣΕΛΙΔΑ

A. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	5
1. Έννοια.....	5
2. Χαρακτηριστικά.....	5
B. Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	5
1. Πρόλογος.....	5
2. Ίδρυση- Προϋποθέσεις σύστασης ανωνύμου εταιρείας.....	6
3. Ελαττωματική ίδρυση.....	7
4. Α.Ε. υπό ίδρυση.....	7
5. Διαδικασίες μεταφοράς έδρας Α.Ε. στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.	7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Α.Ε.

A. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ	
1. Δομή καταστατικού.....	9
B. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ	9
1. Για την επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας.....	9
2. Για την έδρα της εταιρείας.....	9
3. Για τη διάρκεια της εταιρείας.....	10
4. Για το είδος, τον αριθμό, την ονομαστική αξία, την έκδοσή των μετοχών.....	10
5. Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων σε ονομαστικές.....	10
6. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.....	10
7. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.....	10
8. Για τους ελεγκτές.....	11
9. Για τα δικαιώματα των μετόχων.....	11
10. Για τον Ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.....	11
11. Για τη λύση και την εκκαθάριση της περιουσίας της.....	11
11.1 Τέτοιου είδους διατάξεις που τίθενται σε καταστατικά είναι.....	11
Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ

A. ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ.....	13
--	----

2.	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ.....	13
B.	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ.....	17
Γ.	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ.....	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ- ΜΕΤΟΧΕΣ

A.	ΕΝΝΟΙΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	19
B.	ΜΕΤΟΧΕΣ	20
Γ.	ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ.....	20
Δ.	Πιστοποίηση-Αύξηση-Μείωση Κεφαλαίου	21
1.	Πιστοποίηση καταβολής κεφαλαίου	21
2.	Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.....	21
3.	Μείωση μετοχικού κεφαλαίου.....	22
4.	Απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου	23
Ε.	ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ	24
1.	Ομολογιακά δάνεια του Ν. 3156/2003.....	24
2.	Είδη ομολογιακών δανείων.....	25
3.	Διαδικασίες έκδοσης.....	27
4.	Μορφές ομολογιακών δανείων και μεταβίβαση των ομολογιών.....	30
ΣΤ.	ΜΕΤΟΧΟΙ.....	32
1.	Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μετόχων.	32
2.	Η νομική θέση του μετόχου.....	33
Z.	ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ.....	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

A.	ΕΝΝΟΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΣ.....	35
B.	ΕΙΔΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ.....	35
1.	Τακτικές	36
2.	Έκτακτες.....	36
3.	Καταστατική.....	36
Γ.	ΧΡΟΝΟΣ-ΤΟΠΟΣ –ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ.....	37
1.	Χρόνος και τόπος Σύγκλισης της Γενικής Συνέλευσης	37
2.	Ενέργειες που πρέπει να γίνουν προ της Γενικής Συνέλευσης	37
2.I	Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης	38
2.II	Κατάθεση μετοχών για συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση.....	38
2.III	Χορήγηση Οικονομικών καταστάσεων στους μετόχους.....	38
2.IV	Πίνακας Μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου.....	38
2.V	Θέματα ημερήσιας διάταξης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.....	38
Δ.	ΑΠΑΡΤΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ.....	39
1.	Απαρτία	39
2.	Πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων.....	39

3. Επαναληπτικές Συνελεύσεις.....	39
4. Υποχρεώσεις - Ενέργειες μετά την Γενική Συνέλευση.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

A. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.....	42
1. Δομή διοικητικού συμβουλίου.....	42
2. Αμοιβές μελών Δ.Σ.	42
3. Σύγκληση ,συγκρότηση ,λειτουργία ,αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου.....	43
4. Επιπρόσθετες αναφορές καταστατικού	44
5.Επιπρόσθετες αρμοδιότητες Δ.Σ.	45
B. ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΠΟ ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΕΡΔΩΝ.....	46
1. Φύση και είδη αμοιβών	46
2.Φορολογία αμοιβών μελών Δ.Σ. που καταβάλλονται από τα κέρδη της χρήσεως.....	47
3.Χαρτόσημο αμοιβών μελών Δ.Σ.	47
4. Δημοσιότητα οικονομικών καταστάσεων	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1. Ποινικές διατάξεις μετοχικού κεφαλαίου Α.Ε.	50
2. Μορφές ποινών.....	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΤΑΞΗ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

A. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
1. Πρόλογος	55
2. Ιστορική αναδρομή.....	55
2. Ιστορική αναδρομή	55
2.1 Η νομοθεσία της Α.Ε.	55
2.2 Κύρια χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος.....	56
2.3 Συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Α.Ε.	57
2.4 Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.....	58
2.5 Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος.....	59
3. Η διάθεση των κερδών των Α.Ε.	60
3.1 Η έννοια της διάθεσης των κερδών.....	60
3.2 Ποια κέρδη διανέμονται.....	62
3.3 Περιπτώσεις απαγόρευσης διανομής των κερδών.....	

3.4 Η τάξη στη διάθεση των κερδών της χρήσεως Α.Ε.	62
3.5 Κάλυψη ζημιών προηγούμενων χρήσεων.....	64
3.6 Τακτικό αποθεματικό	65
3.6.1 Η υποχρέωση κρατήσεως για τακτικό αποθεματικό	65
3.6.2 Κέρδη πάνω στα οποία υπολογίζεται στο τακτικό αποθεματικό.....	65
3.6.3 Το ποσοστό της κράτησης για τακτικό αποθεματικό.....	66
3.6.4 Μέχρι ποιο ποσό η κράτηση για τακτικό αποθεματικό είναι υποχρεωτική.....	67
3.7 Πρώτο μερίσμα	67
3.7.1 Υποχρέωση κρατήσεως για διανομή πρώτου μερίσματος.....	67
3.7.2 Τρόπος υπολογισμού του πρώτου μερίσματος.....	67
3.7.3 Περιοριστικές διατάξεις στην διανομή του πρώτου μερίσματος.....	69
3.8 Η διάθεση του "υπολοίπου" των καθαρών κερδών.....	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ 3604/2007 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ 2190/20

Παρουσίαση του νέου νόμου περί ανωνύμων.....	72
Βιβλιογραφία.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Α. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. Έννοια

Η Α.Ε., είναι εμπορική, κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται, μόνο, η ίδια με την περιουσία της, το δε κεφάλαιό της διαιρείται σε ίσια μερίδια, τις μετοχές. Η Ανώνυμη εταιρεία είναι ένα νομικό πρόσωπο που έχει ως επί το πλείστον κερδοσκοπικό χαρακτήρα με κυριότερο πλεονέκτημα, οι συμμετέχοντες σ' αυτήν (μέτοχοι) να ευθύνονται μόνο μέχρι το ύψος της συμμετοχής τους. *“Κάθε ανώνυμος εταιρεία είναι εμπορική ακόμα και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορικής επιχείρησης . (ν.2190/20)”*

2. Χαρακτηριστικά

Η Α.Ε. είναι εταιρεία υπό της ευρεία έννοια, δηλαδή, ένωση προσώπων που ιδρύεται με δικαιοπραξία για κοινό σκοπό σε όλα τα μέλη της. *“Η Α.Ε. είναι εμπορική κατά το τυπικό σύστημα, και οι πράξεις της είναι πάντα εμπορικές (άρθρο 1-Ν.2190/20)”*. Το νομοθετικό πλαίσιο της Α.Ε. είναι αναγκαστικού δικαίου στις περισσότερες διατάξεις του. Οι ανώνυμες εταιρείες είναι δυνατόν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν μέσα σε εξειδικευμένο περιβάλλον . Έτσι υφίστανται ανώνυμες εταιρείες , που μπορεί να τις διέπει το ίδιο γενικό νομοθετικό πλαίσιο ,αλλά έχουν και εξειδικευμένο δίκαιο και φυσικά αναγκαστικό .Οι ανώνυμες αυτές είναι οι εξής : ναυτιλιακές , τραπεζικές , αμοιβαίων κεφαλαίων , υπεράκτιες (off shore) , ασφαλιστικές κ.α. .

Β. Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εξέλιξη του οικονομικού βίου, η οποία επέφερε τη διεύρυνση των οικονομικών συναλλαγών και την ανάπτυξη των αγορών, καθώς επίσης και η τεχνολογική πρόοδος έθεσαν τις βάσεις για την δημιουργία της μεγάλης σύγχρονης επιχείρησης, η οποία, για τη λειτουργία της και την ανάπτυξη της παραγωγικής της διαδικασίας, απαιτεί να συγκεντρωθούν κεφάλαια σημαντικού ύψους.

Η συγκέντρωση όμως μέσων παραγωγής και η διάθεση κεφαλαίων σημαντικού ύψους, είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί από λίγα πρόσωπα, όπως συνήθως οι εταίροι μιας προσωπικής εταιρίας, γιατί αυξάνονται υπέρμετρα οι συνέπειες ως προς τον χρηματοδότη, σε περίπτωση κακής εκβάσεως των εργασιών της επιχείρησης, γιατί τότε οι ευθύνες του επεκτείνονται στο σύνολο της περιουσίας του.

Η Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.) αναπτύχθηκε ως μορφή συγκροτήσεως επιχειρηματικής

δραστηριότητας, γιατί επιτρέπει να αμβλυνθούν οι παράγοντες εκείνοι που αποτελούν εμπόδιο στη συγκρότηση ατομικών επιχειρήσεων ή προσωπικών εταιριών.

Την ανάπτυξη, λοιπόν, της Α.Ε. υπαγόρευσαν βασικά οι εξής λόγοι:

1. Η ανάγκη συγκεντρώσεως κεφαλαίων σημαντικού ύψους,
2. Η ανάγκη διασποράς και περιορισμού του κινδύνου που απορρέει από την συγκέντρωση αυτή των κεφαλαίων,
3. Η ανάγκη να μεταβιβάζεται με ευχέρεια η ιδιότητα του κεφαλαιούχου - μετόχου, ώστε αυτός να μπορεί να αποδεσμεύει εύκολα τα κεφάλαιά του από μια συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Έτσι, αναπτύχθηκε ο θεσμός της Α.Ε. της οποίας το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε ισόποσα τμήματα που αντιπροσωπεύονται από έγγραφους τίτλους (μετοχές), οι οποίοι μπορούν να μεταβιβασθούν, ενώ ο κάθε εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του.

Ο νόμος που διέπει τον θεσμό της Α.Ε. και που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως ιδρυτικός, ψηφίσθηκε το 1920 και είναι γνωστός ως "ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ 2190/1920" και αποτελείται από 72 άρθρα. Ο νόμος αυτός ακόμη και σήμερα, έπειτα από συμπληρώσεις και τροποποιήσεις, αποτελεί τον βασικό πυρήνα της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρίες, κωδικοποιημένος με το Β.Δ.174/1963.

Ριζικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις έγιναν με τα Π.Δ.409/1986 και 498/1987 με τα οποία προσαρμόσθηκε η νομοθεσία για τις Α.Ε. προς τις οδηγίες των Ευρωπαϊκών Οικονομικών Κοινοτήτων.

Στο μεταξύ, τροποποιήσεις κυρίως στην φορολογία των Α.Ε. επέφεραν οι νόμοι 2065/1992, 2238/1994 και ο 2579/1998.

Με το Ν.Δ.3843/58 επιβλήθηκε φορολογία στα εισοδήματα των νομικών προσώπων. Μέχρι τότε ίσχυε το σύστημα της φορολογίας καθαρών προσόδων του Ν.1640/1919. Έτσι, από το οικονομικό έτος 1959 τα εισοδήματα των ανωνύμων εταιριών, των συνεταιρισμών και των αλλοδαπών επιχειρήσεων υπήχθησαν στη φορολογία νομικών προσώπων.

2. Ίδρυση- Προϋποθέσεις σύστασης ανωνύμου εταιρείας

Για την ίδρυση της Α.Ε. απαιτούνται:

α. σύναψη καταστατικού, που καταρτίζεται μεταξύ δύο τουλάχιστον προσώπων (ιδρυτές) φυσικών ή νομικών και πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου (συστατικός χαρακτήρας). Το περιεχόμενο του καταστατικού καθορίζεται από το άρθρο 2-Ν.2190/20 .

β. ανάληψη των μετοχών, δηλαδή, κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου.

γ. έγκριση του καταστατικού και άδεια σύστασης από τη Διοίκηση (από τον αρμόδιο κατά τόπο νομάρχη) και

δ. τήρηση διατυπώσεως δημοσιότητας, η οποία συνίσταται, αφενός μεν, στην καταχώρηση του εγκριθέντος από τη Διοίκηση καταστατικού καθώς και της άδειας σύστασης της Α.Ε. στο μητρώο Α.Ε. (συστατικός χαρακτήρας) και αφετέρου στη δημοσίευση στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της εφημερίδας Κυβέρνησης (Φ.Ε.Κ.),

ανακοίνωσης για τη σχετική καταχώρηση στο Μ.Α.Ε. του εγκριθέντος καταστατικού και της άδειας σύστασης (δηλωτική δημοσιότητα και όχι συστατικός χαρακτήρας) ([άρθρο 7α](#) και 7β).

3.Ελαττωματική ίδρυση

Ακυρότητα της Α.Ε., όχι όμως αυτοδικαίως, αλλά κατόπιν δικαστικής απόφασης οποτεδήποτε μετά την ολοκλήρωση της ιδρυτικής διαδικασίας (δηλ. μετά την καταχώρηση της Α.Ε. στο Μητρώο Α.Ε.), επέρχεται λόγω ύπαρξης ελαττωμάτων, μόνο, για τους εξής λόγους (παρ. 1 , άρθρο 4^α-Ν.2190/20) :

“ α. όταν το καταστατικό δεν έχει περιβληθεί το συμβολαιογραφικό τύπο ή δεν έχει δοθεί έγκριση και άδεια σύστασης από τη Διοίκηση.

β. όταν το καταστατικό δεν περιέχει διατάξεις σχετικά με την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της Α.Ε. ή όταν ο σκοπός της (ο καταστατικός και όχι ο ασκούμενος) είναι παράνομος ή αντιβαίνει στη Δημόσια Τάξη.

γ. όταν δεν περιέχονται διατάξεις για το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου ή όταν το κεφάλαιο ορίζεται κάτω από το ελάχιστο νόμιμο όριο.

δ. όταν ο αριθμός των ιδρυτών είναι κατώτερος από δύο και

ε. όταν όλοι οι ιδρυτές ήταν ανίκανοι για δικαιοπραξία κατά τη σύναψη του καταστατικού”.

Μετά την κήρυξη της ακυρότητας (η οποία δεν έχει αναδρομική ισχύ και συνεπώς οι μέχρι τότε συναλλαγές της Α.Ε. είναι έγκυρες), η Α.Ε. θέτεται στο στάδιο της εκκαθάρισης, αφού η ακυρότητα ισοδυναμεί με λύση.

4.Α.Ε. υπό ίδρυση

Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη σύναψη του καταστατικού μέχρι την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας (ιδρυτικό στάδιο) δεν υπάρχει Α.Ε. είναι υπό ίδρυση.

Με την κατάρτιση του καταστατικού, συστήνεται μεταξύ των ιδρυτών προσωπική εταιρεία με σκοπό την ίδρυση Α.Ε. (κρατούσα γνώμη).

Τα έξοδα σύστασης βαρύνουν αυτόματα την ιδρυθείσα Α.Ε. με την προϋπόθεση, όμως, ότι αυτά (έστω και κατά προσέγγιση) αναγράφονται στο καταστατικό (αρθ.2 , παρ.2-Ν.2190/20) . Για τις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν από τους ιδρυτές (ή και από το διορισμένο από το καταστατικό Δ.Σ.) στο όνομα της υπό ίδρυση Α.Ε., ευθύνονται οι ίδιοι απεριόριστα και σε ολόκληρο, εκτός αν η ιδρυθείσα Α.Ε. αναλάβει μέσα σε 3 μήνες από τη σύστασή της τις υποχρεώσεις αυτές, οπότε ευθύνεται μόνο, η ίδια (άρθρο 7δ).

Τα δικαιώματα που αποκτήθηκαν υπέρ της υπό ίδρυση Α.Ε. μεταβιβάζονται αυτόματα στην ιδρυθείσα (καίτοι υπάρχει αμφισβήτηση).

Τέλος, οι εισφορές σε χρήμα ή σε είδος που καταβλήθηκαν στο ιδρυτικό στάδιο μεταβιβάζονται αυτόματα στην ιδρυθείσα Α.Ε.

5. Διαδικασίες μεταφοράς έδρας Ανώνυμης Εταιρείας στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της .

Σχετικά με το θέμα της μεταφοράς της έδρας της εταιρείας από ένα Δήμο σε άλλο Δήμο ή κοινότητα , εκτός από τις ενέργειες τροποποίησης του καταστατικού ,θα πρέπει να προχωρήσουμε και στην ενημέρωση της Δ.Ο.Υ. για το θέμα αυτό , με την υποβολή των παρακάτω αναφερόμενων δικαιολογητικών ,αφού προηγούμενα καταχωρηθεί στο Μ.Α.Ε. και ληφθεί η σχετική άδεια από τη Νομαρχία , ήτοι :

1. Συμπλήρωση του εντύπου (Μ3) του Φ.Π.Α. εις απλούν.
 2. Συμπλήρωση του εντύπου (Μ) του Φ.Π.Α. σε δύο αντίγραφα .
 3. Επικυρωμένο από τον πρόεδρο του Δ.Σ. αντίγραφο του πρακτικού της Γενικής Συνέλευσης που ενέκρινε την μεταφορά της έδρας .
 4. Φωτοαντίγραφο του διπλοτύπου είσπραξης των τελών δημοσίευσης της περίληψης του τροποποιημένου άρθρου του καταστατικού στο Φ.Ε.Κ.
 5. Βεβαίωση του Επιμελητηρίου για την μεταφορά της έδρας .
- Για τη λήψη αυτής ,απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής απόφασης της Νομαρχίας στο Επιμελητήριο .
6. Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1589/86 του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας που θα δηλώνει ότι “ όταν δημοσιευθεί η τροποποίηση του σχετικού άρθρου στο Φ.Ε.Κ. θα προσκομισθεί το εν λόγω φύλλο” .
 7. Μισθωτήριο συμβόλαιο ή τίτλοι κυριότητας των γραφείων που μεταφέρεται η έδρα της εταιρείας .
 8. Εξουσιοδότηση θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του νομίμου εκπροσώπου για το πρόσωπο που θα ενεργήσει την εν λόγω μεταβολή στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρείας .

Εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι δεν επιτρέπεται η μετεγκατάσταση των γραφείων και της έδρας της εταιρείας , αν δεν ληφθεί η σχετική απόφαση τόσο από τη Νομαρχία όσο και από τη Δ.Ο.Υ. καθότι στην περίπτωση της Δ.Ο.Υ. μετά την υποβολή των παραπάνω αναφερόμενων δικαιολογητικών , απαιτείται και σχετική αυτοψία που διενεργείται κατόπιν έγγραφης εντολής του Διευθυντού της Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρείας ,από αρμόδιο υπάλληλο για τη διαπίστωση της πραγματικής κατάστασης αυτής .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Α.Ε.

A. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

1. Δομή καταστατικού

Το καταστατικό είναι το έγγραφο το οποίο περιέχει κατ'αρχάς τη σύμβαση της σύστασης της Α.Ε. Επίσης το καταστατικό περιλαμβάνει τους όρους οργάνωσης και λειτουργίας της Α.Ε. καθώς επίσης και τις συμβάσεις ανάληψης του μετοχικού κεφαλαίου.

Τα πρόσωπα που συμβάλλονται για την σύσταση της Α.Ε. λέγονται ιδρυτές. Οι ιδρυτές πρέπει να είναι ενήλικοι και να έχουν την ικανότητα διενέργειας εμπορικών πράξεων.

Επίσης ιδρυτές Α.Ε. μπορεί εκτός από φυσικά πρόσωπα να είναι και νομικά πρόσωπα. Οι ιδρυτές πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο. Δεν επηρεάζει την σύσταση και τη λειτουργία της Α.Ε. το γεγονός της μετέπειτα συγκέντρωσης όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο.

Το καταστατικό καταρτίζεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και κατά τη σύνταξή του πρέπει να παρίστανται οι ιδρυτές της Α.Ε. οι οποίοι και υπογράφουν. Οι ιδρυτές μπορούν να παρίστανται και με αντιπρόσωπο αρκεί να υπάρχει πληρεξουσιότητα με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Επίσης απαιτείται παράσταση δικηγόρου. Περιεχόμενο του καταστατικού

B. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Στο [άρθρο 2 του Ν.2190/20](#) αναφέρεται το υποχρεωτικό περιεχόμενο του Καταστατικού. Συγκεκριμένα το καταστατικό πρέπει να περιέχει διατάξεις:

1. Για την επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας.

Η επωνυμία λαμβάνεται από το αντικείμενο της εταιρείας. Σε περίπτωση που ο σκοπός της εταιρείας εκτείνεται σε πολλά αντικείμενα η επωνυμία μπορεί να λαμβάνεται από τα κυριότερα από αυτά. Στην επωνυμία δύναται να περιέχεται και το ονοματεπώνυμο κάποιου ιδρυτού ή άλλου φυσικού προσώπου ενώ πρέπει να περιέχονται και οι λέξεις "Ανώνυμη εταιρεία".

Ο σκοπός της Α.Ε. αφορά το αντικείμενο της δραστηριότητας το οποίο χαρακτηρίζει την Α.Ε. Το αντικείμενο μπορεί να είναι ευρύ ή πολλαπλό, δεν μπορεί όμως να είναι αόριστο ή γενικό (λ.χ. εμπορία γενικά). Ο σκοπός της Α.Ε. πρέπει να είναι νόμιμος και να μην αντιβαίνει στα χρηστά ήθη. Προσθήκη νέου αντικειμένου απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού.

2. Για την έδρα της εταιρείας.

Ως έδρα της εταιρείας πρέπει να ορίζεται ένας δήμος ή μια κοινότητα της ελληνικής επικράτειας. Αλλαγή της έδρας της Α.Ε. (όχι κατ'ανάγκη του δήμου ή της κοινότητας

αλλά και της διεύθυνσης εγκατάστασης) προϋποθέτει τροποποίηση του καταστατικού.

3. Για τη διάρκεια της εταιρείας.

Η Α.Ε. πρέπει να έχει ορισμένη διάρκεια μετά την πάροδο της οποίας λύεται. Ο νόμος δεν καθορίζει ανώτατο ή κατώτατο όριο διάρκειας αλλά πρέπει να υπάρχει οπωσδήποτε ημερομηνία λήξης. Η διάρκεια της Α.Ε. παρατείνεται με απόφαση της Γ.Σ. που πρέπει να ληφθεί πριν από τη λήξη της διάρκειας και να ληφθεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

δ. Για το ύψος και τον τρόπο καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου.

Το Μ.Κ. αναγράφεται πάντοτε σε χρήμα ακόμη και στην περίπτωση που εισφορές των μετόχων συνίστανται σε είδος.

Το μέρος του κεφαλαίου που ισούται με το ελάχιστο όριο του Μ.Κ. Α.Ε. (σήμερα 60.000,00 €) πρέπει να καταβληθεί είτε σε μετρητά είτε σε είδος με τη σύσταση της εταιρείας.

4. Για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους.

Οι μετοχές της Α.Ε. μπορεί να είναι ανώνυμες ή ονομαστικές ανάλογα με το τι επιθυμούν οι ιδρυτές. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι από ορισμένους νόμους καθίσταται υποχρεωτικό με βάση είτε το αντικείμενο της Α.Ε. είτε την διάρθρωση του ενεργητικού της (λχ. επένδυση ιδίων κεφαλαίων σε αστικά ακίνητα) οι μετοχές να είναι ονομαστικές. Η ονομαστική αξία των μετοχών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 30,00 € και μεγαλύτερη των 100,00 € .

στ. Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.

Οι μετοχές μπορεί να είναι κοινές ή προνομιούχες με δικαίωμα ή χωρίς δικαίωμα ψήφου.

5. Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων σε ονομαστικές.

Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές.

6. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα θέματα του Δ.Σ. καθορίζονται από τα άρθρα [18](#), [19](#), [20](#), [21](#), [22](#), [23](#), [24 του Ν.2190/20](#).

Περίληπτικά στο καταστατικό πρέπει να καθορίζεται ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. (κατώτερος και ανώτερος,) ο χρόνος θητείας ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξαετία. Επίσης τα μέλη του Δ.Σ. είναι πάντοτε επανεκλέξιμα και ελεύθερα ανακλητά. Το Δ.Σ. επιτρέπεται εφόσον ορίζεται από το καταστατικό να συνεδριάζει και σε τόπο εκτός της έδρας στην ημεδαπή.

7. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.

Τα θέματα αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων [25](#), [26](#), [27](#), [28](#), [29](#), [30](#), [31](#), [32](#), [33](#), [34](#), [35γ του Ν.2190/20](#) . Πλέον των υποχρεωτικών διατάξεων των

άρθρων αυτών το καταστατικό μπορεί να καθορίζει και άλλα πρόσωπα (εκτός του ταμείου της εταιρείας του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, και των τραπεζών που βρίσκονται στην Ελλάδα) στα οποία μπορούν να κατατεθούν οι μετοχές προκειμένου οι κάτοχοι τους να λάβουν μέρος στις συνελεύσεις. Επίσης το καταστατικό μπορεί να καθορίζει και άλλα θέματα (πλην των οριζόμενων στο [άρθρο 29 παρ. 3](#)) για τα οποία προκειμένου να ληφθεί απόφαση απαιτείται αυξημένη απαρτία, και θέματα (πλην των καθοριζόμενων από την [παρ. 2 του άρθρο 31](#)) για τα οποία προκειμένου να ληφθεί απόφαση απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία:

8. Για τους ελεγκτές.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [30](#), [31](#), [32](#), [33](#), [34](#), [35](#), [36](#), [37](#), [38](#), [39](#), [40ε](#).

9. Για τα δικαιώματα των μετόχων.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [8](#), [9](#), [10](#), [11](#), [12](#), [13](#), [14](#), [15](#), [16](#), [17](#).

10. Για τον Ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [41](#), [42](#), [43](#), [44](#), [45](#), [46α](#).

11. Για τη λύση και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [47](#), [48](#), [49](#).

Επίσης υποχρεωτικά το καταστατικό πρέπει να αναφέρει επίσης:

α. Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.

Η προϋπόθεση αυτή είναι αυτονόητη με μόνο το γεγονός του ότι το καταστατικό της Α.Ε. συντάσσεται από συμβολαιογράφο και συνεπώς επιβάλλεται η αναγραφή όλων των στοιχείων των συμβαλλομένων. Αν μεταξύ των ιδρυτών υπάρχει και νομικό πρόσωπο το καταστατικό περιέχει και τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων της.

β. Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

Τέτοιες δαπάνες είναι οι αμοιβές του συμβολαιογράφου και του δικηγόρου, ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου, τα τέλη δημοσίευσης του καταστατικού στο Φ.Ε.Κ. και σε περίπτωση εισφοράς σε είδος ακινήτων ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

Εκτός από τα παραπάνω που αφορούν στο υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού και προκύπτουν από το [άρθρο 2 του Ν.2190/20](#) στο καταστατικό μπορεί να περιληφθούν και διατάξεις, προαιρετικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την έναρξη και τη συνέχιση της λειτουργίας της Α.Ε.

11.1 Τέτοιου είδους διατάξεις που τίθενται σε καταστατικά είναι:

α. Ο ορισμός των μελών του πρώτου διοικητικού συμβουλίου μέχρι την πρώτη τακτική γενική συνέλευση, χωρίς όμως να γίνεται συγχρόνως και συγκρότηση σε σώμα δηλαδή να καθορίζεται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Δ/νων Σύμβουλος κλπ.

Τελευταία όμως σε πολλές περιπτώσεις η Διοίκηση δέχεται καταστατικά με τα οποία καθορίζεται το Δ.Σ. με ταυτόχρονη συγκρότησή του σε Σώμα.

β. Ο ορισμός των ελεγκτών της πρώτης εταιρικής χρήσης.

γ. Η παροχή δικαιώματος στα μέλη του Δ.Σ. να ασκούν με οποιαδήποτε ιδιότητα, δραστηριότητα σε τομείς συναφείς με τον σκοπό της Α.Ε. και συνεπώς ανταγωνιστική, μέχρι την σύγκληση της πρώτης Γενικής Συνέλευσης η οποία και θα αποφασίσει τελικά αν θα παραχωρήσει τελικά στα μέλη του Δ.Σ. το δικαίωμα αυτό.

δ. Η παροχή δικαιώματος στο Δ.Σ. ή στην Γ.Σ. της αύξησης του Μ.Κ. σύμφωνα με τους όρους του [άρθρου 13 του Ν.2190/20](#).

ε. Η δυνατότητα εκλογής από το Δ.Σ. προσωρινού μέλους μέχρι την προσεχή Γ.Σ. σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή άλλου λόγου αποχώρησης μέλους του Δ.Σ. Η δυνατότητα αυτή υπάρχει εφόσον τα εναπομείναντα μέλη είναι τουλάχιστον τρία.

στ. Η ανάθεση εκπροσώπησης της Α.Ε. είτε γενικά είτε για ορισμένες πράξεις σε ένα ή περισσότερα μέλη του Δ.Σ. ή σε άλλα πρόσωπα.

Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ

1 Να θεωρηθεί από το οικείο Επιμελητήριο (σύμφωνα με την παραγ. 1 του αρθρ. 7 Ν. 2081/92) για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης, της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου, που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην επιχείρηση, γιατί (σύμφωνα με την παραγ. 1 εδάφιο β του αρθρ. 7 Ν. 2081/92) *"οι Νομαρχίες είναι υποχρεωμένες να μην εγκρίνουν καταστατικά ή τροποποιήσεις καταστατικών Ανωνύμων Εταιριών, αν αυτά δεν έχουν θεωρηθεί για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της Επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου από το οικείο Επιμελητήριο"*.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για να θεωρηθεί από το Επιμελητήριο, κάποια επωνυμία ή διακριτικός τίτλος και να καταχωρηθεί στα βιβλία που αυτό τηρεί, θα πρέπει (σύμφωνα με το αρθρ. 4 παρ. 5 Ν. 1089/80) *"να διαφέρει κατά τρόπο ευδιάκριτο από άλλη εγγεγραμμένη στα αυτά βιβλία"*. Γι' αυτό θα πρέπει, κατά την κατάρτιση του καταστατικού της υπό ίδρυση επιχείρησής σας, να έχει ερευνηθεί στο οικείο Επιμελητήριο αν, η επωνυμία ή ο διακριτικός τίτλος (που προτίθεστε να χρησιμοποιήσετε), χρησιμοποιούνται ήδη ή έχουν καταχωρηθεί και κατοχυρωθεί από άλλη επιχείρηση.

1β). Να κατατεθεί για θεώρηση από την αρμόδια ΔΟΥ (ΦΑΕΕ ή ΦΑΒΕ).

1γ). Να κατατεθεί για έγκριση και για καταχώρισή του στα Μητρώα Ανωνύμων Εταιριών της Νομαρχίας .

2. Να δημοσιευθεί στο Φ. Ε. Κ (Φύλλο Εφημερίδος Κυβέρνησης), η ανακοίνωση της Νομαρχίας, για την έγκριση του καταστατικού της Α. Ε. και την καταχώρισή του στα Μητρώα Α. Ε., που τηρεί η Νομαρχία. **ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Η ανωτέρω διαδικασία πρέπει να ακολουθείται και για κάθε τροποποίηση του καταστατικού των Α. Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ

Α. ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

1.ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Κατόπιν της σύνταξης του καταστατικού , οι επόμενες κινήσεις ίδρυσης της ανωνύμου είναι :

Α) Σύνταξη πρακτικού Συγκρότησης σε σώμα του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας , όπου θα αναφέρονται αναλυτικά οι μέτοχοι της εταιρείας και τα μέλη του Δ.Σ. με τις αρμοδιότητές τους και τις θέσεις τους μέσα σε αυτή . Το πρακτικό αυτό θα πρέπει ,σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες να δημοσιευθεί , μέσω του αρμοδίου τμήματος της Νομαρχίας .

Β) Σύνταξη πρακτικού Κάλυψης –Πιστοποίησης Μετοχικού Κεφαλαίου . Θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά τα ποσά που συνεισφέρει ο κάθε μέτοχος στο κεφάλαιο αυτής .Επίσης και αυτό το πρακτικό πρέπει να δημοσιευθεί μέσω της υπηρεσίας της νομαρχίας .

Απαιτούν να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο τους στο εκδιδόμενο από την Τράπεζα παραστατικό για να είναι δυνατός ο έλεγχος της καταβολής από την αρμόδια αρχή . Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι ενώ η ανακοίνωση της συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα και η πιστοποίηση της καταβολής του Μετοχικού Κεφαλαίου μπορούν να ενοποιηθούν σε μία και να καταβληθούν τέλη μιας ανακοίνωσης, όμως οι Νομαρχίες δεν αποδέχονται τη λύση αυτή και ζητούν χωριστές ανακοινώσεις , πράγμα στο οποίο δεν φαίνεται να έχουν δίκαιο, δεδομένου ότι η ενοποιημένη ανακοίνωση εκπληρώνει τη βούληση του νομοθέτου, αυτό βεβαίως το εφαρμόζουν βάσει σχετικού εγγράφου του Εθνικού Τυπογραφείου .

Β. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

I. ΑΙΤΗΣΗ - ΔΗΛΩΣΗ σε έντυπο, που χορηγείται από το Τμήμα Μητρώου του Επιμελητήριο υπογεγραμμένη από τον ή τους Νομίμους Εκπροσώπους της επιχείρησης.

II. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ Α. Ε. και όλες τις ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ αυτού (αν έχουν γίνει) , όπως έχει εγκριθεί και καταχωριθεί στα Μητρώα Α. Ε. της Νομαρχίας (σε φωτοτυπία).

III. Φ. Ε. Κ (Φύλλο Εφημερίδος Κυβέρνησης) , που δημοσιεύεται η ανακοίνωση κάθε περίληψης του καταστατικού της Α. Ε. ή (αν δεν έχει κυκλοφορήσει το ΦΕΚ) ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ με την υπό δημοσίευση περίληψη του καταστατικού.

IV. ΒΕΒΑΙΩΣΗ, που έχει εκδοθεί από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για την επίδοση δήλωσης ΕΝΑΡΞΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ (σε φωτοτυπία).

V. ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ή ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ ΕΟΚ ή ΑΔΕΙΕΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΡΓΑΣΙΑΣ (προκειμένου για αλλοδαπούς από χώρες εκτός ΕΟΚ) , όλων των Νομίμων εκπροσώπων της ΑΕ (σε φωτοτυπία). Επίσης θα πρέπει να Υποβληθούν, αφού εκδοθούν και τα:

VI. Φ. Ε. Κ., που δημοσιεύονται τα Μέλη του Δ. Σ. με τις αρμοδιότητές τους και

την ανάθεση εκπροσώπησης της Α. Ε. ή (αν δεν έχει κυκλοφορήσει το ΦΕΚ) η σχετική ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ή (αν δεν έχει εκδοθεί η ανακοίνωση) το σχετικό ΠΡΑΚΤΙΚΟ Δ. Σ.

VII. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ (Ισολογισμό της προηγούμενης, του έτους της συνδρομής, χρήσης) για καθορισμό των ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ προς Επιμελητήριο και ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ αυτών (αφορά μη νεοϊδρυόμενες Α. Ε., που έχουν ήδη κλείσει ισολογισμό).

VIII. ΕΙΔΙΚΗ ΑΔΕΙΑ, που απαιτείται, να εκδοθεί, για άσκηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

IX. ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ότι: Η Υπηρεσία, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να ζητεί και την Υποβολή των κατωτέρω Δικ/κών: ΜΙΣΘΩΤΗΡΙΟΥ ή άλλου δικ/κού, ύπαρξης επαγγελματικής εγκατάστασης ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ του ΚΒΣ.

Γ. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Η εγγραφή ολοκληρώνεται την ίδια ημέρα με την κατάθεση των δικαιολογητικών και αφού:

- α. γίνει ο έλεγχος των δικαιολογητικών
- β. γίνει η καταχώριση της επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου της επιχείρησης στα, από το νόμο, τηρούμενα βιβλία Επωνυμιών και Διακρ. Τίτλων)
- γ. καταβληθούν τα τέλη καταχώρισης στο πρωτόκολλο επωνυμιών που, για τις Α.Ε, ανέρχονται στο ποσό των 29,35€, πλέον χαρτοσήμου 3,6% υπέρ Δημοσίου και ΟΓΑ
- δ. εκπληρωθούν οι, προς το Επιμελητήριο, οφειλόμενες συνδρομές ή διακανονισθούν σε δόσεις (διακανονισμός γίνεται στις περιπτώσεις, που οφείλονται συνδρομές παρελθουσών χρήσεων άνω της 3ετίας και το ποσό ξεπερνά τα 294€).

ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ότι:

1. Οι οικονομικές υποχρεώσεις (συνδρομές) των μελών προς το Επιμελητήριο έχουν καθορισθεί (με βάση την παρ. 2 του άρθρο. 4 Ν. 2081/92) από το Δ. Σ. με την από 1/2000 απόφασή του.
2. Το Επιμελητήριο εισπράττει για τα νεοεγγραφόμενα μέλη του, που έχουν ιδρυθεί πριν την τελευταία εξαετία συνδρομές, αναδρομικά για την τελευταία πενταετία .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ- ΜΕΤΟΧΕΣ

Α. ΕΝΝΟΙΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετοχικό (ή εταιρικό) κεφάλαιο είναι το ποσό (μαθηματική ποσότητα) που αναγράφεται στο καταστατικό και το οποίο κατά την ίδρυση της Α.Ε. αντιστοιχεί στο άθροισμα της αξίας των εισφορών των μετοχών (αποτελεί σταθερό μέγεθος).

Διαιρείται δε, σε ισότιμα μερίδια, τις μετοχές.

Η συγκέντρωση του Μ.Κ. συντελείται με την κάλυψη και την καταβολή του.

Κάλυψη, λέγεται η ανάληψη υποχρέωσης για την καταβολή της εισφοράς (δηλ. της αξίας των μετοχών από μέρους των μετόχων). Το Μ.Κ. πρέπει να έχει καλυφθεί, σε κάθε περίπτωση, (δηλ. ακόμη και στη μερική καταβολή), ήδη κατά τη σύναψη του καταστατικού και πάντως πριν ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας για τη σύσταση της Α.Ε.

Καταβολή, είναι η εκπλήρωση της υποχρέωσης που αναλήφθηκε από τους μετόχους για καταβολή της εισφοράς. Η καταβολή των εισφορών (τόσο σε χρήμα, όσο και σε είδος), πρέπει να πραγματοποιηθεί μέχρι την ολοκλήρωση της ιδρυτικής διαδικασίας (παρότι υπάρχει αμφισβήτηση).

Μέσα σε δύο μήνες από τη σύσταση της Α.Ε., το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να πιστοποιήσει αν καταβλήθηκε το Μ.Κ. ή όχι και να υποβάλλει το σχετικό πρακτικό μέσα σε είκοσι ημέρες από τη λήξη του διμήνου στην αρμόδια νομαρχία, καθώς και στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β.

Με τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου 12 επιτρέπεται η μερική καταβολή του Μ.Κ. (μόνο για εισφορά σε χρήμα), δηλαδή η καταβολή ενός τμήματος αυτού σε μεταγενέστερο από τη σύσταση της Α.Ε. (ή την αύξηση του) χρονικό διάστημα.

Εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό, η εισφορά μπορεί να συνίσταται σε διάφορα αντικείμενα (π.χ. αξιόγραφα, μεταβίβαση κυριότητας ή παραχώρηση χρήσης κινητών ή ακινήτων), τα οποία όμως πρέπει να είναι δεκτικά χρηματικής αποτίμησης, η οποία πρέπει να γίνει απαραίτητα από την εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 9 (η σχετική έκθεση υποβάλλεται στη δημοσιότητα του άρθρου 7β).

Ο [νόμος \(άρθρ. 8\)](#) προβλέπει κατώτερο όριο Μ.Κ., το οποίο, σήμερα, (με το [άρθρ. 11 του Ν.2579/98](#) ανέρχεται σε 60.000,00 € καταβλητέο ολόκληρο κατά την ίδρυση της Α.Ε.

Για Α.Ε. που προσφεύγουν σε δημόσια εγγραφή για την κάλυψη του Μ.Κ. ή την έκδοση ομολογιακού δανείου, το κατώτατο όριο του Μ.Κ. ανέρχεται σε 300.000,00 € (άρθρο 8α). Με τον όρο "μετοχή", εννοούνται: α. τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου, β. μετοχική σχέση από την οποία πηγάζουν τα μετοχικά δικαιώματα και οι μετοχικές υποχρεώσεις και γ. αξιόγραφο στο οποίο ενσωματώνονται ένα τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου καθώς και η μετοχική σχέση ([παρ. 1 άρθρ. 11α](#)).

Ως προς την αξία της μετοχής διακρίνουμε την ονομαστική (το τμήμα του Μ.Κ. που εκπροσωπεί η μετοχή η αξία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 30,00 € [παρ. 1 άρθρ. 14](#) και [παρ. 2 άρθρ. 30](#)), την εσωτερική ή πραγματική (που προσδιορίζεται με βάση την πραγματική αξία της εταιρικής περιουσίας), την λογιστική (που ανταποκρίνεται στη λογιστική αξία της εταιρικής περιουσίας) και την χρηματιστηριακή (που διαμορφώνεται στο Χ.Α.Α.).

B. ΜΕΤΟΧΕΣ

Η εταιρεία είναι ελεύθερη να εκδώσει ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές, εκτός αν πρόκειται για τις αναφερόμενες στην παρ. 2 άρθρο 11α του Ν.2190/20, ή και για ορισμένες άλλες σύμφωνα με άλλους νόμους όπως π.χ. οι κτηματικές, οι Π.Α.Ε., οι χρηματιστηριακές και των οποίων οι μετοχές είναι υποχρεωτικά ονομαστικές.

Οι εκτός Χ.Α.Α. μετοχές, τόσο οι ανώνυμες, όσο και οι ονομαστικές μεταβιβάζονται με συμφωνία και παράδοση, επιπλέον δε, για τις δεύτερες απαιτούνται και οι διατυπώσεις της παρ. 1 άρθρο 8β (υπόψη και το [άρθρ. 15 του Ν.2459/97](#)). Από τις εισηγμένες στο Χ.Α.Α. μετοχές, τόσο οι ανώνυμες, όσο και οι ονομαστικές μεταβιβάζονται σύμφωνα με την χρηματιστηριακή νομοθεσία, λαμβανομένης υπόψη, για τις δεύτερες και τις διαδικασίες της [παρ. 2 άρθρ. 8β](#).

Εφόσον η μετοχή είναι κινητό πράγμα μπορεί να είναι αντικείμενο κυριότητας, συγκυριότητας, επικαρπίας και ενέχυρου.

Απαγορεύεται στην Α.Ε. να αποκτήσει, είτε η ίδια είτε μέσω τρίτων δικές της μετοχές ([παρ. 1 άρθρ. 16](#)), με εξαίρεση τις αναφερόμενες περιπτώσεις της παρ. 2 άρθρο 16.

Οι μετοχές μπορεί να είναι κοινές ή και προνομιούχες (με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου), τα προνόμια των οποίων καθορίζονται από τις [παρ. 1, 2, 4 άρθρ. 3](#).

Μια ιδιαίτερη περίπτωση είναι οι μετοχές επικαρπίας που εκδίδονται σε αντικατάσταση αποσβεσμένων μετοχών, λόγω επιστροφής στους μετόχους όλης ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους, από αποθεματικά ή από κέρδη που απομένουν μετά την καταβολή του πρώτου μερίσματος (Πρόκειται, δηλαδή, για την απόσβεση του Μ.Κ. - άρθρο 15α).

Γ. ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

1. Οι μετοχές είναι ονομαστικές σύμφωνα με όσα ειδικότερα στο άρθρο 44 του παρόντος ορίζονται, μπορούν όμως να μετατραπούν με τροποποίηση του παρόντος.

2. Οι μετοχές είναι αδιαίρετες. Περισσότεροι από ένας κύριοι μιας μετοχής καθώς και όσοι έχουν την ψιλή κυριότητα ή την επικαρπία μιας μετοχής εκπροσωπούνται υποχρεωτικά με ένα κοινό αντιπρόσωπό τους στις σχέσεις τους με την εταιρεία.

3. Οι τίτλοι των μετοχών αποκόπτονται από το στέλεχος, είναι αριθμημένοι με αύξοντα αριθμό, φέρουν τη χρονολογία της εκδόσεώς των και τις υπογραφές του Προέδρου και ενός από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, που ορίζεται από αυτό, καθώς και τη σφραγίδα της εταιρείας και αριθμό μερισματαποδείξεων, που θα καθορισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι τίτλοι αυτοί μπορούν να αντιπροσωπεύουν μια ή και περισσότερες μετοχές. Για τη μετατροπή των μετοχών σε ανώνυμες και αντίστροφα απαιτείται απόφαση της γενικής συνελεύσεως λαμβανομένης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία ([άρθρο 29 παρ. 3 και 4](#) και [άρθρο 31 παρ. 2 του Κ.Ν.2190/20](#) όπως ισχύουν), και ανάλογη τροποποίηση του παρόντος άρθρου. Επιτρέπεται η έκδοση προσωρινών τίτλων μετοχών οι οποίοι ανταλλάσσονται με τους οριστικούς τίτλους μετοχών, όταν αυτοί εκδοθούν.

Δ. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ-ΑΥΞΗΣΗ-ΜΕΙΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Πιστοποίηση καταβολής κεφαλαίου

Μέσα σ' ένα δίμηνο από τη σύσταση της Ανώνυμης Εταιρείας ή από κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συνέλθει σε ειδική συνεδρίαση και να πιστοποιήσει αν καταβλήθηκε ή όχι το μετοχικό κεφάλαιο ή το ποσό της αύξησεως που αποφασίστηκε. Εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας η εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει στην Νομαρχία Θεσσαλονίκης (Διεύθυνση Εμπορίου) αντίγραφο του πρακτικού που θα συνταχθεί κατά την πιο πάνω συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή στην περίπτωση καταβολής του αρχικού κεφαλαίου, ανακαλείται η άδεια σύστασης της εταιρείας από την αρμόδια Εποπτεύουσα Αρχή και στην περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου ανακαλείται η σχετική απόφαση τροποποίησης του καταστατικού. Η καταβολή μετρητών για κάλυψη του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου ή τυχόν αυξήσεων αυτού καθώς και οι καταθέσεις μετόχων με προορισμό την μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θα πραγματοποιείται υποχρεωτικά με κατάθεση σε λογαριασμό επ' ονόματι της εταιρείας που θα τηρείται σε οποιαδήποτε νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα Τράπεζα.

2. Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, τηρώντας τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου 2190/20, με απόφασή του, που πρέπει να ληφθεί με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, μπορεί μέσα στην πρώτη πενταετία από τη σύσταση της εταιρείας ή μέσα σε μια πενταετία από τη σχετική έγκριση της Γενικής Συνελεύσεως, α) να αυξάνει, εφάπαξ ή τμηματικά, το μετοχικό κεφάλαιο με έκδοση νέων μετοχών, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο, β) να εκδίδει ομολογιακό δάνειο με την έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το μισό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του [άρθρου 3α του Κ.Ν.2190/20](#) όπως ισχύει, γ) Οι πιο πάνω εξουσίες μπορούν να εκχωρούνται στο διοικητικό συμβούλιο και με απόφαση της γενικής συνελεύσεως η οποία υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν.2190/20. Στην περίπτωση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα με απόφασή του, για την οποία χρειάζεται η παραπάνω πλειοψηφία να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο ή εν λόγω εξουσία, να εκδίδει ομολογιακό δάνειο το ύψος του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το μισό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου κατά την ίδια ημερομηνία. Οι πιο πάνω εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανανεώνονται από την Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση και η ισχύς τους αρχίζει μετά την λήξη της κάθε πενταετίας. Οι αποφάσεις αυτές των γενικών συνελεύσεων υπόκεινται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του [άρθρου 7β του Κ.Ν.2190/20](#).

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της εταιρείας η Γενική Συνέλευση έχει δικαίωμα με την συνήθη απαρτία και με απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων σ' αυτήν ψήφων (άρθρο 22 παράγραφος 1 και άρθρο 27 παράγραφος 1 του παρόντος) να αυξάνει το

μετοχικό κεφάλαιο εφάπαξ ή τμηματικά με έκδοση νέων μετοχών, μέχρι το πενταπλάσιο του αρχικά καταβεβλημένου κεφαλαίου.

3. Κατ'εξαιρέση της διατάξεως της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται πάντοτε απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως σύμφωνα με τις σχετικές περί απαρτίας και πλειοψηφίας διατάξεις των άρθρων 22 παράγραφος 3 και 27 παράγραφος 2 του παρόντος, και ανάλογη τροποποίηση του σχετικού με το μετοχικό κεφάλαιο άρθρο του παρόντος όταν τα αποθεματικά υπερβούν το ένα τέταρτο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

4. Το όργανο της εταιρείας που αποφασίζει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ορίζει τις λεπτομέρειες της εκδόσεως των νέων μετοχών, καθώς και τον χρόνο και τον τρόπο καταβολής του νέου κεφαλαίου, την τιμή εκδόσεως των νέων μετοχών και τους λοιπούς όρους της αυξήσεως.

5. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος δεν αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού αυτού.

6. Η αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος μπορεί να ασκηθεί παράλληλα με αυτή της γενικής συνελεύσεως κατά την παράγραφο 2 του παρόντος.

7. Η Γενική Συνέλευση με απόφασή της, που θα ληφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 22 παράγραφος 3 και 27 παράγραφος 2 του παρόντος καταστατικού, μπορεί να αυξάνει εφάπαξ ή τμηματικά με έκδοση νέων μετοχών το κεφάλαιο της εταιρείας απεριόριστα με τροποποίηση του σχετικού άρθρου.

8. Σε κάθε περίπτωση αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος καθώς και στην περίπτωση που θα εκδοθούν ομολογίες με δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές παρέχεται δικαίωμα προτιμήσεως σ'ολόκληρο το νέο κεφάλαιο και στο ομολογιακό αυτό δάνειο υπέρ εκείνων που είναι τότε μέτοχοι της εταιρείας και κατ'αναλογία της συμμετοχής τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο, κατά τα οριζόμενα στο [άρθρο 13 παρ. 5 του Κ.Ν.2190/20](#). Με τους περιορισμούς των [παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 13 του Κ.Ν.2190/20](#), το ως άνω δικαίωμα προτίμησης μπορεί να περιορισθεί ή και να καταργηθεί. Μετά την πάροδο της προθεσμίας που ορίστηκε από το όργανο που αποφάσισε την αύξηση του κεφαλαίου για να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, και η οποία προθεσμία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα μήνα, οι μετοχές που δεν έχουν αναληφθεί από τους παλαιούς μετόχους διατίθενται ελεύθερα από το Διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας.

9. Απαγορεύεται η έκδοση μετοχών σε τιμή κατώτερη από το άρτιο. Σε περίπτωση εκδόσεως νέων μετοχών σε τιμή υπέρ το άρτιο, η διαφορά που θα προκύψει από την έκδοση αυτών θα εμφανισθεί σε ειδικό λογαριασμό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και δεν μπορεί να διατεθεί για την πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστών.

3. Μείωση μετοχικού κεφαλαίου

Η εταιρεία - εκτός από την περίπτωση των μη αποπληρωμένων μετοχών, όπου η μείωση του Μ.Κ. είναι υποχρεωτική - είναι ελεύθερη, με απόφαση της καταστατικής Γ.Σ., αποτελούσα πάντοτε τροποποίηση καταστατικού, να μειώνει το κεφάλαιο της, όχι όμως κάτω από το κατά νόμο, κατώτατο όριο του Μ.Κ. (παρ. 7 άρθρο. 8).

Η μείωση του Μ.Κ. μπορεί να είναι, είτε πραγματική (όταν σε σπάνιες περιπτώσεις, η Α.Ε. επειδή δεν χρειάζεται ένα μέρος από την εταιρική της περιουσία, επιστρέφει στους μετόχους ανάλογο μέρος της εισφοράς τους), ή και ονομαστική (συνήθως, όταν καλύπτονται ζημιές με ανάλογο τμήμα του Μ.Κ.). Ο νόμος, αποβλέποντας στη προστασία των δανειστών, επιβάλλει να ορίζεται, τόσο στην πρόσκληση για τη σύγκληση της Γ.Σ., όσο και στην απόφαση της, ο σκοπός και ο τρόπος πραγματοποίησης της μείωσης του Μ.Κ. και επιπλέον να συντάσσεται, έκθεση ορκωτού ελεγκτή στην οποία, να βεβαιώνεται η ικανότητα της Α.Ε. να ικανοποιήσει τους δανειστές της ([παρ. 3 άρθρ. 4](#)). Δεν απαιτείται τέτοια έκθεση, αν προβλέπεται ταυτόχρονα και αύξηση του Μ.Κ., ή αν με τη μείωση του Μ.Κ. καλύπτονται ζημιές ή αν αυτή, επιβάλλεται από τον νόμο. Η μείωση του Μ.Κ. μπορεί να γίνει, είτε με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών, είτε με συνένωση περισσότερων μετοχών σε μία μετοχή ονομαστικής αξίας μικρότερης από το άθροισμα των συνενούμενων, είτε, με απόκτηση από την Α.Ε. ίδιων μετοχών της, τις οποίες θα ακυρώσει στη συνέχεια, είτε τέλος, με ακύρωση κατόπιν κλήρωσης ορισμένων μετοχών, προβλεπόμενης από το καταστατικό.

4. Απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου

Απόσβεση Μ.Κ. καλείται, η απόδοση στους μετόχους μέρους ή ολόκληρης της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που γίνεται με διάθεση καθαρών κερδών ή με ανάλωση αποθεματικών. Δηλαδή, σε αυτή την περίπτωση έχουμε μείωση της περιουσίας της Α.Ε., αλλά όχι και του Μ.Κ., το οποίο παραμένει ανέπαφο και εξακολουθεί να εμφανίζεται ακέραιο στον ισολογισμό. Η απόσβεση γίνεται με την καταβολή στους μετόχους της εταιρείας του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους. Οι μέτοχοι των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεσθεί, διατηρούν τα δικαιώματά τους εκτός από εκείνα της επιστροφής της εισφοράς τους και της λήψης του πρώτου μερίσματος. Συνεπώς, εξακολουθούν να είναι μέτοχοι με περιορισμένα, όμως, δικαιώματα για αυτό και σε αντικατάσταση των αποσβεσμένων μετοχών τους, λαμβάνουν ισάριθμες μετοχές επικαρπίας (άρθρο. 15α).

Η απόφαση για απόσβεση του Μ.Κ., λαμβάνεται από τη Γ.Σ. με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, εκτός αν το καταστατικό παρέχει εξουσιοδότηση στη Γ.Σ. να προβαίνει σε απόσβεση του Μ.Κ., οπότε η απόφαση λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία.

Η λύση της Α.Ε., υποκείμενη σε διατυπώσεις δημοσιότητας, επέρχεται, σύμφωνα με το νόμο (παρ. 1 άρθρο. 47α): α. όταν παρέλθει ο χρόνος διάρκειας που προβλέπει το καταστατικό, β. όταν η καταστατική Γ.Σ. αποφασίσει (αποτελεί τροποποίηση καταστατικού) την πρόωγη λύση της Α.Ε., γ. όταν η εταιρεία κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, της σχετικής δικαστικής απόφασης υποβαλλόμενης σε δημοσιότητα, δ. όταν η Διοίκηση ανακαλέσει την άδεια σύστασης της Α.Ε. (άρθρο. 48, 48α), λόγω: μη

απομάκρυνσης καταδικασμένου σε φυλάκιση μέλους Δ.Σ., μείωσης των ιδίων κεφαλαίων κάτω από το 1/10 του Μ.Κ., μη εμπρόθεσμης αύξησης του Μ.Κ. μέχρι του κατώτατου, κατά νόμο, ορίου, μη υποβολή στη Διοίκηση ισολογισμός τριών τουλάχιστον ετών και υπαγόρευσης της ανάκλησης από ειδικούς νόμους.

Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη λύση της Α.Ε. μέχρι την έναρξη διανομής του προϊόντος εκκαθάρισης, η καταστατική Γ.Σ. μπορεί να αποφασίσει την επαναλειτουργία της, δηλαδή τη διακοπή του σταδίου εκκαθάρισης και την επανάληψη της παραγωγικής της δραστηριότητας (αναβίωση), μόνο, όμως, αν λύθηκε για τους λόγους που αναφέρονται παραπάνω υπό α, β και γ.

Η εταιρεία μετά τη λύση της εισέρχεται στο στάδιο της εκκαθάρισης (παρ. 3 άρθρο 47α), κατά τη διάρκεια του οποίου και μέχρι την περάτωσή της, η εταιρεία εξακολουθεί να υπάρχει σαν νομικό πρόσωπο. Όλες οι πράξεις της εκκαθάρισης ασκούνται από τους εκκαθαριστές, οι οποίοι αν δεν διορίζονται από το καταστατικό εκλέγονται από τη Γ.Σ., που εξακολουθεί να έχει όλες τις αρμοδιότητες, που είχε και πριν από τη λύση της Α.Ε. (παρ. 3 άρθρο 49), όπως και οι ελεγκτές, η κρατική εποπτεία και οι μέτοχοι μειοψηφίας. Οι εκκαθαριστές είναι υποχρεωμένοι, τόσο κατά την έναρξη, όσο και στο τέλος της εκκαθάρισης να συντάξουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας.

Οι οικονομικές καταστάσεις, τόσο της έναρξης και τέλους της εκκαθάρισης, όσο και οι ετήσιες εγκρίνονται από τη Γ.Σ. και δημοσιεύονται (παρ. 1, 5 άρθρο. 49 και παρ. 1β άρθρο. 7α).

Τα κύρια καθήκοντα των εκκαθαριστών, καθορίζονται με σαφήνεια, από τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 49.

Τέλος, το στάδιο της εκκαθάρισης δεν μπορεί να υπερβεί την πενταετία, ενώ για τη συνέχιση της πέρα της πενταετίας απαιτείται ειδική άδεια της Διοίκησης, πλην όμως η εκκαθάριση δεν μπορεί, συνολικά, να υπερβεί τη δεκαετία (παρ. 6 άρθρο. 49). Η διαγραφή της Α.Ε., πρέπει να καταχωρηθεί στο Μ.Α.Ε.

Ε. ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ

Οι ιδρυτικοί τίτλοι (άρθρο 15), που ενσωματώνουν μετοχική σχέση, ούτε παρέχουν δικαίωμα παράστασης ή ψήφου στη Γ.Σ., παρά μόνο συμμετοχή στα κέρδη, εκδίδονται κατά την ίδρυση της Α.Ε. και χορηγούνται στους ιδρυτές της, είτε σαν ανταμοιβή για προσφερθείσες υπηρεσίες κατά τη σύσταση της Α.Ε. (κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι), είτε ως αντάλλαγμα για την παραχώρηση σε αυτή διάφορων - όχι χρήματα - αντικειμένων (εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι).

Όταν η Α.Ε. συνάπτει ομολογιακό δάνειο, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των άρθρων 3α, 3β και 3γ, εκδίδει ομολογίες που συνιστούν αξιόγραφα τα οποία ενσωματώνουν, μόνο έντοκη απαίτηση κατά της Α.Ε.. Οι ομολογίες αυτές, είναι δυνατό, κατά νόμο:

α. να παρέχουν εκτός από τον τόκο, δικαίωμα συμμετοχής στα απομείνοντα μετά την καταβολή του πρώτου μερίσματος κέρδη, β. να είναι εξασφαλισμένες κατά κεφάλαιο και τόκο με υποθήκη στα ακίνητα της Α.Ε. ή τρίτου και γ. να παρέχουν δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές (μετατρέψιμες ομολογίες), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 3α.

1. Ομολογιακά δάνεια του Ν. 3156/2003

Η χρηματοδότηση της εταιρείας διακρίνεται σε εσωτερική και εξωτερική, η δε εξωτερική χρηματοδότηση διακρίνεται περαιτέρω σε ίδια και ξένη. Ως εσωτερική νοείται η χρηματοδότηση που προέρχεται από την ίδια την επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας, τόσο από το παραγωγικό κομμάτι της (κέρδη της εταιρείας), όσο και από το χρηματοοικονομικό (αποδόσεις επενδεδυμένων κεφαλαίων). Πέραν της αυτοχρηματοδότησης, η εταιρεία δύναται να χρηματοδοτείται και από τρίτα πρόσωπα, οπότε γίνεται λόγος για εσωτερική χρηματοδότησή της. Αναλόγως του ρόλου των χρηματοδοτών, αναλόγως δηλαδή του εάν αυτοί καθίστανται ιδιοκτήτες της εταιρείας (μέτοχοι) ή απλοί δανειστές της, υπάρχει περαιτέρω διάκριση ανάμεσα σε χρηματοδότηση με ίδια ή ξένα κεφάλαια αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση της εταιρείας από τους ιδιοκτήτες - μετόχους της θεωρείται ως εκ τούτου εξωτερική χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια, ενώ ο τραπεζικός δανεισμός ή η έκδοση ομολογιακού δανείου λογίζεται ως εξωτερική χρηματοδότηση με ξένα κεφάλαια. Η διαφορά μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων αντανακλάται στην από οικονομικής πλευράς κατάταξη των προσώπων αυτών ως προς την προτεραιότητα ικανοποίησής τους από την περιουσία της εταιρείας. Ο "πιστωτής" ιδίων κεφαλαίων, δηλαδή ο μέτοχος μίας εταιρείας ικανοποιείται τελευταίος (residual claimant) από το υπόλοιπο που απομένει από την περιουσία της εταιρείας, εφόσον ικανοποιηθούν πρώτα οι πιστωτές ξένων κεφαλαίων, δηλαδή οι ομολογιούχοι ή απλοί δανειστές της εταιρείας.

Από οικονομικής πλευράς, η διαφορά ανάμεσα στο συμμετοχικό (μετοχή) και τον πιστωτικό τίτλο (ομολογία) έγκειται κυρίως στο ότι ο πρώτος ενσωματώνει και - θεωρητικά τουλάχιστον - αντανακλά τις προοπτικές ανάπτυξης μίας εταιρείας, οι οποίες εκφράζονται στις μερισματικές αποδόσεις. Αντίθετα, η ομολογία υπόσχεται μία εν πολλοίς σταθερή παροχή, δηλαδή την καταβολή του συμφωνημένου τόκου. Ανάλογες είναι και οι θεωρητικές τουλάχιστον δυνατότητες πραγματοποίησης κεφαλαιακών κερδών από υπεραξία: ενώ η αξία μίας μετοχής ανεβαίνει καθώς ο εκδότης της αναπτύσσεται, δεν συμβαίνει το ίδιο με την ομολογία της οποίας η απόδοση παραμένει εν πολλοίς, δηλαδή πέραν της ενίσχυσης του παράγοντα της φερεγγυότητας, ουσιαστικά ανεπηρέαστη από την ανάπτυξη της εταιρείας.

Η χρηματοδότηση των ανωνύμων εταιρειών στην Ελλάδα, αλλά και στις περισσότερες ηπειρωτικές ευρωπαϊκές χώρες στηρίχθηκε παραδοσιακά και για μεγάλο χρονικό διάστημα στο τραπεζικό σύστημα. Τα τραπεζικά δάνεια απετέλεσαν έτσι την κεντρική πηγή χρηματοδότησης των εταιρειών αυτών, τουλάχιστον μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '80. Η δεκαετία του '90 υπήρξε και για την ηπειρωτική Ευρώπη περίοδος άνθησης των κεφαλαιαγορών, που σηματοδοτήθηκε από τη σταδιακή αλλά δυναμική και ολοένα αυξανόμενη σε σημασία δραστηριοποίηση των τραπεζών στην αγορά των επενδυτικών υπηρεσιών. Η συρρίκνωση της ύλης των κλασικών τραπεζικών υπηρεσιών ανάγκασαν τα πιστωτικά ιδρύματα της ηπειρωτικής Ευρώπης να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε περιφερειακές επενδυτικές υπηρεσίες και να μετατραπούν από δανειστές σε διαμεσολαβητές (ανάδοχοι, θεματοφύλακες, διαχειριστές) για την εξεύρεση κεφαλαίων, προκειμένου για τη χρηματοδότηση των εταιρειών.

Η χρηματοδότηση των ανωνύμων εταιρειών μέσω των κεφαλαιαγορών απευθείας από το επενδυτικό κοινό επετεύχθη σε ένα πρώτο στάδιο κυρίως με την έκδοση συμμετοχικών τίτλων (μετοχών). Η διάψευση όμως των προσδοκιών του επενδυτικού κοινού με τη χρηματιστηριακή κρίση που σημάδεψε την αποχώρηση του προηγούμενου αιώνα αλλά και τα χρηματιστηριακά σκάνδαλα που την συνόδεψαν γέννησαν την ανάγκη διασφάλισης και κεφαλαιακής εγγύησης των πραγματοποιούμενων επενδύσεων.

Τα ομολογιακά δάνεια, θεσμός ο οποίος υπήρχε από παλαιά στα περισσότερα δίκαια ή/και εμπορικές πρακτικές των κρατών μελών, φάνηκε κατάλληλος για τη στήριξη της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων μέσω των κεφαλαιαγορών. Στο πλαίσιο αυτό και ο Έλληνας νομοθέτης προέβη το Μάιο του 2003 στην ψήφιση του Ν. 2156/03, νομοθετήματος που σκοπό είχε τον εκσυγχρονισμό των διατάξεων 3α έως 3γ Κ.Ν.2190/20, οι οποίες ρύθμιζαν τα δάνεια αυτά.

Η παρούσα μελέτη σκοπεύει στην παρουσίαση του νέου θεσμικού πλαισίου μέσα από τον εντοπισμό των νεωτερισμών του σε σχέση με το καθεστώς του Κ.Ν. 2190/20 αλλά και μέσα από την ανάδειξη πιθανών ερμηνευτικών δυσχερειών που προκύπτουν από τη νέα ρύθμιση. Η μελέτη χωρίζεται σε τρία μέρη: στο πρώτο θα παρουσιαστούν τα είδη, οι μορφές και οι διαδικασίες έκδοσης ομολογιακών δανείων, στο δεύτερο μέρος θα συζητηθούν ζητήματα που άπτονται της ομάδας και του εκπροσώπου των ομολογιούχων δανειστών και στο τρίτο θα παρουσιαστούν προβληματισμοί επί της παροχής ασφάλειας επί ομολογιακών δανείων.

2. Είδη ομολογιακών δανείων

Σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/20 (αρθρ. 3 α, 3β και 3γ), τα ομολογιακά δάνεια διακρίνονταν σε κοινά, μετατρέψιμα, κερδοφόρα και ενυπόθηκα. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι ο νόμος εκείνος δεν περιείχε ρητή ρύθμιση του κοινού ομολογιακού δανείου. Ερμηνευτικά συναγόταν από τον κανόνα "από το μείζον το έλασσον" ότι, εφόσον επιτρέπονταν τα τρία ανωτέρω αναφερθέντα είδη ομολογιακών δανείων θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι επιτρέπεται και η έκδοση κοινού δανείου. Υπήρχε το θεωρητικό ερώτημα, εάν άλλα ειδικά ομολογιακά δάνεια, όπως για παράδειγμα τα ανταλλάξιμα ή τα λεγόμενα "εισοδηματικά" ομολογιακά δάνεια¹ ήταν επιτρεπτά και με ποιους όρους. Διαφορετικές απαντήσεις θα έδινε κανείς στο ερώτημα αυτό ανάλογα με την πλευρά από την οποία αντιμετώπιζε το ζήτημα: από την πλευρά του ενοχικού δικαίου και δεδομένης της φύσης του ομολογιακού ως δανείου ρυθμιζόμενου στο αστικό κώδικα, η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων θα συνηγορούσε υπέρ του επιτρεπτού οποιασδήποτε μορφής ομολογιακού δανείου. Αντίθετα, το κυρίως αναγκαστικού χαρακτήρα και αυξημένης τυπικότητας εταιρικό δίκαιο θα επέβαλε τη λύση ότι η έκδοση δανείου εκτός των ρητών προβλέψεων Κ.Ν. 2190/20 από ελληνική ανώνυμη εταιρεία δεν επιτρέπεται.

Μετά το νέο νόμο 3156/03 η συζήτηση αυτή καθίσταται άνευ αντικειμένου, καθώς ήδη στην εισηγητική έκθεση του πρώτου άρθρου αναφέρεται: "ως προς το είδος του δανείου, η διάκριση πραγματοποιείται με γνώμονα τις τυχόν επιμέρους ρήτρες που περιέχονται στους όρους του δανείου αναφορικά με την εξόφληση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτό. ..." και ότι "... η εκτενής ρύθμιση ορισμένων ζητημάτων στο σχέδιο νόμου δεν υπονοεί ότι ο,τιδήποτε δεν προβλέπεται απαγορεύεται. Άλλωστε σε καθεστώς ελεύθερης ιδιωτικής οικονομίας είναι ιδιαίτερα ωφέλιμη, αν όχι αναγκαία, η ευέλικτη προσαρμογή της αγοράς με τις κατά το δυνατόν λιγότερες νομοθετικές παρεμβάσεις."

Με το νέο νόμο καταργείται το άρθρο. 3γ του Κ.Ν.2190/20, που ρύθμιζε τα ενυπόθηκα ομολογιακά δάνεια. Ήδη στην εισηγητική έκθεση επί του πρώτου άρθρου του νόμου αναφέρεται ότι: "Δεν αποτελεί ρήτρα που διακρίνει το είδος του δανείου η παροχή οποιασδήποτε μορφής εμπράγματης ή προσωπικής εξασφάλισης", ενώ ο νόμος ρυθμίζει το θέμα της παροχής εξασφαλίσεων για τα ομολογιακά δάνεια ενιαία στο αρθρ. 12. Το ζήτημα των εξασφαλίσεων θα το αντιμετωπίσουμε στο τρίτο μέρος της μελέτης.

Επίσης με το νέο νόμο προβλέπεται ρητά ένα νέο είδος ομολογιακού δανείου: το ομολογιακό δάνειο με ανταλλάξιμες ομολογίες. Το ανταλλάξιμο ομολογιακό δάνειο μοιάζει με το μετατρέψιμο στο ότι και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για εξόφληση του κεφαλαίου της

ομολογίας με δόση αντί καταβολής (ΑΚ 419) κατ' επιλογή του ομολογιούχου. Διαφέρει όμως από αυτό στα εξής σημεία:

α) Στην περίπτωση του ανταλλάξιμου, οι ομολογίες μπορούν να ανταλλαγούν με οποιοδήποτε επενδυτικό αξιόγραφο ενώ στην περίπτωση του μετατρέψιμου οι ομολογίες μετατρέπονται αποκλειστικά σε μετοχές

β) Οι τίτλοι με τους οποίους ανταλλάσσονται οι ομολογίες πρέπει να υφίστανται (και να βρίσκονται στην κατοχή της εκδότριας ή του τρίτου κυρίου των που υπόσχεται την ανταλλαγή) τουλάχιστον κατά το χρόνο κάλυψης του δανείου², δηλαδή το αργότερο κατά το χρόνο που ο ομολογιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση δανεισμού της εκδότριας³. Αντίθετα οι μετοχές στις οποίες μετατρέπονται οι ομολογίες είναι πάντοτε νεοεκδιδόμενες.

γ) Οι τίτλοι που ανταλλάσσονται μπορεί να είναι έκδοσης ή κυριότητας της εκδότριας των ομολογιών ή/και ενός τρίτου προσώπου, στον οποίον ο νόμος αναφέρεται ως ο "κύριος" των προς ανταλλαγή τίτλων. Αντίθετα, οι μετοχές στις οποίες μετατρέπονται οι ομολογίες είναι πάντοτε μετοχές εκδόσεως της εκδότριας των ομολογιών, η δε κτήση τους από τον ομολογιούχο είναι πρωτότυπη (εγγραφή στο μετοχικό κεφάλαιο). Η ανταλλαγή, λοιπόν, είναι μία πράξη που λαμβάνει χώρα στη δευτερογενή αγορά, καθώς απαιτεί μεταβίβαση υφιστάμενου τίτλου, ενώ η μετατροπή είναι πράξη της πρωτογενούς αγοράς, δηλαδή έκδοση κεφαλαίου.

δ) Το ανταλλάξιμο ομολογιακό δάνειο μπορεί να μην αλλοιώνει τη μετοχική σύνθεση της εκδότριας των ομολογιών, καθώς είναι δυνατόν να προσφέρονται σε ανταλλαγή άλλοι τίτλοι, πέραν των μετοχών της συγκεκριμένης εκδότριας. Αυτό δεν ισχύει για το μετατρέψιμο δάνειο, το οποίο έχει πάντοτε συνέπειες - μικρής ή μεγάλης - αλλοίωσης της μετοχικής σύνθεσης της εκδότριας.

ε) Για τον παραπάνω λόγο, προκειμένου για την έκδοση του ανταλλάξιμου δανείου αρκεί επί αποφάσεως γενικής συνέλευσεως απλή απαρτία και πλειοψηφία, η δε σχετική αρμοδιότητα έκδοσης των δύναται να μεταβιβαστεί, είτε δια καταστατικής ρυθμίσεως, είτε δι' αποφάσεως της γενικής συνέλευσης λαμβανομένης με απλή απαρτία και πλειοψηφία, στο Δ.Σ. της εταιρείας, το οποίο προβαίνει στη λήψη σχετικής απόφασης με απλή απαρτία και πλειοψηφία των μελών του. Επί καταστατικής ρυθμίσεως, η μεταβίβαση της αρμοδιότητας μπορεί να είναι χρονικά απεριόριστη. Αντίθετα, η έκδοση του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου απαιτεί και με βάση τις ρυθμίσεις των κοινοτικών Οδηγιών τήρηση αυξημένων διατυπώσεων, όπως παρακάτω υπό (3) στο παρόν μέρος της μελέτης αναλύουμε, είναι δε περιορισμένη ποσοτικά, όταν διενεργείται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

3. Διαδικασίες έκδοσης

Με τον όρο διαδικασίες έκδοσης νοούνται στην παρούσα μελέτη: α) οι όροι και οι προϋποθέσεις λήψης της σχετικής απόφασης σύμφωνα με το εταιρικό δίκαιο και β) οι διαδικασίες κάλυψης και διάθεσης των ομολογιών από πλευράς εταιρικού, αλλά και χρηματιστηριακού δικαίου.

Ως προς το εταιρικό δίκαιο σημειώνονται τα εξής:

Ο νέος νόμος ενδυναμώνει το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας εις βάρος ουσιαστικά της γενικής συνέλευσης και αυτό το φαινόμενο δεν περιορίζεται, όπως θα ανέμενε κανείς, σε ζητήματα έκδοσης ομολογιακών δανείων αλλά επεκτείνεται και σε ζητήματα έκδοσης μετοχών. Το κοινό και το ανταλλάξιμο ομολογιακό δάνειο μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με το [αρθρ. 1 παρ. 2 Ν. 3156/03](#):

α) Από τη γενική συνέλευση της εταιρείας. Αρκεί απλή απαρτία και πλειοψηφία

β) Από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας:

β.1) Κατόπιν απευθείας ανάθεσης της σχετικής αρμοδιότητας στο ΔΣ με διάταξη του καταστατικού. Η εξουσία αυτή του ΔΣ, εφόσον προέρχεται από το Καταστατικό, δεν υπόκειται σε κανένα χρονικό περιορισμό

β.2) Κατόπιν ανάθεσης της αρμοδιότητας με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Η ανάθεση της αρμοδιότητας με απόφαση της γενικής συνέλευσης έχει, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην εισηγητική έκθεση του πρώτου άρθρου του Ν. 3156/03, maximum χρονικό ορίζοντα πενταετίας δυνάμενο να παραταθεί ισόχρονα με την τήρηση αντίστοιχης διαδικασίας. Αξίζει στο σημείο αυτό να υπογραμμισθεί ότι επί ανταλλάξιμου και κοινού ομολογιακού δανείου, ο νόμος κάνει λόγο για "μεταβίβαση" της αρμοδιότητας έκδοσης ενώ επί μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου, ο νόμος στο αρθρ. 3α Κ.Ν.2190/20, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το [αρθρ. 15 Ν.3156/03](#), κάνει λόγο για "εξουσιοδότηση" του Διοικητικού Συμβουλίου από τη γενική συνέλευση, στα πλαίσια της γενικότερης διάταξης του αρθρ. 13 παρ. Κ.Ν.2190/20.

Το ομολογιακό δάνειο με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη εκδίδεται αποκλειστικά με απόφαση της γενικής συνέλευσης της εταιρείας, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Καταργείται έτσι η δυνατότητα που παρείχε το παλαιό 13 παρ. 1 Κ.Ν.2190/20 για έκδοση τέτοιου δανείου και από το διοικητικό συμβούλιο.

Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο εκδίδεται:

α) Από τη γενική συνέλευση της εταιρείας με απόφασή της που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία

β) Από το διοικητικό συμβούλιο με τις προϋποθέσεις του αρθρ. 13 παρ. 1 Κ.Ν.2190/20, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το [αρθρ. 15 παρ. 14 επ. Ν.3156/03](#).

Σύμφωνα με τη νέα αυτή διάταξη, το διοικητικό συμβούλιο δύναται να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία 2/3 του συνόλου των μελών του με τρεις περιορισμούς:

α) Απαιτείται προηγούμενη είτε ανάθεση της σχετικής αρμοδιότητας με διάταξη του καταστατικού της εταιρείας, είτε εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου από τη γενική συνέλευση, με απόφασή της που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Η απόφαση αυτή υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του αρθρ. 7β ΚΝ 2190/20.

β) Και στις δύο περιπτώσεις η ανάθεση και η εξουσιοδότηση αντίστοιχα ισχύουν για μέγιστο χρονικό διάστημα πενταετίας, το οποίο μπορεί να παραταθεί για μέγιστο χρόνο επίσης πενταετίας⁴ με απόφαση της γενικής συνέλευσης ως άνω. Στην περίπτωση όμως της ανάθεσης με καταστατική διάταξη, η πενταετία αυτή είναι υποχρεωτικά η πρώτη πενταετία από την ίδρυση της εταιρείας. Για τον υπόλοιπο χρόνο λειτουργίας, η ανάθεση της σχετικής αρμοδιότητας γίνεται με εξουσιοδότηση που δίδεται στο Διοικητικό Συμβούλιο με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

γ) Και στις δύο περιπτώσεις το συνολικό ποσό της αύξησης δεν μπορεί να υπερβαίνει, στην μεν περίπτωση της καταστατικής πρόβλεψης, το ποσό του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, στη δε περίπτωση της εξουσιοδότησης από τη γενική συνέλευση, το ποσό του καταβεβλημένου, κατά τη στιγμή της λήψης της περί εξουσιοδότησης απόφασης από τη γενική συνέλευση, μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Αξίζει στο σημείο αυτό να τονιστούν οι πιθανές συνέπειες από την αλληλεπίδραση των διατάξεων του παρόντος νόμου με τις διατάξεις της απόφασης 2/258/2003 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τις δημόσιες προτάσεις. Σύμφωνα με το αρθρ. 8 της απόφασης αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας που δέχεται την πρόταση εξαγοράς ("εταιρεία στόχος") δεν επιτρέπεται να προβεί χωρίς να έχει λάβει προηγουμένως ειδική άδεια από τη

γενική συνέλευση σε οποιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ματαίωση της δημόσιας πρότασης.

Ερωτάται: μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο να εκδώσει ομολογιακό δάνειο, εφόσον του έχει μεταβιβαστεί ή ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα με καταστατική διάταξη ή απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων;

Εδώ θα πρέπει να διακρίνουμε τις εξής περιπτώσεις:

α) Κερδοφόρο ομολογιακό δάνειο: δεν δημιουργείται ζήτημα, καθώς αυτό δεν μπορεί ούτως ή άλλως να εκδοθεί απευθείας από το ΔΣ

β) Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο: το δάνειο αυτό μπορεί να εκδοθεί μόνο υπό τις προϋποθέσεις του στ. (α) του αρθρ. 8 της απόφασης περί δημοσίων προτάσεων σύμφωνα με το οποίο η έκδοση επιτρέπεται μόνο αν το Δ.Σ. είχε, τουλάχιστον (18) μήνες πριν, εξουσιοδοτηθεί από τη γενική συνέλευση και δεν έχουμε κατάργηση ή περιορισμό του δικαιώματος προτίμησης. Θεωρούμε ότι Δ.Σ., το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί από τη γενική συνέλευση για έκδοση εντός πενταετίας μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου στα πλαίσια των νέων άρθρων 3α (β) και 13 παρ. 1 (β) Κ.Ν.2190/20, δύναται να προβεί στην έκδοσή του και μετά την υποβολή της δημόσιας πρότασης. Ερώτημα υπάρχει σχετικά με την περίπτωση, που η σχετική αρμοδιότητα για την έκδοση του δανείου έχει χορηγηθεί με διάταξη του καταστατικού. Θεωρούμε ότι στην περίπτωση της καταστατικής πρόβλεψης, έχουμε μεταβίβαση της αρμοδιότητας στο ΔΣ και όχι εξουσιοδότηση του τελευταίου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι το Δ.Σ. δεν μπορεί να προβεί σε έκδοση μετατρέψιμου δανείου και μετά την υποβολή της δημόσιας πρότασης, εφόσον η σχετική αρμοδιότητά του έχει μεταβιβαστεί με καταστατική πρόβλεψη. Εξάλλου, το ζήτημα δεν αναμένεται να έχει μεγάλη πρακτική σημασία, καθώς η δυνατότητα καταστατικής μεταβίβασης της αρμοδιότητας έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου στο Διοικητικό Συμβούλιο υπάρχει μόνο για πέντε έτη από την ίδρυση της εταιρείας, ενώ το Π.Δ.350/85 περί προϋποθέσεων εισαγωγής εταιρειών στην Κύρια Αγορά του ΧΑ απαιτεί ελάχιστη τριετή διάρκεια της εταιρείας, προκειμένου για την εισαγωγή των αξιών της προς διαπραγμάτευση. Γίνεται έτσι αντιληπτό ότι η ύπαρξη εισηγμένης εταιρείας με διάρκεια ζωής βραχύτερη της πενταετίας, για την οποία υποβάλλεται δημόσια πρόταση αγορά ή ανταλλαγής, δεν θα είναι ένα συχνό φαινόμενο.

γ) Κοινό ή ανταλλάξιμο ομολογιακό δάνειο: η έκδοση τέτοιων δανείων από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας στόχου θα πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτει στην παρ. (β) του αρθρ. 8 της απόφασης για τις δημόσιες εξαγορές, που ορίζει ότι σημαντικές διαχειριστικές πράξεις που μπορούν να μεταβάλλουν ουσιαδώς το ενεργητικό ή το παθητικό της εταιρείας απαγορεύονται, εκτός εάν το αρμόδιο όργανο τις έχει αποφασίσει πριν από την υποβολή της δημόσιας πρότασης. Η γραμματική ερμηνεία της διάταξης επιβάλλει να θεωρήσουμε ότι στην περίπτωση που η αρμοδιότητα έκδοσης των συγκεκριμένων δανείων έχει ανατεθεί στο Δ.Σ. με διάταξη του Καταστατικού, τότε η έκδοσή τους επιτρέπεται μόνο πριν την υποβολή της δημόσιας πρότασης. Ερωτάται όμως: αν η αρμοδιότητα έκδοσης των δανείων αυτών έχει μεταβιβαστεί από τη γενική συνέλευση στο συμβούλιο με εφαρμογή της διάταξης του τελευταίου εδαφίου του [αρθρ. 1 παρ. 2 Ν.3156/03](#), μπορεί να το Δ.Σ. να προβεί σε έκδοσή τους; Ορθότερη φαίνεται η αρνητική απάντηση, καθώς σε αντίθεση με τα μετατρέψιμα δάνεια, όπου γίνεται λόγος για εξουσιοδότηση του ενός εταιρικού οργάνου (Δ.Σ.) από το άλλο (Γ.Σ.) στα πλαίσια του αρθρ. 13 παρ. 1 Κ.Ν.2190/20, στην παρούσα περίπτωση ο νόμος μιλά περί μεταβίβασης της σχετικής αρμοδιότητας, έτσι ώστε μοναδικό όργανο αρμόδιο για τη διενέργεια της συγκεκριμένης διαχειριστικής πράξης, δηλαδή την έκδοση του δανείου, να καθίσταται το διοικητικό συμβούλιο. Επιπλέον, η "εξουσιοδότηση" του διοικητικού συμβουλίου για έκδοση

κοινού και ανταλλάξιμου δανείου στα πλαίσια του άρθρου 1 παρ. 2 Ν.3156/02 είναι πολύ ευρύτερη αυτής του άρθρου 13 παρ. 1 Κ.Ν.2190/20 με δεδομένο ότι στη δεύτερη περίπτωση υφίσταται σημαντικός ποσοτικός περιορισμός του ύψους της έκδοσης που ισούται με το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, περιορισμός ο οποίος δεν υφίσταται στην περίπτωση των κοινών και ανταλλάξιμων δανείων. Για το λόγο αυτό ο νόμος κάνει λόγο, όχι για εξουσιοδότηση αλλά για μεταβίβαση της αρμοδιότητας έκδοσης.

Από πλευράς ευρύτερου χρηματιστηριακού δικαίου, όσον αφορά στις διαδικασίες κάλυψης και διάθεσης των ομολογιών, ως σημειωθεί ότι το ομολογιακό δάνειο μπορεί να διατεθεί, είτε στο ευρύ επενδυτικό κοινό, οπότε γίνεται λόγος για κάλυψη της έκδοσης με δημόσια εγγραφή, είτε σε περιορισμένο κύκλο προσώπων, οπότε γίνεται λόγος για κάλυψη με ιδιωτική τοποθέτηση. Για τη διάθεση ομολογιών στο ευρύ επενδυτικό κοινό εφαρμογής τυγχάνει η δια του [αρθρ. 15 παρ.7 επ. Ν.3156/03](#) τροποποιηθείσα διάταξη του αρθρ. 8α Κ.Ν.2190/20 σύμφωνα με την οποία για τη διενέργεια της εγγραφής απαιτούνται τα ακόλουθα: ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο του εκδότη ενάμισι εκατομμύριο ευρώ, σύνταξη ενημερωτικού δελτίου κατά τις διατάξεις του Π.Δ.52/92 και με την υποχρεωτική συμβολή αναδόχου, έγκριση της δημόσιας εγγραφής και του δελτίου από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και προηγούμενη αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (credit rating) της εταιρείας ή των ομολογιών. Επιπρόσθετα, η εκδότρια εταιρεία υποχρεούται να ζητήσει μέσα σε ένα έτος από την ολοκλήρωση της δημόσιας εγγραφής την εισαγωγή των ομολογιών σε χρηματιστήριο.

Ερωτάται: σε ποιο χρηματιστήριο πρέπει να γίνει η αίτηση εισαγωγής και ποιες οι συνέπειες παράβασης της διάταξης από τον εκδότη των ομολογιών;

Φρονούμε ότι μπορεί να είναι οποιοδήποτε χρηματιστήριο θελήσει ο εκδότης, θα πρέπει όμως να αποδεικνύεται η δυνατότητα των ομολογιούχων να διαπραγματευτούν τους τίτλους τους εκεί και έτσι να επιτυγχάνεται ο σκοπός της διάταξης, που είναι η δημιουργία ουσιαστικής και ρευστής δευτερογενούς αγοράς για τους εκδοθέντες τίτλους με στόχο τη διευκόλυνση του ομολογιούχου να μεταπωλήσει τον τίτλο του. Στο δεύτερο ερώτημα γίνεται γενικά δεκτό ότι στην περίπτωση παραβίασης από τον εκδότη της υποχρέωσής του αυτής από τη διάταξη του άρθρ. 8α Κ.Ν.2190/20, δεν τίθεται θέμα ακύρωσης των με δημόσια εγγραφή εκδοθέντων τίτλων, αλλά τίθεται θέμα αποζημίωσης (914 ΑΚ) των ομολογιούχων ή μετόχων κ.λ.π., που ζημιώθηκαν από την παράλειψη αυτή, καθώς και θέμα ποινικής ευθύνης των μελών της διοίκησης της εταιρείας.

Πώς όμως προσδιορίζεται η ζημία του ομολογιούχου και το ύψος της αποζημίωσης που του οφείλει εκδότης; Θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι με εφαρμογή της διάταξης της ΑΚ 297 εδ. 2 - in natura αποκατάσταση της ζημίας - ο ομολογιούχος δικαιούται να ζητήσει άμεση εξαγορά του τίτλου από τον εκδότη. Το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό και στην περίπτωση ομάδας ομολογιούχων. Η αποζημίωση in natura είναι ευχερής για την ομολογία, ενώ είναι αδύνατη σε περίπτωση μετοχών, όπου θα απαιτούσε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου⁵, η οποία επιτρέπεται από το εταιρικό δίκαιο μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω ακριβώς του υπολειμματικού χαρακτήρα της επιστροφής της αξίας της μετοχής, που επιβάλλει την πρόταξη της ικανοποίησης των απαιτήσεων των ενυπόθηκων και εγγειόγραφων πιστωτών της εταιρείας. Επιπροσθέτως, η in natura αποκατάσταση της ζημίας του ομολογιούχου, είναι εφικτή, σε αντίθεση με την αντίστοιχη του μετόχου, στις περιπτώσεις αυτές, και για έναν ακόμη λόγο: Γενικά (και όχι μόνο στο δίκαιο της αποζημίωσης) κρατεί η γνώμη, ότι κρίσιμος χρόνος για τον υπολογισμό της αξίας μίας παροχής είναι ο χρόνος στον οποίον παρέχεται η έννομη προστασία. Τούτο σημαίνει ότι κρίσιμο στοιχείο για τον υπολογισμό της πραγματοποιηθείσας από τον επενδυτή ζημίας είναι η αξία που σήμερα έχει ο εκδοθείς τίτλος,

άλλως η τιμή που αυτός θα είχε στη δευτερογενή αγορά, δηλαδή στο χρηματιστήριο, εάν είχε εισαχθεί. Ενώ η παρούσα αξία της ομολογίας είναι σχετικά ευχερώς υπολογίσιμη, στη μετοχή κάτι τέτοιο είναι σχεδόν ανέφικτο για τους λόγους που ανωτέρω στην εισαγωγή αναλύθηκαν. Στην περίπτωση δηλαδή των μετοχών, ακόμη και η χρηματική αποζημίωση του μετόχου για τη μη εισαγωγή του τίτλου προς διαπραγμάτευση κρίνεται εξαιρετικά δυσχερής, λόγω της δυσκολίας προσδιορισμού του ύψους της ζημίας και της αδυναμίας αποκατάστασης της προτέρας κατάστασης με παροχή αποζημίωσης in natura. Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση του ομολογιακού δανείου, η μη τήρηση από τον εκδότη της υποχρεώσεώς του που επιβάλλεται από το νόμο θεμελιώνει σπουδαίο λόγο για καταγγελία του δανείου από την πλευρά του ομολογιούχου ή της ομάδας των ομολογιούχων, κάτι το οποίο επίσης δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην περίπτωση των μετοχών, καθώς η μετοχική σχέση δεν καταγγέλλεται. Σε κάθε περίπτωση βέβαια, η μη τήρηση από τον εκδότη της υποχρεώσεώς του περί υποβολής αιτήσεως εισαγωγής των σε δημόσια εγγραφή εκδοθέντων τίτλων σύμφωνα με την υπό εξέταση διάταξη του αρθρ. 8α ΚΝ 2190/20 θα πρέπει να θεωρείται ως παράβαση διατάξεως της χρηματιστηριακής νομοθεσίας, η οποία επισύρει την επιβολή διοικητικών ποινών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατ' εφαρμογή του [αρθρ. 76 παρ. 10 Ν. 1969/91](#).

4. Μορφές ομολογιακών δανείων και μεταβίβαση των ομολογιών

Ως μορφή του ομολογιακού δανείου νοείται η ενσώματη ή άυλη έκδοσή του, καθώς κι ο χαρακτήρας του τίτλου ως ονομαστικού ή ανωνύμου. Ο [Ν. 2396/96 στα αρθρ. 39](#) επ. έθεσε το θεσμικό πλαίσιο για τη μετατροπή των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μετοχών σε άυλους τίτλους (απούλοποίηση). Η διαδικασία της απούλοποίησης των μετοχών αυτών ξεκίνησε από το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών (ΚΑΑ) το Μάρτιο του 1999 και ολοκληρώθηκε με εκποιήσεις των ανωνύμων μετοχών που δεν μετατράπηκαν σε άυλους τίτλους το Σεπτέμβριο του 2000. Ο ίδιος νόμος είχε ορίσει ότι όλες οι νέες εισαγωγές μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών θα διενεργούνταν σε άυλη μορφή.

Ακολούθως ο [Ν.2954/01 στο αρθρ. 16](#), το οποίο τροποποιούσε το [αρθρ. 58 Ν.2533/97](#), όρισε ότι όλοι οι νέοι χρεωστικοί τίτλοι, δηλαδή και οι εταιρικές ομολογίες, που εισάγονται προς διαπραγμάτευση στο ΧΑ είναι υποχρεωτικά άυλοι, προέβλεψε δε δυνατότητα απούλοποίησης, μετατροπής δηλαδή ενσώματων τίτλων σε άυλες εγγραφές, μόνο για ομολογίες ήδη εισηγμένες στο ΧΑ. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι μέχρι την ψήφιση του Ν.3156/03, εφόσον οι ομολογίες που εκδίδονταν σε ομολογιακό δάνειο, έβαιναν προς εισαγωγή στο ΧΑ, η μορφή του δανείου έπρεπε να είναι υποχρεωτικά άυλη.

Ο Ν.3156/03 δίνει στον εκδότη τη δυνατότητα να επιλέξει είτε την ενσώματη, είτε την άυλη έκδοση του δανείου του και προσδιορίζει ως αρμόδια μητρώα για την καταχώριση της άυλης έκδοσης, είτε το Σύστημα Άυλων Τίτλων (ΣΑΤ) του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών, είτε το Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών (ΣΛΠΣ) της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ). Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες επισημάνσεις:

α) Σύμφωνα με το αρθρ. 16 Ν.2954/03 και δεδομένου του ότι το ΚΑΑ είναι σύμφωνα με τη διάταξη του [αρθρ. 105 Ν.2533/97](#), όπως ισχύει, και τις οικείες αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ο φορέας εκκαθάρισης και διακανονισμού των συναλλαγών που συνάπτονται στο ΧΑ, καθώς και ο φορέας καταγραφής των τίτλων αυτών, ομολογίες που τελούν υπό διαπραγμάτευση στο ΧΑ πρέπει να καταχωρούνται (και) στο Σύστημα Άυλων Τίτλων του ΚΑΑ σε άυλη μορφή. Για τις διαδικασίες καταχώρισης και την άσκηση των δικαιωμάτων των ομολογιούχων κ.λ.π. εφαρμογής τυγχάνουν τα αρθρ. 101 επ. της υπ' αρ. 9820/154/99

απόφασης του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως ισχύει (Κανονισμός Εκκαθάρισης και Λειτουργίας του ΣΑΤ)

β) Σε περίπτωση άυλης έκδοσης, η οργάνωση των ομολογιούχων σε ομάδα και ο ορισμός εκπροσώπου είναι υποχρεωτικά ([αρθρ. 3](#) και [4 Ν.3156/03](#))

γ) Συνάγεται ερμηνευτικά από τα [αρθρ. 4](#) και [12 Ν.3156/03](#) , όπου προβλέπεται η εκ των υστέρων οργάνωση των ομολογιούχων σε ομάδα, αλλά και από το αρθρ. 1 παρ. 8 του ίδιου νόμου ότι είναι δυνατή η μεταβολή της μορφής της έκδοσης από άυλη και ενσώματη και το αντίστροφο, εφόσον όμως συναινούν όλα τα συμβαλλόμενα στο ομολογιακό δάνειο μέρη, δηλαδή η εκδότρια του ομολογιακού και οι ομολογιούχοι ή η συνέλευσή τους με τις προϋποθέσεις του αρθρ. 1 παρ. 8. Θα πρέπει εδώ να παρατηρηθεί, βέβαια, ότι η μεταβολή της μορφής από ενσώματη σε άυλη θα είναι σχετικά δύσκολη για ομολογίες με μεγάλη διασπορά κι αυτό γιατί θα πρέπει να καταρτισθεί μητρώο ομολογιούχων που να παραδοθεί στο κεντρικό σύστημα αύλων τίτλων για τη διενέργεια των εγγραφών. Για τους λόγους αυτούς είναι προτιμότερο να εκδίδονται εξ αρχής ως άυλα ομολογιακά δάνεια, τα οποία διατίθενται με δημόσια εγγραφή ή τοποθετούνται ιδιωτικά με ευρύτερο κύκλο επενδυτών ή αναμένονται να έχουν αρκετή εμπορευσιμότητα ή πρόκειται να εισαχθούν στο ΧΑ έστω και όχι άμεσα.

δ) Ως άυλες μπορούν να εκδοθούν και ομολογίες που δεν εισάγονται στο χρηματιστήριο. Το ΚΑΑ και η ΤτΕ υποχρεούνται να προχωρήσουν σε σχετική καταγραφή των τίτλων, εφόσον τους υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον εκδότη, στον οποίο έχει δοθεί από το νόμο η σχετική επιλογή. Η καταγραφή θα διενεργείται σύμφωνα με τους οικείους Κανονισμούς Λειτουργίας των σχετικών μητρώων.

Για τη μεταβίβαση των ομολογιών, εφαρμογής τυγχάνει η διάταξη του [αρθρ. 2 Ν. 3156/03](#) .

Γενικά, μεταβίβαση επενδυτικών αξιόγραφων μπορεί να διενεργηθεί, εάν μεν αυτά είναι εισηγμένα προς διαπραγμάτευση σε χρηματιστήριο, είτε μέσω του χρηματιστηρίου, είτε εξωχρηματιστηριακά, εάν δε αυτά δεν είναι εισηγμένα, πάντοτε εκτός χρηματιστηρίου.

Ομολογίες εισηγμένες στο ΧΑ μεταβιβάζονται ελεύθερα, τόσο διά του χρηματιστηρίου, όσο και εξωχρηματιστηριακά (αρθρ. 15 παρ. 11(θ), όπως τροποποιήθηκε από το [αρθρ. 16 Ν. 2954/01](#)), ο δε διακανονισμός τους λαμβάνει χώρα, επί μεν χρηματιστηριακών συναλλαγών μία εργάσιμη ημέρα μετά τη συναλλαγή (T+1) (αρθρ. 36 παρ. 1 Κανονισμού Εκκαθάρισης και Λειτουργίας του ΣΑΤ - απόφαση ΔΣ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 9820/154/1999 , όπως ισχύει), επί δε εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών, τρεις εργάσιμες ημέρες μετά την υποβολή των σχετικών εγγράφων στο ΚΑΑ (αρθρ. 63 του ως άνω Κανονισμού).

Ομολογίες μη εισηγμένες στο ΧΑ θα μεταβιβάζονται:

α) Εφόσον είναι καταχωρημένες στο ΣΑΤ του ΚΑΑ, με εφαρμογή του ως άνω αρθρ. 63

β) Εφόσον είναι καταχωρημένες στο ΣΛΠΤΛΜ της Τράπεζας της Ελλάδος, με εφαρμογή του οικείου Κανονισμού

γ) Εφόσον είναι ενσώματοι τίτλοι, σύμφωνα με το κοινό περί αξιογράφων δίκαιο.

Οι ομολογίες μπορούν να εκδοθούν, είτε ως ονομαστικοί, είτε ως ανώνυμοι τίτλοι. Ο μόνος περιορισμός που τίθεται από το [Ν.3156/03 στο αρθρ. 7 παρ. 3](#) είναι ότι, εφόσον οι υπό ανταλλαγή τίτλοι, σε περίπτωση ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου, είναι υποχρεωτικά ονομαστικοί, οι ανταλλάξιμες ομολογίες εκδίδονται ως ονομαστικές υποχρεωτικά.

Στο δεύτερο μέρος του άρθρου θα συνεχίσουμε την παρουσίαση του νέου θεσμικού πλαισίου αντιμετωπίζοντας ζητήματα της ομάδας και του εκπροσώπου των ομολογιούχων.

Βιβλιογραφία

¹ Δάνεια στα οποία η καταβολή του τόκου εξαρτάται από την κερδοφορία της επιχείρησης, η δε μη ικανοποιηθείς αξίωση περί καταβολής μεταφέρεται στις επόμενες χρήσεις.

² Ως “κάλυψη” δανείου, μετοχικού κεφαλαίου κλπ. νοείται η ανάληψη υποχρέωσης για καταβολή του αντιτίμου εγγραφής στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ή στην έκδοση του δανείου. Πρόκειται για στάδιο που προηγείται της καταβολής του κεφαλαίου ή του δανείου.

³ Ο νόμος δίνει στο άρθρο 7, στο οποίο ρυθμίζει το ανταλλάξιμο ομολογιακό, εναλλακτικά τη δυνατότητα στον παρέχοντα το δικαίωμα ανταλλαγής, ο οποίος μέχρι το χρόνο κάλυψης του δανείου δεν έχει ακόμη αποκτήσει την κυριότητα των προς ανταλλαγή τίτλων, να έχει προβεί σε σύναψη συμβάσεως παραγώγου με την οποία να διασφαλίζεται η δυνατότητα εμπρόθεσμης απόκτησης των προς ανταλλαγή τίτλων.

Θεωρούμε ότι η διάταξη απαιτεί ουσιαστικά την εκκαθάριση της χρηματιστηριακής ή εξωχρηματιστηριακής αυτής σύμβασης παραγώγου μέσω συστήματος κεντρικού αντισυμβαλλομένου προκειμένου να εξαλειφεται ο πιστωτικός κίνδυνος και να πληρείται η προϋπόθεση του νόμου για διασφάλιση της δυνατότητας εμπρόθεσμης παράδοσης των τίτλων.

⁴ Το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό και για την περίπτωση που η σχετική εξουσιοδότηση έχει παρασχεθεί δια του Καταστατικού πέρα από τη διατύπωση της διάταξης που με γραμματική ερμηνεία θα πρέπει να γίνει αντιληπτή ως επιβάλλουσα την πενταετία (βλ. [άρθρο 15 παρ. 14 Ν.3156/03](#)).

⁵ Αποκατάσταση in natura μπορεί το δικαστήριο να διατάξει σε ειδικές περιστάσεις και πάντοτε υπό την προϋπόθεση ότι η με αυτόν τον τρόπο αποζημίωση δεν προσκρούει στο συμφέρον του δανειστή.

ΣΤ. ΜΕΤΟΧΟΙ

1. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μετόχων.

I. Οι μέτοχοι ασκούν τα σχετικά με τη διοίκηση της εταιρίας δικαιώματά τους μόνον με τη συμμετοχή τους στη γενική συνέλευση.

II. Σε κάθε μετοχή παρέχεται δικαίωμα μιας ψήφου στη γενική συνέλευση.

III. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου με εξαίρεση την περίπτωση που η αύξηση αυτή γίνεται με εισφορά σε είδος, ή με έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές παρέχεται το δικαίωμα προτίμησης, σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο, υπέρ των κατά την εποχή της έκδοσης μετόχων, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο, κατά τα οριζόμενα στο [άρθρο 13 παρ.5 του Κ.Ν. 2190/20](#). Μετά το τέλος της προθεσμίας, την οποία όρισε το όργανο της εταιρίας που αποφάσισε την αύξηση για την ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης, η οποία πάντως δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα μήνα, οι μετοχές που δεν έχουν αναληφθεί, σύμφωνα με τα παραπάνω διατίθενται ελεύθερα από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας.

Σε περίπτωση που κάποιος ή κάποιοι μέτοχοι αρνηθούν να καλύψουν τη μερίδα που αναλογεί σε αυτόν ή σε αυτούς, αυτή θα καλύπτεται κατά προτίμηση από τους υπολοίπους μετόχους κατά την αναλογία των μετοχών που ανήκουν στον καθένα. Σε περίπτωση κατά την οποία το όργανο της εταιρίας που αποφασίζει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου παραλείψει να ορίσει για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης την προθεσμία αυτή ή τυχόν παράταση αυτής, ορίζει αυτή με απόφασή του το διοικητικό

συμβούλιο μέσα στα προβλεπόμενα από το [άρθρο 11 του Κ.Ν. 2190/20](#) χρονικά όρια.

Η πρόσκληση για την ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται και η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί το δικαίωμα, και δεν μπορεί να είναι μικρότερη του μήνα, δημοσιεύεται στο τεύχος Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Κατ' εξαίρεση η παραπάνω πρόσκληση και η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος προτίμησης μπορούν να παραλειφθούν, εφόσον στη γενική συνέλευση παρέστησαν μέτοχοι εκπροσωπώντας το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου και έλαβαν γνώση της προθεσμίας που τάχθηκε για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης ή δήλωσαν την απόφασή τους για την άσκηση ή μη του δικαιώματος προτίμησης. Επίσης, αν όλες οι μετοχές της εταιρίας είναι ονομαστικές, η παραπάνω πρόσκληση μπορεί να γνωστοποιείται με συστημένες επί αποδείξει επιστολές προς τους μετόχους. Με την επιφύλαξη των περιορισμών τους οποίους προβλέπουν οι [παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/20](#) όπως ισχύουν σήμερα, μπορεί με απόφαση της γενικής συνελεύσεως να περιορισθεί ή να καταργηθεί το δικαίωμα προτίμησης.

IV. Οι μέτοχοι δεν ευθύνονται απέναντι στους τρίτους ή στην εταιρία πέρα από την ονομαστική αξία των μετοχών τους.

V. Η κατοχή του τίτλου κάθε μίας μετοχής συνεπάγεται την αποδοχή του παρόντος καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον αυτές λαμβάνονται μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας του και του Νόμου.

VI. Κάθε μέτοχος, οπουδήποτε και αν κατοικεί, θεωρείται ότι έχει με την ιδιότητά του αυτή νόμιμη κατοικία την έδρα της εταιρίας, και υπόκειται στους Ελληνικούς Νόμους.

VII. Μέτοχοι γενικοί ή ειδικοί διάδοχοι αυτών καθώς και κάτοχοι από νόμιμη αιτία μετοχών της εταιρίας (θεματοφύλακες, μεσεγγυούχοι, ενεχυρούχοι δανειστές κλπ.) σε καμία περίπτωση δεν δικαιούνται να προκαλέσουν την κατάσχεση ή τη σφράγιση των βιβλίων της εταιρίας, καθώς και οποιασδήποτε άλλης περιουσίας της ή να επιδιώξουν τη διανομή ή την εκκαθάρισή της.

2. Η νομική θέση του μετόχου

Αυτή συνίσταται στη μετοχική σχέση, στα δικαιώματα διοίκησης, στα περιουσιακά δικαιώματα και στην ευθύνη του μετόχου.

I. Μετοχική σχέση ή μετοχή, είναι η σχέση που συνδέει τους μετόχους με το νομικό πρόσωπο της Α.Ε., και γεννιέται από τη στιγμή απόκτησης της νομικής προσωπικότητας της Α.Ε. Διέπεται από τις αρχές της ελεύθερης μεταβίβασης, της έλλειψης υποχρεώσεως (εκτός από την υποχρέωση για καταβολή εισφοράς) της ισότητας, του αδιαιρέτου και της τυποποίησης.

II. Από τη μετοχική σχέση (μετοχή), απορρέουν τα δικαιώματα διοίκησης (παράσταση, συζήτηση και ψήφος στη Γ.Σ.), καθώς και τα περιουσιακά δικαιώματα (δικαίωμα στα κέρδη και το προϊόν εκκαθάρισης, όπως και το δικαίωμα προτίμησης).

Το σπουδαιότερο δικαίωμα διοίκησης του μετόχου είναι αυτό της ψήφου. Όλες οι μετοχές - και οι μη αποπληρωθείσες παρέχουν κατά αναγκαστικό δίκαιο - δικαίωμα ψήφου, εκτός από τις προνομιούχες χωρίς ψήφο ([παρ. 1 άρθρ. 30](#)).

Το πιο σημαντικό μετοχικό δικαίωμα είναι η συμμετοχή στα κέρδη - και μάλιστα στα πραγματικά και όχι μόνο στα λογιστικά - το οποίο δεν μπορεί να θιγεί με διατάξεις του καταστατικού ή με απόφαση της Γ.Σ. (γενικό δικαίωμα στα κέρδη). Η απαίτηση για καταβολή του μερίσματος και γεννιέται από την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών από την Γ.Σ. και καταβάλλεται μέσα σε δύο μήνες από την έγκριση αυτή ([παρ. 2 άρθρ. 44α](#)).

Στους μετόχους διανέμεται υποχρεωτικά ως πρώτο μέρισμα (παρ. 2β άρθρο. 45), ποσό από τα καθαρά κέρδη, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού, ανερχόμενο σε ποσοστό 6% στο καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, σε συνδυασμό, όμως, πάντα με τη διάταξη του άρθρο. 1 του Ν.876/1979 .

Καταρχήν, δεν μπορεί να γίνει λόγος για ευθύνη του μετόχου, τόσο απέναντι στην Α.Ε., όσο και στους εταιρικούς δανειστές, γιατί αυτό είναι ασυμβίβαστο με τις βασικές αρχές του δικαίου της Α.Ε. (βλέπε έννοια της Α.Ε.).

Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να προκύψει ευθύνη για τον κυριαρχούντα μέτοχο (πηγάζουσα νομικά από το άρθρ. 747 Α.Κ. περί υποχρέωσης εταιρικής αλληλεγγύης), απέναντι, τόσο στην Α.Ε. όσο και στους άλλους μετόχους. Αναφορικά με την ευθύνη του κυριαρχούντα μετόχου απέναντι στους εταιρικούς δανειστές το θέμα συνδέεται με την "κάμψη της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου, συνδυαζόμενο όμως και με τις αρχές της καλής πίστης και σπάνια αρχειοθετείται τέτοια ευθύνη.

Z. ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Ο Νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών επιτρέπει την έκδοση μετοχών σε τιμές μεγαλύτερες από την ονομαστική τους αξία. Αντίθετα απαγορεύει την έκδοση μετοχών σε τιμές μικρότερες από την ονομαστική τους αξία ([άρθ. 14 Ν. 2190/1920](#)). Η διαφορά αυτή μεταξύ αξίας έκδοσης και ονομαστικής αξίας μετοχής καλείται “Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο”.

Από λογιστικής απόψεως η διαφορά υπέρ το άρτιο καταχωρείται στους εξής λογαριασμούς: 41.00 “Καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο” και 41.01 “Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο”. Επειδή από την παρ. 2.β του [άρθρου 12 του Ν. 2190/1920](#) προβλέπεται ότι η διαφορά αυτή καταβάλλεται υποχρεωτικά εφάπαξ κατά την καταβολή της πρώτης δόσης του μετοχικού κεφαλαίου ο δεύτερος ως άνω λογαριασμός χρησιμοποιείται μόνον στις εγγραφές συντάξεως ή αύξησης του κεφαλαίου. Δηλαδή μετά τις εγγραφές της καταβολής της πρώτης δόσης ο λογαριασμός αυτός εξισώνεται. Κατά τη διάλυση της ανώνυμης εταιρείας η επιστροφή της διαφοράς υπέρ το άρτιο στους μετόχους δεν φορολογείται επειδή δεν θεωρείται κέρδος του μετόχου αλλά εξομοιώνεται με την επιστροφή του καταβλημένου κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

A. ΕΝΝΟΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΣ

Είναι το ανώτατο ([άρθρ. 33](#)) - από τα τρία όργανα της Α.Ε. (Γ.Σ., Δ.Σ. και ελεγκτές) - όργανο που δρα συλλογικά και έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει για τα πιο θεμελιώδη θέματα της Α.Ε., είτε αυτά αναφέρονται στο νόμο, είτε ορίζονται από το καταστατικό.

Η Γ.Σ. συγκαλείται σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρ. 26](#), συνεδριάζουσα υποχρεωτικά στον τόπο έδρας της Α.Ε. ([άρθρ. 25](#)). Για να είναι νόμιμη συγκρότηση της Γ.Σ πρέπει να εφαρμοσθούν οι διατάξεις της [παρ. 2 άρθρ. 27](#) και του [άρθρ. 28](#).

Για την έγκυρη λήψη της απόφασης, είναι, κατά νόμο, υποχρεωτική η συγκέντρωση της απαιτούμενης απαρτίας και πλειοψηφίας ([άρθρ. 29](#) και [31](#)).

Απαρτία υπάρχει όταν παρευρίσκονται (αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο) μέτοχοι που εκπροσωπούν τον ελάχιστο αριθμό μετοχών (ποσοστό κεφαλαίου) που πρέπει, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό να συγκεντρώνεται για να είναι δυνατή η έγκυρη λήψη αποφάσεως ([παρ. 1, 2, 3, 4 άρθρ. 29](#)).

Πλειοψηφία υπάρχει όταν η πρόταση που θέτεται σε ψηφοφορία συγκεντρώνει, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό, τον απαιτούμενο αριθμό ψήφων (ποσοστό κεφαλαίου), από το σύνολο των εκπροσωπούμενων στη Γ.Σ. μετοχών ([άρθρ. 31](#)).

Όταν η απόφαση της Γ.Σ. έρχεται σε αντίθεση με διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού ή λήφθηκε από συνέλευση για την οποία δεν τηρήθηκαν οι νόμιμες διατυπώσεις ή δεν συγκεντρώθηκαν τα απαιτούμενα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας, είναι ελαττωματική.

Οι ελαττωματικές αποφάσεις δυνατό να είναι αυτοδίκαια άκυρες ([άρθρ. 35α](#)), ακυρώσιμες (άρθρ. 35β) και ανυπόστατες (νομολογία) και απαιτείται πάντα δικαστική απόφαση.

Άκυρες είναι οι αποφάσεις όταν παραβιάζονται οι διατάξεις για τη συγκρότηση και τη σύγκληση της Γ.Σ., για την απαρτία και πλειοψηφία και για την προστασία των εταιρικών δανειστών, καθώς επίσης και όσες είναι καταχρηστικές (π.χ. η απόφαση της Γ.Σ. που αντιβαίνει στα συμφέροντα της Α.Ε.). Από το νόμο, θέτεται διετής αποσβεστική προθεσμία προκειμένου να προβληθεί η ακυρότητα της απόφασης της Γ.Σ. (παρ. 2 άρθρ. 35α).

Ακυρώσιμες είναι οι αποφάσεις όταν απορριφθεί από τη Γ.Σ. αίτηση για παροχή πληροφοριών κατά παράβαση του νόμου ή του καταστατικού, ή όταν εγκριθεί από τη Γ.Σ. ισολογισμός, κατά παράβαση νόμου ή καταστατικού ή σε κλίμακα εμπορικώς μη δικαιολογημένη, στον οποίο σχηματίζονται αποθεματικά, διενεργούνται αποσβέσεις, εμφανίζονται περιουσιακά στοιχεία σε αξία διάφορη της επιτρεπόμενης ή γενικότερα αποκρύβονται κέρδη με συνέπεια τη μη διανομή του πρώτου μερίσματος. Ο νόμος θέτει εξάμηνη αποσβεστική προθεσμία για την έγερση της αγωγής ακύρωσης (παρ. 2 άρθρ. 35γ).

Ανυπόστατες είναι οι αποφάσεις όταν π.χ. λαμβάνεται εκτός συνέλευσης, μόνο, από τους μετόχους της πλειοψηφίας ή μέσα στη Γ.Σ., αλλά από πρόσωπα που δεν είναι μέτοχοι κλπ. Για την περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει αποσβεστική προθεσμία.

Τέλος, με το [Ν.2339/95](#), εισηγήθηκε ο θεσμός της αυτόκλητης καθολικής Γ.Σ. Πιο συγκεκριμένα, δεν απαιτούνται οι διατυπώσεις σύγκλησης της Γ.Σ. (δηλ. οι αποφάσεις της είναι έγκυρες), όταν σε αυτή παρευρίσκεται το 100% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (το σύνολο των μετοχών) και κανένας από τους μετόχους δεν αντιλέγει στην πραγματοποίησή της και στη λήψη των αποφάσεων ([παρ. 3 άρθρ. 26](#)).

B. ΕΙΔΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ

1. Τακτικές

Η τακτική η οποία πρέπει να συγκληθεί το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης, αποφασίζει για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την απαλλαγή των μελών του Δ.Σ. και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη για αποζημίωση και την εκλογή ελεγκτών καθώς και για οποιοδήποτε άλλο θέμα.

2. Έκτακτες

Η έκτακτη συγκαλείται από το Δ.Σ., είτε με πρωτοβουλία του, είτε κατόπιν αίτησης της μειοψηφίας ή των ελεγκτών και αποφασίζει για τα θέματα που ορίζονται κατά περίπτωση.

3. Καταστατική

Η καταστατική, λαμβάνει αποφάσεις σε θέματα βασικής σημασίας για τα οποία ο νόμος απαιτεί αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και που κατά κανόνα αναφέρονται σε τροποποιήσεις του καταστατικού.

I. Η γενική συνέλευση ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύτως επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ'αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

II. Μη συντελεσθείσης τοιαύτης απαρτίας η γενική συνέλευση συνέρχεται εκ νέου εντός είκοσι ημερών από της χρονολογίας της ματαιωθείσης συνεδριάσεως προσκαλούμενη προ δέκα τουλάχιστον ημερών, ευρίσκεται δε κατά την επαναληπτική ταύτη συνεδρία εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύτως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως, οιονδήποτε και αν είναι το κατ' αυτήν εκπροσωπούμενο τμήμα του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

III. Εξαιρετικά προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, σε μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης αυτής, σε επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μη προβλεπόμενη από το Καταστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 13 (παρ. 1 και 2) ή επιβαλλόμενη από διατάξεις νόμων ή γενόμενη με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, σε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, σε μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, σε συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, Παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο. για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1, η συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας τα δύο Τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

(Όπως η παράγραφος 3 του Άρθρου 29 αντικαταστάθηκε με την [παράγραφο 19 του Άρθρου 15 του Ν. 3156/2003](#), και ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής του, δηλαδή από 24/6/2003)

(Η παράγραφος 3 του Άρθρου 29 πριν την αντικατάστασή της είχε ως εξής:

“3. Εξαιρετικά προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, σε μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησής αυτής, σε επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μη προβλεπόμενη από το καταστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 13 (παρ. 1 και 2) ή επιβαλλόμενη από διατάξεις νόμων, σε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, σε έκδοση δανείου δι’ ομολογιών, σε μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, σε συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ή έκδοση ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1, η συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ’αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.”)

IV. Μη συντελεσθείσης τοιαύτης απαρτίας, η γενική συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του παρόντος, ευρίσκεται δε εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως, όταν εκπροσωπείται κατά αυτήν το 1/2 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Μη συντελεσθείσης και της απαρτίας ταύτης, η συνέλευση προσκαλούμενη για συνεχόμενη κατά τα ανωτέρω, ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως όταν εκπροσωπείται κατ’αυτήν το 1/3 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

V. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα, στα οποία για τη λήψη αποφάσεων απαιτείται η απαρτία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου.

(Όπως η παρ. 5 αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 12 παρ. 1 του Ν 2339/1995](#).)

VI. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει για όλα ή συγκεκριμένα θέματα μεγαλύτερα ποσοστά απαρτίας από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 3, 4 και 5 αντίστοιχα, του παρόντος άρθρου.

Η προβλεπόμενη απαρτία για τα θέματα της παραγράφου 1 δεν μπορεί να ταυτίζεται ή να είναι μεγαλύτερη από εκείνη των παραγράφων 3, 4 και 5.

Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να απαιτείται η εκπροσώπηση στη γενική συνέλευση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου. (Όπως η παρ. 6 προστέθηκε με το [άρθρο 12 παρ. 1 του Ν 2339/1995](#).)

Γ. ΧΡΟΝΟΣ-ΤΟΠΟΣ –ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

1. Χρόνος και τόπος Σύγκλισης της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της εταιρείας τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση και εντός έξι μηνών από τη λήξη της χρήσεως.

Εξαιρετικά επιτρέπεται να συνέλθει η γενική συνέλευση και σε άλλο τόπο εκτός της έδρας της μετά από ειδική άδεια του Υπουργού Εμπορίου. Δεν απαιτείται η άδεια αυτή όταν στην γενική συνέλευση που θα συνέλθει εκτός της έδρας της εταιρείας παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο (100%) του μετοχικού κεφαλαίου και κανείς μέτοχος δεν αντιτίθεται στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων. ([άρθρ. 25 Ν. 2190/20](#)).

2. Ενέργειες που πρέπει να γίνουν προ της Γενικής Συνέλευσης

2.1 Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση πρέπει να καλείται τουλάχιστον 20 ημέρες πριν την ημέρα της συνεδρίασης. Για το λόγο αυτό πρέπει να συντάσσεται πρόσκληση από το Διοικητικό Συμβούλιο η οποία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον το οίκημα, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και η οποία θα τοιχοκολλείται σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρείας. Επίσης η πρόσκληση αυτή δημοσιεύεται ως εξής:

- Στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. του Φ.Ε.Κ.

- Σε μια ημερήσια πολιτική εφημερίδα που εκδίδεται στην Αθήνα.

- Σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα που πληρεί ορισμένες προϋποθέσεις (εκδίδεται 6 ημέρες την εβδομάδα για τρία χρόνια ως καθαρά οικονομική εφημερίδα, έχει κυκλοφορία τουλάχιστον 5.000 φύλλα ημερησίως καθ' όλη την τριετία και πληρεί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορίου και Τύπου και Μ.Μ.Ε.).

Αν η εταιρεία εδρεύει σε Δήμο ή Κοινότητα εκτός του Ν. Αττικής η πρόσκληση πρέπει να δημοσιεύεται και σε μία ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα από εκείνες που εκδίδονται στην έδρα της εταιρείας, ή στην πρωτεύουσα του Νομού στον οποίο η εταιρεία έχει την έδρα της. Δεν απαιτείται πρόσκληση για σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης στην περίπτωση κατά την οποία στην συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο (100%) του μετοχικού κεφαλαίου και κανείς από αυτούς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της και στη λήψη αποφάσεων ([άρθρ. 26 Ν. 2190/20](#)).

Οι Α.Ε. υποχρεούνται όπως υποβάλλουν στο Υπουργείο Εμπορίου (ή στις κατά τόπους Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις) αντίγραφο του Πρακτικού του Δ.Σ. με το οποίο αποφασίζεται η σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης καθώς και αντίγραφο της πρόσκλησης είκοσι τουλάχιστον ημέρες προ της συνεδρίασης. Με τα αντίγραφα αυτά υποβάλλεται και από ένα αντίτυπο των φύλων των εφημερίδων στα οποία δημοσιεύθηκε η πρόσκληση ([άρθρ. 26α Ν. 2190/20](#)).

2.II Κατάθεση μετοχών για συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση

Για να μπορεί κάποιος μέτοχος να συμμετάσχει στην Γενική Συνέλευση πρέπει να καταθέσει τις μετοχές τους στο Ταμείο της εταιρείας, ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε οποιαδήποτε Τράπεζα πέντε ημέρες πριν την συνεδρίαση της συνέλευσης (άρθρ. 28 παρ. 1). Υπόψη ότι το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα πρόσωπα στα οποία μπορεί να γίνει κατάθεση των μετοχών.

2.III Χορήγηση Οικονομικών καταστάσεων στους μετόχους

Κάθε μέτοχος δικαιούται να λάβει δέκα ημέρες πριν την τακτική Γενική Συνέλευση αντίγραφα των οικονομικών καταστάσεων και των σχετικών εκθέσεων του Δ.Σ. και των ελεγκτών ([άρθρ. 27 παρ. 1 Ν. 2190/20](#)).

2.IV Πίνακας Μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου

Σαράντα οκτώ ώρες πριν την Γενική Συνέλευση πρέπει να τοιχοκολλείται σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρείας πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου στην Γενική Συνέλευση με ένδειξη των τυχόν αντιπροσώπων αυτών, του αριθμού των μετοχών και ψήφων του κάθε μετόχου καθώς και των διευθύνσεων των μετόχων και των αντιπροσώπων αυτών ([άρθρ. 27 παρ. 2 Ν. 2190/20](#)).

2.V Θέματα ημερήσιας διάταξης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης

Η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για τα παρακάτω:

- Έγκριση του Ισολογισμού της εταιρείας.
- Διάθεση των κερδών της χρήσεως.
- Έγκριση αμοιβών των μελών του Δ.Σ.
- Απαλλαγή των μελών του Δ.Σ. και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης για τα πεπραγμένα της χρήσεως.
- Εκλογή ελεγκτών.

Πλην των παραπάνω θεμάτων στην Γενική Συνέλευση μπορούν να τεθούν προς απόφαση και άλλα θέματα ανάλογα με τις ανάγκες και τους σκοπούς της εταιρείας (λ.χ. τροποποιήσεις του καταστατικού εφόσον αυτές δεν απαγορεύονται από το ίδιο το καταστατικό, έκδοση ομολογιακού δανείου, συγχώνευση - διάσπαση - μετατροπή - αναβίωση - παράταση διάρκειας - διάλυση, διορισμός εκκαθαριστών, αυξήσεις - μειώσεις κεφαλαίου, εκλογή μελών Δ.Σ.). ([άρθρ. 34](#), [35 Ν. 2190/20](#)).

Δ. ΑΠΑΡΤΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ

1. Απαρτία

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού Κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή οι αποφάσεις λαμβάνονται κατ' απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων στην συνέλευση ψήφων.

Όταν δεν υπάρχει η απαρτία του 1/5 καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου η γενική συνέλευση συνέρχεται ξανά μέσα σε είκοσι ημέρες από την χρονολογία της ματαιωθείσης συνεδρίασης, προσκαλούμενη προ δέκα (10) τουλάχιστον ημερών, βρίσκεται δε σε απαρτία κατά την επαναληπτική αυτή συνεδρίαση και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, οποιαδήποτε και αν είναι σε αυτή το εκπροσωπούμενο τμήμα του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις των συνηθισμένων γενικών συνελεύσεων παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των μετόχων που εκπροσωπούν το 1/5 (20%) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και παρευρίσκονται στις γενικές αυτές συνελεύσεις (παρ.1-αρθ.29), η οποία υπερβαίνει ώστε και κατά ελάχιστο το 50% αυτής.

2. Πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων

Οι συζητήσεις που γίνονται στις συνελεύσεις καταχωρούνται περιληπτικά στο βιβλίο Πρακτικών Γ.Σ. Αν κάποιος μέτοχος το ζητήσει ο Πρόεδρος της Συνέλευσης υποχρεούται να καταχωρήσει στα Πρακτικά ακριβή περίληψη της γνώμης του. Στο βιβλίο αυτό καταχωρείται και ο κατάλογος των παρισταμένων ή αντιπροσωπευθέντων μετόχων.

Σε περίπτωση που στην συνέλευση παρίσταται μόνο ένας μέτοχος τότε πρέπει να παρακολουθεί αυτήν και αντιπρόσωπος του Υπουργείου Εμπορίου ή Συμβολαιογράφος ο οποίος θα προσυπογράψει τα Πρακτικά.

3. Επαναληπτικές Συνελεύσεις

Στις περιπτώσεις που δεν επιτευχθεί σε Γενική Συνέλευση η απαρτία του 1/5 τότε η γενική Συνέλευση συνέρχεται εντός είκοσι ημερών από την ματαιωθείσα αφού προσκληθεί τουλάχιστον προ δέκα ημερών. Στην περίπτωση αυτή οποιοδήποτε και αν είναι το ποσοστό των παρισταμένων ή εκπροσωπούμενων μετόχων θεωρείται ότι υπάρχει απαρτία.

Στις περιπτώσεις όμως που απαιτείται η αυξημένη απαρτία των 2/3 και αυτή δεν επιτευχθεί τότε συνέρχεται εκ νέου η Γενική Συνέλευση εντός είκοσι ημερών από την ημερομηνία της ματαίωσης αφού προσκληθεί τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν. Η επαναληπτική συνέλευση θεωρείται ότι συνέρχεται έγκυρα και υπάρχει σ' αυτήν απαρτία ότι παρίσταται ή εκπροσωπείται το 1/2 του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Σε περίπτωση που πάλι δεν συντελεσθεί η απαρτία αυτή η συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ

νέου όπως παραπάνω και συνεδριάζει έγκυρα όταν υπάρχει απαρτία του 1/3 του καταβεβλημένου κεφαλαίου ([άρθρο 29 Ν. 2190/20](#)).

4. Υποχρεώσεις - Ενέργειες μετά την Γενική Συνέλευση

Μετά την Τακτική Γενική Συνέλευση υποβάλλονται στο Υπουργείο Εμπορίου ή στη Νομαρχία τα παρακάτω στοιχεία:

- Επικυρωμένο αντίγραφο των Πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης υπογεγραμμένο από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

- Το διπλότυπο εισπραξης της Δ.Ο.Υ. και το τριπλότυπο εισπραξης του ΤΑΠΕΤ για την δημοσίευση των ελεγκτών της εταιρείας στο Φ.Ε.Κ. (τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.).

Ανακοίνωση προς το Εθνικό Τυπογραφείο για τη δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. των ονομάτων των ελεγκτών της εταιρείας (σε τρία αντίγραφα).

Στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την τακτική Γενική Συνέλευση αναφέρονται όλα τα ενεργητικά και παθητικά στοιχεία, καθώς και τα στοιχεία του λογαριασμού αποτελεσμάτων, όσο το δυνατόν αναλυτικότερα. Ειδικά αναγράφονται τα χρεόγραφα κατά είδη, ποσά και τιμή μονάδος, το διαθέσιμο συνάλλαγμα επί του εξωτερικού ξεχωριστά κατά είδος με τη μέση τιμή αποκτήσεώς του. Οι οικοδομές και τα ακίνητα γενικά της Εταιρίας αναγράφονται κατά μονάδα, είδος και τόπο που βρίσκονται, την τιμή αποκτήσεως ή κατασκευής τους αναφέροντας και κάθε τυχόν εμπράγματο βάρος, που υπάρχει επ' αυτών. Επίσης αναφέρονται και σημαντικές ζημίες που προβλέπονται ή που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της εταιρικής χρήσης μέχρι την ημέρα της υποβολής της εκθέσεως.

-Αντίγραφο του Ισολογισμού μαζί με έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών υποβάλλεται στη Νομαρχία Θεσσαλονίκης (Διεύθυνση Εμπορίου) από την Εταιρία, τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της Γενικής Συνελεύσεως.

-Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να καταθέσει στο Γραφείο της Εταιρίας τον Ισολογισμό για έγκριση από την Συνέλευση καθώς και τις εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών μέσα σε δέκα (10) μέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνελεύσεως. Ο Ισολογισμός μαζί με τις εκθέσεις πρέπει επίσης να δίνεται σε κάθε μέτοχο που το ζητάει μέσα στην ίδια προθεσμία των δέκα (10) ημερών.

-Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας είναι υποχρεωμένο να δημοσιεύει είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Συνελεύσεως τον Ισολογισμό στο Τεύχος Ανωνόμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως κατά το άρθρο 4 του Π.Δ. της 16-1-1930 περί Δελτίου Α.Ε. και τα άρθρα 1 και 2 του Ν. 104/1930 , σε μια ημερήσια πολιτική εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα της και έχει μεγαλύτερη κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου κυκλοφορία, και σε μια ημερήσια πολιτική εφημερίδα που εκδίδεται στην Αθήνα και έχει μεγαλύτερη κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου κυκλοφορία και σε μία ημερήσια Οικονομολογική εφημερίδα.

- Μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έγκριση του Ισολογισμού από την τακτική Γενική Συνέλευση υποβάλλεται στην Νομαρχία Θεσσαλονίκης (Διεύθυνση Εμπορίου)

αντίγραφο των πρακτικών της μαζί με αντίγραφο του Ισολογισμού που εγκρίθηκε.

- Ο Ισολογισμός για να εγκριθεί έγκυρα από τη Γενική Συνέλευση πρέπει να έχει προηγουμένως ελεγχθεί από δυο (2) τουλάχιστον ελεγκτές που έχουν εκλεγεί σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 1 του παρόντος, και να έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και να έχει θεωρηθεί ειδικά από τρία (3) διαφορετικά πρόσωπα, δηλαδή α) τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, ή τον αναπληρωτή του, β) τον Διευθύνοντα ή εντεταλμένο Σύμβουλο και όταν δεν υπάρχει ή η ιδιότητα συμπίπτει με εκείνη του Προέδρου ή του αναπληρωτή του, από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό, και γ) από τον Διευθυντή του Λογιστηρίου, υποχρεουμένων σε περίπτωση διαφωνίας τους να εκθέσουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους στη Γενική Συνέλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Α. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Δομή διοικητικού συμβουλίου

Ως γνωστό η διοίκηση των Ανωνύμων εταιριών ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη του Δ.Σ. δεν συνδέονται με την Α.Ε. με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Οι σχέσεις μεταξύ των μελών του Δ.Σ. και της Α.Ε. καθορίζονται από το Ν.2190/1920 και από το καταστατικό της Α.Ε.

Τα σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Ε. καθορίζονται από τα άρθρα [18 19 20 21 22](#), [23](#), [24 του Ν.2190/20](#).

Σε γενικές γραμμές τα άρθρα αυτά καθορίζουν τα παρακάτω:

- για την εκπροσώπηση της Α.Ε., για τον διορισμό και την ανάκληση των μελών του Δ.Σ.
- για τη θητεία των μελών.
- για τον τόπο και τη συχνότητα των συνεδριάσεων του Δ.Σ.
- για τα θέματα απαρτίας, λήψης αποφάσεων και αντιπροσώπευσης των μελών Δ.Σ.
- για την ευθύνη του Δ.Σ.
- για τις συμβάσεις, αμοιβές και γενικά τις σχέσεις μεταξύ Α.Ε. και Δ.Σ.

Μέσα στα πλαίσια των σχέσεων Α.Ε. και μελών Δ.Σ. περιλαμβάνονται και οι αμοιβές του Δ.Σ. Κατ' αρχάς η Α.Ε. δεν υποχρεούται στην παροχή αμοιβών προς τα μέλη της γιατί η σχέση μελών Δ.Σ. προς την εταιρία είναι καθαρά σχέση διοίκησης - αντιπροσώπευσης. Δεν αποκλείεται όμως, μάλιστα δε προβλέπεται από το Νόμο, η παροχή αμοιβών στα μέλη.

2. Αμοιβές μελών Δ.Σ.

Οι προβλεπόμενες από το Νόμο αμοιβές των μελών Δ.Σ. διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- α. Σε αμοιβές από ποσοστά κερδών της Α.Ε.
- β. Αμοιβές για έξοδα παραστάσεως.
- γ. Εκτός μισθού αμοιβές μελών Δ.Σ.
- δ. Αμοιβές λόγω σύναψης ειδικών σχέσεων εργασίας.

Ι.Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κάθε ημερολογιακό μήνα σε συνεδρίαση στη έδρα της εταιρείας. Η παραπάνω διάταξη βέβαια δεν είναι δεσμευτική εάν δεν υπάρχουν θέματα για συζήτηση .

ΙΙ. Εξαιρετικώς επιτρέπεται, όπως ορίζεται εν τω καταστατικό και άλλος τόπος, εν ω να δύναται να συνεδριάζει εγκύρως το Συμβούλιο, κείμενος είτε εν τη ημεδαπή, είτε μετά ειδική άδεια του υπουργού του Εμπορίου και εν τη αλλοδαπή. Εν τη πράξη ταύτη του υπουργού δύναται να καθορίζονται και όροι από τους οποίους χορηγείται η άδεια της συνεδρίασεως εν τη αλλοδαπή, ων μη τηρουμένων οι κατά τοιαύτας συνεδριάσεις ληφθείσα αποφάσεις δύναται

να κηρυχθώσιν άκυροι άπέναντι της εταιρείας.

III. Το διοικητικό συμβούλιο εγκύρωσ συνεδριάζει εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο, είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή, εφόσον στη συνεδρίαση αυτή παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων. (Όπως η παρ. 3 προστέθηκε με το [άρθρο 10 παρ. 2 του Ν2339/1995](#).)

IV. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλείται από τον πρόεδρο του, με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη του δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων. (Όπως η παρ. 4 προστέθηκε με το [άρθρο 10 παρ. 2 του Ν 233 9/1995](#).)

V. Τη σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ζητήσουν δύο (2) εκ των μελών του, με αίτηση τους προς τον πρόεδρο αυτού, ο οποίος υποχρεούται να συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης.

Σε περίπτωση άρνησης του προέδρου να συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο, μέσα στην παραπάνω προθεσμία ή εκπρόθεσμης σύγκλησης του, επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη του δεκαημέρου, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Στην κατά τα ανωτέρω αίτηση τους πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί το διοικητικό συμβούλιο. (Όπως η παρ.5 προστέθηκε με το [άρθρο 10 παρ. 2 του Ν 2339/1995](#).)

VI.Οι συζητήσεις και αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου καταχωρούνται περιληπτικά σε ειδικό βιβλίο, που μπορεί να τηρείται και κατά το μηχανογραφικό σύστημα. Ύστερα από αίτηση μέλους του διοικητικού συμβουλίου, ο πρόεδρος υποχρεούται να καταχωρήσει στα πρακτικά ακριβή περίληψη της γνώμης του. Στο βιβλίο αυτό καταχωρείται επίσης κατάλογος των παραστατών ή αντιπροσωπευθέντων κατά τη συνεδρίαση μελών του διοικητικού συμβουλίου. (Όπως η παρ. 6 προστέθηκε με το [άρθρο 10 παρ. 2 του Ν 2339/1995](#).)

VII. Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου, για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης τους στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών, σύμφωνα με το άρθρο 7α του παρόντος, υποβάλλονται στο Υπουργείο Εμπορίου μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου. (Όπως η παρ. 7 προστέθηκε με το [άρθρο 10 παρ. 2 του Ν 2339/1995](#).)

3. Σύγκληση ,συγκρότηση ,λειτουργία ,αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα θέματα του Δ.Σ. καθορίζονται από τα άρθρα [18](#), [19](#), [20](#), [21](#), [22](#), [23](#), [24 του Ν.2190/20](#).

Περιληπτικά στο καταστατικό πρέπει να καθορίζεται ο αριθμός των μελών του Δ.Σ.

(κατώτερος και ανώτερος,) ο χρόνος θητείας ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξαετία. Επίσης τα μέλη του Δ.Σ. είναι πάντοτε επανεκλέξιμα και ελεύθερα ανακλητά. Το Δ.Σ. επιτρέπεται εφόσον ορίζεται από το καταστατικό να συνεδριάζει και σε τόπο εκτός της έδρας στην ημεδαπή.

Α. Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.

Τα θέματα αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων [25](#), [26](#), [27](#), [28](#), [29](#), [30](#), [31](#), [32](#), [33](#), [34](#), [35γ του Ν.2190/20](#). Πλέον των υποχρεωτικών διατάξεων των άρθρων αυτών το καταστατικό μπορεί να καθορίζει και άλλα πρόσωπα (εκτός του ταμείου της εταιρείας του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, και των τραπεζών που βρίσκονται στην Ελλάδα) στα οποία μπορούν να κατατεθούν οι μετοχές προκειμένου οι κάτοχοι τους να λάβουν μέρος στις συνελεύσεις. Επίσης το καταστατικό μπορεί να καθορίζει και άλλα θέματα (πλην των οριζόμενων στο [άρθρο 29 παρ. 3](#)) για τα οποία προκειμένου να ληφθεί απόφαση απαιτείται αυξημένη απαρτία, και θέματα (πλην των καθοριζόμενων από την [παρ. 2 του άρθρ. 31](#)) για τα οποία προκειμένου να ληφθεί απόφαση απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία:

β. Για τους ελεγκτές.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [30](#), [31](#), [32](#), [33](#), [34](#), [35](#), [36](#), [37](#), [38](#), [39](#), [40ε](#).

γ. Για τα δικαιώματα των μετόχων.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [8](#), [9](#), [10](#), [11](#), [12](#), [13](#), [14](#), [15](#), [16](#), [17](#).

δ. Για τον Ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [41](#), [42](#), [43](#), [44](#), [45](#), [46α](#).

ε. Για τη λύση και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Σχετικά οι διατάξεις των άρθρων [47](#), [48](#), [49](#).

4. Επιπρόσθετες αναφορές καταστατικού

Ι. Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.

Η προϋπόθεση αυτή είναι αυτονόητη με μόνο το γεγονός του ότι το καταστατικό της Α.Ε. συντάσσεται από συμβολαιογράφο και συνεπώς επιβάλλεται η αναγραφή όλων των στοιχείων των συμβαλλομένων. Αν μεταξύ των ιδρυτών υπάρχει και νομικό πρόσωπο το καταστατικό περιέχει και τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων της.

ΙΙ. Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

Τέτοιες δαπάνες είναι οι αμοιβές του συμβολαιογράφου και του δικηγόρου, ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου, τα τέλη δημοσίευσης του καταστατικού στο ΦΕΚ και σε περίπτωση εισφοράς σε είδος ακινήτων ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

Εκτός από τα παραπάνω που αφορούν στο υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού και προκύπτουν από το [άρθρο 2 του Ν.2190/20](#) στο καταστατικό μπορεί να πειρληφθούν και διατάξεις, προαιρετικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την έναρξη και τη συνέχιση της λειτουργίας της Α.Ε.

Τέτοιου είδους διατάξεις που τίθενται σε καταστατικά είναι:

α. Ο ορισμός των μελών του πρώτου διοικητικού συμβουλίου μέχρι την πρώτη τακτική γενική συνέλευση, χωρίς όμως να γίνεται συγχρόνως και συγκρότηση σε σώμα δηλαδή να καθορίζεται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος κλπ. Τελευταία όμως σε πολλές περιπτώσεις η Διοίκηση δέχεται καταστατικά με τα οποία καθορίζεται το Δ.Σ. με ταυτόχρονη συγκρότησή του σε Σώμα.

β. Ο ορισμός των ελεγκτών της πρώτης εταιρικής χρήσης.

γ. Η παροχή δικαιώματος στα μέλη του Δ.Σ. να ασκούν με οποιαδήποτε ιδιότητα, δραστηριότητα σε τομείς συναφείς με τον σκοπό της Α.Ε. και συνεπώς ανταγωνιστική, μέχρι την σύγκληση της πρώτης Γενικής Συνέλευσης η οποία και θα αποφασίσει τελικά αν θα παραχωρήσει τελικά στα μέλη του Δ.Σ. το δικαίωμα αυτό.

δ. Η παροχή δικαιώματος στο Δ.Σ. ή στην Γ.Σ. της αύξησης του Μ.Κ. σύμφωνα με τους όρους του [άρθρου 13 του Ν.2190/20](#).

ε. Η δυνατότητα εκλογής από το Δ.Σ. προσωρινού μέλους μέχρι την προσεχή Γ.Σ. σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή άλλου λόγου αποχώρησης μέλους του Δ.Σ. Η δυνατότητα αυτή υπάρχει εφόσον τα εναπομείναντα μέλη είναι τουλάχιστον τρία.

στ. Η ανάθεση εκπροσώπησης της Α.Ε. είτε γενικά είτε για ορισμένες πράξεις σε ένα ή περισσότερα μέλη του Δ.Σ. ή σε άλλα πρόσωπα.

5.Επιπρόσθετες αρμοδιότητες Δ.Σ.

I.Η ανώνυμος εταιρεία εκπροσωπείται επί δικαστηρίου και εξωδίκως υπό του Διοικητικού αυτής Συμβουλίου, ενεργούντος συλλογικώς.

II. Το καταστατικό δύναται να ορίσει, ότι και εν ή πλείονα μέλη του Συμβουλίου ή άλλα πρόσωπα δικαιούνται να εκπροσωπήσι την εταιρεία εν γένει ή εις ορισμένου μόνον είδους πράξεις.

III. Το καταστατικό δύναται να ορίσει, ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι δύναται να διορίσωσι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ουχί όμως πέραν του ενός τρίτου του προβλεπομένου συνολικού αριθμού αυτών, ορίζον άμα και τις προϋποθέσεις ασκήσεως του δικαιώματος ίδια εξ απόψεως ποσοστού συμμετοχής εις το εταιρικό κεφαλαίο και δεσμεύσεως των μετοχών.

Η άσκησης του δικαιώματος τούτου πρέπει να πραγματοποιείται προ της εκλογής του Διοικητικού Συμβουλίου ύποπτης γενικής συνελεύσεως, περιοριζόμενης εν τη περιπτώσει ταύτη εις την εκλογή των υπολοίπων συμβούλων. Οι ασκήσαντες το ανωτέρω δικαίωμα γνωστοποιούν τον διορισμό των συρβούλων των εις την εταιρεία τρεις πλήρεις ημέρας προ της συνεδριάσεως της γενικής συνελεύσεως και δεν συμμετέχουν εις την εκλογή του υπολοίπου Συμβουλίου.

IV. Οι ούτως οριζόμενοι σύμβουλοι δύνανται να ανακληθώσιν οποτεδήποτε από τους έχοντας το δικαίωμα του διορισμού των και να αντικαθίστανται δι' άλλων. Λόγω σπουδαίου λόγου εγκριμένου εις το πρόσωπον του διορισθέντος, δύναται ο πρόεδρος πρωτοδικών της Περιφέρειας εις την οποίαν εδρεύει η εταιρεία, τη αιτήσει μετόχων εκπροσωπούντων το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου κατά την επ' αναφορά διαδικασία να ανακαλέσει τούτον.

V. Εν περιπτώσει μεταβολής του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διατηρείται υποχρεωτικώς η υφισταμένη εν τω καταστατικό αναλογία ιδιαίτερας εν αυτό εκπροσωπήσεως.

VI. Εάν δεν ευρέθη εις το κατάστημα της εταιρείας πρόσωπον τι εκ των αναγραφομένων εν τω άρθρο 145 της Πολιτικής Δικονομίας, παν έγγραφο προς αυτήν επιδίδεται νομίμως, εάν τοιχοκολληθεί εις το μνημονευθέν κατάστημα κατά τις διατάξεις του άρθρου 143 της Πολιτικής Δικονομίας

B. ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΠΟ ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΕΡΑΩΝ

1. Φύση και είδη αμοιβών

Οι αμοιβές αυτές προβλέπονται από το [άρθρο 24 παρ. 1 του Ν.2190/1920](#) το οποίο καθορίζει:

“Πάσα επί των κερδών χορηγούμενη εις μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αμοιβή, δέον να λαμβάνεται εκ του απομένοντος υπολοίπου των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση των κρατήσεων δια τακτικό αποθεματικό και του απαιτούμενου ποσού προς διανομή του πρώτου μερίσματος υπέρ των μετόχων, ίσον τουλάχιστον προς 6% επί του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου”.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι δεν καθορίζονται επακριβώς τα ποσά που μπορούν να λάβουν τα μέλη του Δ.Σ. σαν αμοιβή από τα κέρδη της χρήσεως, πλην όμως καθορίζονται οι προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν στη σειρά της διάθεσης των κερδών της Α.Ε. Για να εξετάσουμε επακριβώς τη σειρά με την οποία διατίθενται τα κέρδη θα πρέπει να λάβουμε υπόψη όχι μόνο τις διατάξεις του [άρθρου 24 παρ. 1 του Ν.2190/20](#) αλλά και άλλες διατάξεις του Ν.2190/20 καθώς και διατάξεις άλλων σχετικών με τη διάθεση κερδών νόμων.

Πρώτα - πρώτα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του [άρθρου 45 του Ν.2190/20](#) σύμφωνα με τις οποίες κάθε διανομή κερδών πρέπει να λάβει χώρα μετά την αφαίρεση τυχόν ζημιών προηγούμενων χρήσεων και εταιρικών βαρών.

Συνεπώς πρέπει τα κέρδη της χρήσεως να μειωθούν δηλαδή να διατεθούν για την απαλοιφή των ζημιών προηγούμενων χρήσεων οι οποίες εμφανίζονται στα βιβλία.

Σαν ζημία τέτοια θεωρούνται και οι χρεωστικές διαφορές φορολογικού ελέγχου οι οποίες επιβλήθηκαν μετά από φορολογικό έλεγχο και εμφανίζονται στα βιβλία. Εν συνεχεία θα πρέπει να καλυφθούν τα εταιρικά βάρη.

Ως εταιρικά βάρη θεωρούνται ο φόρος εισοδήματος των κερδών της χρήσεως και οι διάφοροι φόροι μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος (λ.χ. Φ.Μ.Α.Π.). Κατόπιν αυτών θα πρέπει υποχρεωτικά να διατεθεί το 1/20 των κερδών που θα έχουν απομείνει (καθαρά κέρδη χρήσεως - ζημίες προηγούμενων χρήσεων - φόροι εισοδήματος και λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι) για το σχηματισμό του Τακτικού Αποθεματικού. Ο σχηματισμός αυτός παύει να είναι υποχρεωτικός όταν το Τακτικό Αποθεματικό φθάσει σε ύψος το 1/3 του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας.

Ακολούθως διατίθεται το προβλεπόμενο ποσό για τη διανομή πρώτου μερίσματος. Από την ισχύουσα νομοθεσία ο υπολογισμός του πρώτου μερίσματος προβλέπεται ότι γίνεται με βάση έναν από τους δύο παρακάτω τρόπους:

ι. Με βάση το [άρθρο 45 του Ν.2190/20](#).

Με βάση την παραπάνω διάταξη το πρώτο μέρισμα υπολογίζεται με ποσοστό 6% του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

ιι. Με βάση το άρθρο 1 του Ν.876/79 .

Με βάση την διάταξη αυτή το μέρισμα ανέρχεται σε 35% των καθαρών κερδών της χρήσεως μετά την αφαίρεση όλων των παραπάνω αναγραφόμενων ζημιών και εταιρικών βαρών καθώς και του Τακτικού Αποθεματικού.

Η Α.Ε. υποχρεούται να διανείμει το μεγαλύτερο πρώτο μέρισμα που προκύπτει ακολουθώντας τις δύο παραπάνω περιπτώσεις.

Εδώ πρέπει όμως να ληφθεί υπόψη ότι εφόσον το μέρισμα που προκύπτει με τον τρόπο της δεύτερης περίπτωσης είναι μεγαλύτερο από αυτό της πρώτης τότε μπορεί να διανεμηθεί το της πρώτης αν αποφασίσει προς τούτο η Γενική Συνέλευση με πλειοψηφία τουλάχιστον 70% του συνόλου του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Μικρότερο μέρισμα από αυτό της πρώτης περίπτωσης διανέμεται ή ακόμη δεν διανέμεται καθόλου πρώτο μέρισμα μόνο στην περίπτωση που αποφασίσει για κάτι τέτοιο η Γενική Συνέλευση με απόλυτη πλειοψηφία (100%) του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Συμπερασματικά λοιπόν το ποσό των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. που θα διατεθεί από τα κέρδη της χρήσεως σύμφωνα με τη νομοθεσία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ύψος του υπολοίπου Α.

Περαιτέρω από το Νόμο δεν καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης στα μέλη των κερδών. Δηλαδή τα κέρδη μπορούν να διατεθούν σε ορισμένα μόνο μέλη του Δ.Σ. και όχι στο σύνολο αυτών, και άλλα μέλη μπορούν να λάβουν πολύ μεγαλύτερες αμοιβές σε σχέση με κάποια άλλα κλπ.

Η διαδικασία της διάθεσης των κερδών στα μέλη γίνεται ως εξής:

- Πρώτα γίνεται η πρόταση από το ίδιο το Δ.Σ.
- Επακολουθεί η έγκριση από την Τακτική Γενική Συνέλευση.

Ισχύει δηλαδή ότι γενικά ισχύει για το σύνολο της διάθεσης των κερδών.

2.Φορολογία αμοιβών μελών Δ.Σ. που καταβάλλονται από τα κέρδη της χρήσεως.

Οι αμοιβές αυτές δεν φορολογούνται περαιτέρω επειδή δίδονται από τα κέρδη της Α.Ε. μετά την αφαίρεση από τα συνολικά κέρδη του αναλογούντος φόρου εισοδήματος του Νομικού Προσώπου. Με την αφαίρεση αυτή θεωρείται ότι έχει επέλθει εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης για το σύνολο των διανεμομένων κερδών στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ.

Οι αμοιβές αυτές των μελών του Δ.Σ. αποτελούν εισόδημα από κινητές αξίες. Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος εγκρίσεως του Ισολογισμού από τη Γενική Συνέλευση. Ισχύει δηλαδή εδώ ότι ισχύει και για τα διανεμόμενα μερίσματα.

3.Χαρτόσημο αμοιβών μελών Δ.Σ.

Σύμφωνα με το άρθρο 15ε του Κ.Ν.Τ.Χ. οι αμοιβές αυτές υπόκεινται σε χαρτόσημο 1% πλέον εισφοράς ΟΓΑ 20% επί των τελών χαρτοσήμου.

Το χαρτόσημο αυτό αποδίδεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός 2 μηνών από την ημερομηνία της Γενικής Συνελεύσεως με την οποία εγκρίνεται η διάθεση των κερδών.

Το Δ.Σ. είναι το διαχειριστικό και εκπροσωπευτικό όργανο (συλλογικό) της Α.Ε. Κατ' αρχήν, η εκλογή των μελών Δ.Σ., όπως και η οποτεδήποτε ανάκλησή της, υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ. ([παρ. 1β άρθρ.34](#)), που αποφασίζει με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία. Αμφίβολη είναι η νομιμότητα εκλογής αναπληρωματικών συμβούλων.

Απόκλιση από την παραπάνω αρχή υπάρχει:

I. Κατά την ίδρυση της Α.Ε., όπου το καταστατικό ορίζει τα πρώτα μέλη Δ.Σ. (για το χρονικό διάστημα από την ίδρυση μέχρι την πρώτη τακτική Γ.Σ.),

II. Όταν το Δ.Σ. κατά εξουσιοδότηση του καταστατικού εκλέγει προσωρινούς συμβούλους σε αντικατάσταση άλλων

III. Όταν υπάρχει έλλειψη διοίκησης, οπότε κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου το δικαστήριο ορίζει προσωρινό Δ.Σ.

IV. Όταν το καταστατικό παρέχει το δικαίωμα, που προβλέπεται από το νόμο, του διορισμού μελών Δ.Σ. από μέτοχο ή μετόχους ([παρ. 3, 5 άρθρ. 18](#)).

Ο νόμος δεν προβλέπει ανώτατο και κατώτατο όριο αριθμού συμβούλων και για αυτό, ο αριθμός τους πρέπει να καθοριστεί από το καταστατικό (πάντως από της [παρ. 1 άρθρ. 21](#) συνάγεται ότι, τα μέλη Δ.Σ. δεν μπορεί να είναι κατώτερα των τριών).

Το Δ.Σ. συνεδριάζει συγκαλούμενο μια φορά το μήνα ([παρ. 1 άρθρ. 20](#)), από τον πρόεδρό του ή σε περίπτωση ολιγορίας αυτού από δύο μέλη του. Πρόσκληση δεν απαιτείται αν παρευρίσκονται όλα τα μέλη και κανένας δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεως ([παρ. 4 άρθρ. 20](#)). Η εκπροσωπευτική εξουσία του Δ.Σ. είναι προς τους καλόπιστους τρίτους απεριόριστη, δηλαδή, εξέρχεται από τα πλαίσια του εταιρικού σκοπού και συνεπώς, η Α.Ε. δεσμεύεται απέναντι στους τρίτους και για πράξεις του Δ.Σ. πέρα του εταιρικού σκοπού.

Η Α.Ε. ευθύνεται για αδικοπραξίες των μελών Δ.Σ. που έγιναν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και παρέχουν υποχρέωση αποζημίωσης.

Το Δ.Σ. έχει την εξουσία αλλά και την υποχρέωση να ασκεί τη διαχείριση σύμφωνα με τα καλώς νοούμενα συμφέροντα, τόσο της Α.Ε., όσο και των μετόχων, τηρώντας τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού και εκτελώντας τις σύνομες αποφάσεις της Γ.Σ. Η διαχειριστική εξουσία του Δ.Σ., σε αντίθεση με την εκπροσωπευτική, είναι περιορισμένη.

Σε περίπτωση πλημμελούς εκπλήρωσης των διαχειριστικών τους καθηκόντων, τα μέλη Δ.Σ. έχουν υποχρέωση αποζημίωσης απέναντι στη ζημιωθείσα Α.Ε. Για τις αδικοπραξίες τους, έχουν και προσωπική ευθύνη, ενώ τόσο ο Ν.2190/20, όσο και άλλοι νόμοι, προβλέπουν και ποινική ευθύνη.

4. Δημοσιότητα οικονομικών καταστάσεων

Το Δ.Σ. της Α.Ε. οφείλει να δημοσιεύει τον Ισολογισμό, τον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως και τον Πίνακα Διαθέσεως Αποτελεσμάτων μαζί με το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, όταν προβλέπεται ο έλεγχος από Ορκωτούς Ελεγκτές είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης ως εξής:

- Στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. του Φ.Ε.Κ.
- Σε μια πολιτική ημερήσια εφημερίδα των Αθηνών.
- Σε μια οικονομική ημερήσια εφημερίδα.

Αν η εταιρεία εδρεύει σε Δήμο ή Κοινότητα εκτός του Ν. Αττικής οι παραπάνω οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται και σε μία ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στο Νομό της έδρας της.

Οι εφημερίδες αυτές πρέπει να πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο Α (σχετικά με την πρόσκληση), ([άρθρο 43β Ν. 2190/20](#)).

Επίσης είκοσι ημέρες πριν την Γενική Συνέλευση υποβάλλονται στο Υπουργείο Εμπορίου ή στις κατά τόπους Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις τα παρακάτω:

- Αντίγραφα των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμός, Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως, Πίνακας Διαθέσεως Αποτελεσμάτων και Προσάρτημα) με τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών προς την Γενική Συνέλευση ([άρθρο 43β Ν. 2190/20](#)).
- Αντίτυπα των εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις.
- Διπλότυπο Δ.Ο.Υ. και τριπλότυπο ΤΑΠΕΤ για τη δημοσίευση του Ισολογισμού στο Φ.Ε.Κ.
- Ανακοίνωση Δημοσίευσης του Ισολογισμού προς το Εθνικό Τυπογραφείο σε τρία αντίγραφα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α.Ε.

-**Έκφραση του μετοχικού κεφαλαίου Α.Ε. σε ευρώ:** Το προβλεπόμενο από το [άρθρο 8, παρ. 2 του Ν.2190/20](#) περί Α.Ε. , κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου ιδρυόμενης ανώνυμης εταιρίας είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών, **από 1.1.2002** , ορίζεται σε εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 ανώνυμες εταιρίες που έχουν εταιρικό κεφάλαιο μικρότερο του προαναφερθέντος ορίου, υποχρεούνται να αυξήσουν το κεφάλαιό τους μέχρι του ορίου αυτού, το αργότερο μέχρι 31.12.2003, διαφορετικά ανακαλείται η άδεια σύστασής τους.

- **Α.Ε. που αυξάνουν το κεφάλαιό τους με δημόσια εγγραφή ή συνάπτουν ομολογιακό δάνειο με δημόσια εγγραφή:** Το προβλεπόμενο από το [άρθρο 8^α παρ. 1 και 2 του Ν.2190/20](#) , κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου των εν λόγω ανωνύμων εταιριών, εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών, **από 1.1.2002** , ορίζεται σε τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

- **Ονομαστική αξία μετοχής:** Η ονομαστική αξία εκάστης μετοχής που προβλέπεται με το [άρθρο 14, παρ. 1 του Ν.2190/20](#) , σε "όχι κατώτερα των εκατό (100) δραχμών", **από 1.1.2002** , ορίζεται σε ένα (1) ευρώ ή πολλαπλάσιό του και όχι ανωτέρα των εκατό (100) ευρώ.

- **Χρηματικές ποινές [άρθρων 54](#) και [63 γ του Ν.2190/20](#) :** Οι προβλεπόμενες από τα εν λόγω άρθρα χρηματικές ποινές τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών, **από 1.1.2002** , αναπροσαρμόζονται στο ποσό των χιλίων (1000) ευρώ, τουλάχιστον.

- **Α.Ε. που θα έχουν συσταθεί μέχρι 31.12.2000:** Μπορούν κατά το χρονικό διάστημα, από 1.1.2001 έως 31.12.2001, να εκφράσουν το μετοχικό τους κεφάλαιο και την ονομαστική αξία της μετοχής τους και σε ευρώ.

- **Α.Ε. που θα συσταθούν από 1.1.2001 έως 31.12.2001:** Μπορούν να ορίσουν το μετοχικό τους κεφάλαιο και την ονομαστική αξία της μετοχής τους και σε ευρώ.

- **Τροποποίηση καταστατικού Α.Ε. από 1.1.2002:** Για την έγκριση τροποποίησης του καταστατικού ανώνυμης εταιρίας, από 1.1.2002, απαιτείται το μετοχικό κεφάλαιο και η ονομαστική αξία των μετοχών της να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.

2. Μορφές ποινών

-Τιμωρείται δια φυλακίσεως και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ'

ελάχιστον ή δια της ετέρας των ποινών τούτων, πας ιδρυτής, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή διευθυντής ανωνύμου εταιρείας, όστις είτε κατά την ίδρυσιν της εταιρείας, είτε μετά αυτή, όπως προκαλέσει έγγραφος μετοχών, ιδρυτικών τίτλων ή ομολογιών της εταιρείας, ή όπως επηρεάσει την χρηματιστηριακή τιμήν αυτών, ποιείται εν γνώσει ψευδείς δηλώσεις προς το κοινό δια δημοσιευμάτων ή δακτυλογραφημάτων αφορώντων:

I. Την εγγραφή και την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, την τιμήν της εκδόσεως των μετοχών, ιδρυτικών τίτλων ή ομολογιών, τον ισολογισμό ή την διανομή μερίσματος.

II. Ονόματα μετόχων ως μετεχόντων ή μεθεξόντων επί οιονδήποτε τίτλο της εταιρείας.

III. Παν άλλον γεγονός ασκούν ουσιώδη επιρροή επί των εταιρικών υποθέσεων και αποσκοπούν την παγίδευση του κοινού.

-Τιμωρείται δια φυλακίσεως και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή δια της ετέρας των ποινών τούτων, πας ιδρυτής, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή διευθυντής ανωνύμου εταιρείας, όστις εν γνώσει ποιείται ψευδείς δηλώσεις προς την αρχήν, αφορώσας την εγγραφή και την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, την τιμήν της εκδόσεως των μετοχών και τον ισολογισμό.

-Τιμωρείται δια φυλακίσεως και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή δια της ετέρας των ποινών τούτων:

I. όστις εκ προθέσεως παρέλειψε την σύνταξη του ετησίου ισολογισμού πέραν της υπό του καταστατικού οριζόμενης προθεσμίας.

II. όστις εν γνώσει συνέταξε ή ενέκρινε ισολογισμό εναντίων των διατάξεων του παρόντος νόμου ή του καταστατικού.

III. όστις δολίως άνευ ισολογισμού ή εναντίον του ισολογισμού ή δυνάμει ψευδούς ή παρανόμου ισολογισμού επεχείρησε την διανομή κερδών ή τόκων προς τους μετόχους, μη ληφθέντων εκ πραγματικών κερδών.

IV. όστις εκ προθέσεως παρέλειψε να συγκάλεση γενική συνέλευση κατά παράβαση του παρόντος νόμου ή καταστατικού.

V. όστις, κληθείς δι' ητιολογημένης πράξεως της εποπτικής αρχής ν' αποκαταστήσει την κατά τον νόμο και το καταστατικό τάξιν εν τη διοικήσει ή διαχειριστεί της εταιρείας ηρνήθη ή ημέλησε να συμμορφωθεί εντός της ταχθείσης αυτό κατά κατώτατο όριο δεκαπενθημέρου προθεσμίας προς την πρόσκλησιν της εποπτικής αρχής

Τιμωρείται δια φυλακίσεως και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή δια της ετέρας των ποινών τούτων:

I. όστις εν γνώσει εκδίδει πλαστά πιστοποιητικά περί καταθέσεως μετοχών, χάριν ασκήσεως δικαιώματος ψήφου εν γενική συνέλευση ή πλαστογραφεί ταύτα.

II. όστις εν γνώσει της πλαστότητας ποιείται χρήση των εν τω προηγουμένω εδάφιο πιστοποιητικών προς άσκηση του δικαιώματος ψήφου.

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το [άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2339/1995](#).)

Άρθρον 58α

Τιμωρείται δια φυλακίσεως και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή δια

της ετέρας των ποινών τούτων:

I. παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, παραβαίνον την διάταξη του άρθρου 11 του παρόντος περί υποχρεωτικής πιστοποίησης περί καταβολής ή μη του κεφαλαίου και υποβολής της πιστοποίησης ταύτης εις το υπουργείο Εμπορίου, ως και παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου πιστοποιούν ψευδώς την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου.

II. πας, όστις, κατά παράβασιν του άρθρου 23α του παρόντος, χορηγεί δάνεια ή πιστώσεις εις ιδρυτές, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κ.λ.π.

III. παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, όπερ, κατά παράβασιν του άρθρου 39 παρ. 4 του Παρόντος, δεν προβαίνει εις τας υπό τούτου προβλεπόμενος ανακοινώσεις.

IV. πας όστις παραβαίνει τας διατάξεις του άρθρου 53α του παρόντος περί τηρήσεως εις ελληνική γλώσσα των βιβλίων και λογαριασμών της εταιρείας.

V. πας όστις ενεργεί τας εν τω άρθρο 10 του νόμου 5076/1931 αναφερόμενος εργασίας, κατά παράβασιν των ειδικών διατάξεων περί τραπεζών των άρθρων 10 , 11 , 12 , 13 , 14 και 16 , 17 , 18 του νόμου 5076/1931 .

VI. παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή διευθυντής ανωνύμου εταιρείας μετά την υπό του Δικαστηρίου ακύρωση της αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως, την προβλεπομένων υπό της παραγράφου 3 του άρθρου 3 5 β, δεν ήθελε ενεργήσει τις επενεκτές εις τον ισολογισμό μεταβολές και συγκαλέσει γενική συνέλευσιν προς έγκριση αυτού.

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το [άρθρο 15 παρ. 1 του Ν2339/1995](#) .)

Τιμωρείται δια φυλακίσεως μέχρι ενός έτους, και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή δια της ετέρας των ποινών τούτων:

I. όστις επί αθέμιτο αιτία εν γνώσει λαμβάνει ειδικός ωφελείας ή υποσχέσεις τοιούτων επί τω σκοπώ όπως εν γενική συνέλευση ψηφίσει καθ' ορισμένη κατεύθυνση ή μη παρευρέθη εν γενική συνέλευση.

II. όστις εν γνώσει παρέχει ειδικός ωφελείας ή υποσχέσεις τοιούτων χάριν των εν τω προηγούμενο) εδάφιο σκοπών.

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το [άρθρο 15 παρ. 1 του Ν 2339/1995](#) .)

Τιμωρείται δια φυλακίσεως μέχρι ενός έτους, και δια χρηματικής ποινής 300.000 κατ' ελάχιστον δραχμών ή δια της ετέρας των ποινών τούτων:

I. όστις άνευ ειδικής εξουσιοδοτήσεως μετέχει εν ψηφοφορία γενικής συνελεύσεως μετόχων παριστάμενος ως κύριος μετοχών μη ανηκουσών αυτό.

Π. όστις επί τω προηγούμενο) εδάφιο αναφερόμενο σκοπώ παραδίδει εις τίνα μετοχές άλλου χωρίς να έχει την επί τούτω απαιτούμενη εντολή.

ΠΙ. όστις, ενώ δεν έχει δικαίωμα, ψηφίζει αμέσως ή εμμέσως δια μετοχών ας κατέχει λόγω ενεχύρου ή λόγω χρηματιστηριακής μεταφοράς.

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2339/1995.)

Τιμωρείται δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον πας διευθυντής, παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, πας αντιπρόσωπος, πας πράκτωρ και πας εκκαθαριστής ανωνύμου εταιρείας, όστις παραλείπει να υποβολή εκπροθέσμως εις το υπουργείο Εμπορίου τα υπό του νόμου, της εγκρινάσης την εταιρεία υπουργικής αποφάσεως και του καταστατικού οριζόμενα, ως υποβλητέα τω υπουργείο έγγραφα ή δεν παρέσχε ή παρέσχε ψευδείς πληροφορίας, αιτηθείσας υπό του εποπτεύοντος υπουργείου και αφορώσας εις την άσκηση της κατά τον παρόντα νόμο εποπτείας.

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το [άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2339/1995](#).)

Τιμωρείται δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, πας διευθυντής ή πας άλλος υπάλληλος ανωνύμου εταιρείας, όστις εν γνώσει και εκ προθέσεως και παρά την συνεπειάν προσφυγής εκδοθείσα και κοινοποιηθείσα αυτό απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του υπουργείου Εμπορίου, εξακολουθεί αρνούμενος ή παρεμβάλλουν δυσχέρειας εις τους υπαλλήλους του υπουργείου Εμπορίου δια την ενάσκησιν της κατά τον παρόντα νόμο εποπτείας επί της εταιρείας. Με τις ίδιες επίσης ποινές τιμωρείται όποιος παραβαίνει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τα. άρθρα 7γ και 12 παρ. 2 περίπτωση ζ' [Όπως το δεύτερο εδ. προστέθηκε με το άρθρο 40 του ΠΔ 409/1986 και Τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 παρ. 1 του ΠΔ 49B/1987 (προσαρμογή στο άρθρο 4 της Πρώτης Οδηγίας ΕΟΚ) .]

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν.2339/1995.)

Άρθρον 62α

Τιμωρείται δια φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών και δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή δια της ετέρας των ποινών τούτων πας όστις παραβαίνει τας διατάξεις περί δημοσιεύσεως εν τω Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, ως και εάν αμελή ή παραλείπει να υποβάλει ή υποβάλλει ανακριβή εις τον υπουργό των Οικονομικών την υπό του άρθρου 13 του νόμου 3424 κυρωθέντος νομοθετικού διατάγματος προβλεπόμενη μηνιαία κατάσταση των λογαριασμών και το άρθρου 18β του νόμου 5076/1931 .

Με τις ίδιες επίσης ποινές τιμωρείται όποιος παραβαίνει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 7α περίπτωση ζ και 109. [Όπως το δεύτερο εδ. προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ. 2 του ΠΔ 498/1987 (προσαρμογή στα άρθρα 6 της Πρώτης Οδηγίας ΕΟΚ και 38 παρ. 6 της Έβδομης Οδηγίας ΕΟΚ).]

(Όπως τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το [άρθρο 15 παρ. 1 του Ν2339/1995](#).)

Άρθρον 62β

Οι παραβάτες των άρθρων 7α, 50α και 50β του παρόντος νόμου υπόκεινται στην ποινική κύρωση, που προβλέπεται από το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.
(Όπως το άρθρο 62 β προστέθηκε με το άρθρο 6 τον ΠΔ 360/1993 .)

Τιμωρείται δια φυλακίσεως πας δημόσιος υπάλληλος εκ των ασκούντων εποπτεία επί ανωνύμου εταιρείας:

I. όστις δεν ήθελε τηρήσει απόλυτον εχεμύθεια περί των παρ' αυτού παρατηρηθέντων εν τη λειτουργία της εταιρείας.

II. όστις ήθελε, είτε αμέσως είτε εμμέσως, ενεργήσει κερδοσκοπικός πράξεις εν χρηματιστήριο επί χρεογράφων ανωνύμων εταιρειών.

III. Ο δημόσιος υπάλληλος, πλην της ποινής της φυλακίσεως, υπόκειται και εις τας νενομισμένες πειθαρχικός ποινές.

IV. Η διάταξη του εδαφίου α της παρ. 1, εφαρμόζεται και επί των κατά τα άρθρα 36 και 40 ελεγκτών.

Άρθρον 63α

I. Πας όστις άνευ συναινέσεως του κυρίου πωλεί ή ενεχυριάζει ή οπωσδήποτε μεταβιβάζει αξίας πάσης φύσεως (μετοχές, χρεόγραφα κ.λ.π.), δοθείσας τη τραπέζης επί παρακαταθήκη ή προς φύλαξη, τιμωρείται δια φυλακίσεως και αν δεν υπάρχει σκοπός αποστερήσεως.

II. Δια της αυτής ως άνω ποινής τιμωρείται πας όστις άνευ συναινέσεως του κυρίου πωλεί ή ενεχυριάζει αξίας πάσης φύσεως (μέτοχος, χρεόγραφα κ.λ.π.), δοθείσας από της τραπέζης επί ενέχυρο, και αν δεν υπάρχει σκοπός αποστερήσεως.

Άρθρον 63β

Ελεγκτές ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 36, καθώς και τα πρόσωπα του άρθρου 42α παρ. 5, αν από αμέλεια θεώρησαν ως νομίμως έχοντα ισολογισμό που καταρτίστηκε παρά τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών και με χρηματική ποινή 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον ή με μία από τις ποινές αυτές. Σε περίπτωση όμως δόλου τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 57.

(Όπως το άρθρο 63 β αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του ΠΔ 498/1987 και τροποποιήθηκε ως προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν 2339/1995.)

Άρθρον 63γ

I. Τιμωρείται δια χρηματικής ποινής 300.000 δραχμών κατ' ελάχιστον παν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, πας Διευθυντής ή πας άλλος υπάλληλος ανωνύμου εταιρείας, όστις εν γνώσει και εκ προθέσεως αρνείται να παράσχει τας ζητούμενος πληροφορίας ή στοιχεία παρά των ελεγκτών ανωνύμων εταιρειών ή οπωσδήποτε παρεμβάλλει δυσχέρειας εις την άσκησιν του ελέγχου υπ' αυτών.

II. Τιμωρείται δια φυλακίσεως, μέχρι τριών μηνών πας ελεγκτής ανωνύμων εταιρειών, όστις Δεν ήθελε τηρήσει απόλυτον εχεμύθεια, περί των παρ' αυτού παρατηρηθέντων εν τη λειτουργία της εταιρείας.

III. Δια της αυτής ως άνω ποινής τιμωρείται πας ελεγκτής, όστις δεν δήλωσε κώλυμα ασκήσεως ελέγχου προκειμένου περί εταιρειών εις ας υπηρετεί οπωσδήποτε ή τυγχάνει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αυτών και είχε τας ιδιότητας ταύτας οποτεδήποτε κατά το διάστημα δύο ετών προ της ημέρας καθ' ην ανατεθεί αυτό η άσκηση του ελέγχου. Το αυτό εφαρμόζεται και όταν ο ελεγκτής υπηρετεί εις εταιρεία διοικούσαν κατ' ουσία την εταιρεία εφ' ης διετάχθη ο έλεγχος.

(Όπως τροποποιήθηκε προς την προβλεπόμενη χρηματική ποινή με το [άρθρο 15 παρ. 1 του Ν 2339/1995](#).)

Άρθρον 63δ

Για κάθε εκπρόθεσμη υποβολή στην αρμόδια εποπτεύουσα Δημόσια Αρχή, πράξεων και στοιχείων των ανωνύμων εταιρειών, που προβλέπονται στα άρθρα 11 παράγραφος 5, 20 παράγραφος 7, 26α παράγραφος 2 και 43β παράγραφοι 3 και 6, επιβάλλεται πρόστιμο 50.000 δραχμών υπέρ του Δημοσίου.

Ο τρόπος επιβολής του προστίμου, η αναπροσαρμογή του ύψους αυτού, καθώς και η διαδικασία είσπραξης του, ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

ΤΑΞΗ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

A. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

1. Πρόλογος

Η διάθεση των κερδών στο τέλος κάθε χρήσεως, αποτελεί μια πολύπλοκη εργασία, καθώς έχει να αντιμετωπίσει κανείς, μια σειρά διατάξεων που επιβάλλονται τόσο από τους οικείους νόμους, όσο και από αποφάσεις που κατά καιρούς λαμβάνουν τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης.

Στο άρθρο αυτό γίνεται προσπάθεια να παρουσιαστεί όσο γίνεται πιο κατανοητά και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η τάξη που ακολουθείται κατά την διάθεση των κερδών στις ανώνυμες εταιρίες.

Αρχικά πραγματοποιούμε μια ιστορική αναδρομή στα κύρια χαρακτηριστικά του φορολογικού μας συστήματος, όπως αυτά έχουν εξελιχθεί κατά την ιστορική τους πορεία, και έπειτα γίνεται παρουσίαση της τάξης που ακολουθείται κατά την διάθεση των κερδών.

2. Ιστορική αναδρομή

2.1 Η νομοθεσία της Α.Ε.

Η εξέλιξη του οικονομικού βίου, η οποία επέφερε τη διεύρυνση των οικονομικών συναλλαγών και την ανάπτυξη των αγορών, καθώς επίσης και η τεχνολογική πρόοδος έθεσαν τις βάσεις για την δημιουργία της μεγάλης σύγχρονης επιχείρησης, η οποία, για τη λειτουργία της και την ανάπτυξη της παραγωγικής της διαδικασίας, απαιτεί να συγκεντρωθούν κεφάλαια σημαντικού ύψους.

Η συγκέντρωση όμως μέσω παραγωγής και η διάθεση κεφαλαίων σημαντικού ύψους, είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί από λίγα πρόσωπα, όπως συνήθως οι εταίροι μιας προσωπικής εταιρίας, γιατί αυξάνονται υπέρμετρα οι συνέπειες ως προς τον χρηματοδότη, σε περίπτωση κακής εκβάσεως των εργασιών της επιχείρησης, γιατί τότε οι ευθύνες του επεκτείνονται στο σύνολο της περιουσίας του.

Η Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.) αναπτύχθηκε ως μορφή συγκροτήσεως επιχειρηματικής δραστηριότητας, γιατί επιτρέπει να αμβλυνθούν οι παράγοντες εκείνοι που αποτελούν εμπόδιο στη συγκρότηση ατομικών επιχειρήσεων ή προσωπικών εταιριών.

Την ανάπτυξη, λοιπόν, της Α.Ε. υπαγόρευσαν βασικά οι εξής λόγοι:

1. Η ανάγκη συγκεντρώσεως κεφαλαίων σημαντικού ύψους,
2. Η ανάγκη διασποράς και περιορισμού του κινδύνου που απορρέει από την συγκέντρωση αυτή των κεφαλαίων,
3. Η ανάγκη να μεταβιβάζεται με ευχέρεια η ιδιότητα του κεφαλαιούχου - μετόχου, ώστε αυτός να μπορεί να αποδεσμεύει εύκολα τα κεφάλαιά του από μια συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Έτσι, αναπτύχθηκε ο θεσμός της Α.Ε. της οποίας το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε ισόποσα τμήματα που αντιπροσωπεύονται από έγγραφους τίτλους (μετοχές), οι οποίοι μπορούν να μεταβιβασθούν, ενώ ο κάθε εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του.

Ο νόμος που διέπει τον θεσμό της Α.Ε. και που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως ιδρυτικός, ψηφίσθηκε το 1920 και είναι γνωστός ως "ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ 2190/1920" και αποτελείται από 72 άρθρα. Ο νόμος αυτός ακόμη και σήμερα, έπειτα από συμπληρώσεις και τροποποιήσεις, αποτελεί τον βασικό πυρήνα της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρίες, κωδικοποιημένος με το Β.Δ.174/1963.

Ριζικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις έγιναν με τα Π.Δ.409/1986 και 498/1987 με τα οποία προσαρμόστηκε η νομοθεσία για τις Α.Ε. προς τις οδηγίες των Ευρωπαϊκών Οικονομικών Κοινοτήτων.

Στο μεταξύ, τροποποιήσεις κυρίως στην φορολογία των Α.Ε. επέφεραν οι νόμοι 2065/1992, 2238/1994 και ο 2579/1998.

Με το Ν.Δ.3843/58 επιβλήθηκε φορολογία στα εισοδήματα των νομικών προσώπων. Μέχρι τότε ίσχυε το σύστημα της φορολογίας καθαρών προσόδων του Ν.1640/1919. Έτσι, από το οικονομικό έτος 1959 τα εισοδήματα των ανωνύμων εταιριών, των συνεταιρισμών και των αλλοδαπών επιχειρήσεων υπήχθησαν στη φορολογία νομικών προσώπων.

2.2 Κύρια χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος

Με το φορολογικό σύστημα που καθιέρωσε το Ν.Δ.3843/58 τα μη διανεμόμενα κέρδη, αυτά δηλαδή που αποθεματοποιούνται, φορολογούνταν στο όνομα της ανώνυμης εταιρίας, ενώ τα διανεμόμενα (μερίσματα, αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου κλπ.) φορολογούνταν στο όνομα των δικαιούχων μετόχων, συμβούλων κλπ., ως εισοδήματα Γ΄ πηγής. Επομένως, γινόταν διάκριση μεταξύ διανεμόμενων και μη διανεμόμενων κερδών και μόνο τα μη διανεμόμενα κέρδη φορολογούνταν ως εισόδημα της ανώνυμης εταιρίας, ενώ τα ποσά που καταβάλλονταν (διανεμόμενα) ως μερίσματα στους μετόχους και στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων ή ως ποσοστά στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, φορολογούνταν ως εισόδημα των προσώπων αυτών.

Ο συντελεστής φορολογίας του εισοδήματος που φορολογούνταν στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρίας (μη διανεμόμενα κέρδη), ήταν σταθερός και ανεξάρτητος από το ύψος του φορολογητέου εισοδήματος. Στο σημείο αυτό συνεπώς διέφερε (και διαφέρει και σήμερα) το σύστημα φορολογίας της ανώνυμης εταιρίας από το σύστημα φορολογίας των φυσικών προσώπων, δεδομένου ότι το εισόδημα των τελευταίων, φορολογούνταν (και φορολογείται και σήμερα) με κλιμακωτό (προοδευτικό) συντελεστή.

Ο παραπάνω τρόπος φορολογίας δεν εφαρμόστηκε για τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα (ΕΠΕ, προσωπικές εταιρίες κλπ). Τα εισοδήματα αυτών, κατά ρητή διάταξη του Ν.Δ.3323/55, θεωρούνταν ότι αποκτήθηκαν από τα μέλη τους και όχι από το νομικό πρόσωπο. Τα ανωτέρω ίσχυαν για τριανταπέντε ολόκληρα χρόνια. Το έτος 1992 όμως έγινε μια βαθύτατη φορολογική αλλαγή με το Ν.2065/92.

Η σημαντικότερη από τις καινοτομίες του ήταν η ενιαία φορολογία όλων των νομικών προσώπων (ανωνύμων εταιριών, ΕΠΕ, προσωπικών εταιριών κλπ.), με έναν ενιαίο συντελεστή, επί του συνόλου των φορολογητέων κερδών. Έτσι, έπαυσε η χωριστή φορολογία αδιανέμητων και διανεμόμενων κερδών, καθώς επίσης και η φορολόγηση των εταιριών για τα κέρδη των ΕΠΕ και λοιπών προσωπικών εταιριών. Οι τελευταίοι αντέδρασαν έντονα, γιατί θεωρούσαν ότι η φορολογία των κερδών των εταιριών τους με τον ενιαίο συντελεστή θα ήταν πολύ δυσβάστακτη.

Κύρια χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος που εισήγαγε ο Ν.2065/92 είναι:

I. Η φορολογία των κερδών της ανώνυμης εταιρίας καθώς κι όλων των αμοιβών και παροχών των μελών του διοικητικού συμβουλίου γίνεται με βάση τον ενιαίο συντελεστή 35% ή 40% ανάλογα με το αν η εταιρία είναι εισηγμένη ή μη στο χρηματιστήριο. Το σύστημα αυτό έχει ως συνέπεια την εξάντληση της φορολογίας για τα εισοδήματα αυτά.

II. Το ίδιο ισχύει και για τα κέρδη όλων των νομικών προσώπων.

III. Όσοι λαμβάνουν από τα κέρδη αυτά, εισπράττουν από κέρδη φορολογημένα στο όνομα του νομικού προσώπου, για τα οποία έχει εξαντληθεί η φορολογική υποχρέωση. Ως εκ τούτου, τα εισοδήματα αυτά δεν θα συναθροισθούν με τα λοιπά εισοδήματα των δικαιούχων (μετόχων, εταιριών κλπ). Αντιθέτως, τα εισοδήματα αυτά, αφού προέρχονται από φορολογημένα κέρδη μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δικαιολογήσουν "φορολογικά τεκμήρια".

2.3 Συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Α.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 του Ν.Δ. 3843/58 , όπως αυτό αντικαταστάθηκε με [το άρθρο 23 παρ.1 του Ν. 2214/94](#) , ορίζεται ότι:

"Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου νομικού προσώπου, με φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι καθορίζονται, κατά κατηγορία υπόχρεων, ως εξής:

α. Για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, των οποίων οι μετοχές κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου είναι ανώνυμες μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών και για τις αλλοδαπές εταιρίες και οργανισμούς που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων, 40%.

β. Για τις λοιπές ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, 35%. Σε περίπτωση ημεδαπών ανωνύμων εταιριών που έχουν ονομαστικές και ανώνυμες μετοχές μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ο συντελεστής της περίπτωσης α' επιβάλλεται στο μέρος των κερδών που αναλογεί στον αριθμό αυτών των μετοχών. Για την εξεύρεση του πιο πάνω μέρους κερδών επιμερίζονται τα συνολικά καθαρά κέρδη ανάλογα με τον αριθμό των ονομαστικών και ανωνύμων μετοχών που προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

γ. Για τα λοιπά νομικά πρόσωπα, που αναφέρονται στο άρθρο 3, ο συντελεστής επί των φορολογητέων κερδών είναι 35% "

Ο συντελεστής φορολογίας της ανώνυμης εταιρίας ανέρχεται σύμφωνα με τα παραπάνω σε 35% ή 40% και ισχύει για όλες τις κατηγορίες των ανωνύμων εταιριών: βιομηχανικές, εμπορικές, ξενοδοχειακές κλπ. (άρθρο 10 παρ.1 Ν.Δ.3843/1958).

Ο παραπάνω τρόπος φορολογίας των κερδών της ανώνυμης εταιρίας με συντελεστή 35% ισχύει

για τα κέρδη της που προκύπτουν από ισολογισμούς που κλείνουν από 30.6.1992 και μετά (άρθρο 77 περ. ε του Ν.2065/1992), ενώ ο συντελεστής 40% ισχύει για τις Α.Ε. των οποίων το κεφάλαιο αποτελείται από ανώνυμες μετοχές μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών και εφαρμόζεται επί των κερδών των χρήσεων που κλείνουν από 30.6.1994 και μετά ([άρθρο 66 περ. ζ ' του Ν.2214/1994](#)).

Τροποποίηση που επέφερε ο Ν.2579/98

Το 1998 με την ψήφιση του Ν.2579 επήλθαν κάποιες τροποποιήσεις που αφορούν τους φορολογικούς συντελεστές. Έτσι, σύμφωνα με το [άρθρο 109 παράγραφος 1 του Ν.2238/94 \(Σημ. Ε.Ο. Ε7 : Βλ. Κωδ. Ν. 2238/1994 άρθρο 109 παρ.1 \)](#), όπως αυτός αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 3 παρ. 7 του Ν.2579/98](#), ορίζεται ότι ο φόρος εισοδήματος στις ανώνυμες εταιρίες υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα με τους κάτωθι συντελεστές:

α) Για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, των οποίων οι μετοχές, κατά τη λήξη της διαχειριστικής Περιόδου, δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες και τα πιστωτικά ιδρύματα του Ν.1667/86, καθώς και τις αλλοδαπές εταιρίες, με συντελεστή Σαράντα τοις εκατό (40%).

β) Για τις ανώνυμες εταιρίες, των οποίων οι μετοχές, κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).

Τα παραπάνω εφαρμόζονται για κέρδη που προκύπτουν από ισολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1997 και μετά ([άρθρο 32, περ. γ, Ν.2579/98](#)).

Η διαφορά με το προηγούμενο καθεστώς είναι ότι τώρα και οι ονομαστικές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μετοχές υπάγονται στο συντελεστή 40% (αντί 35% που ίσχυε προηγούμενα).

2.4 Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος

Το καθαρό εισόδημα της ανώνυμης εταιρίας προσδιορίζεται με βάση τα λογιστικά κέρδη της χρήσεως, τα οποία, όπως είναι γνωστό, εμφανίζει το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού 86 "Αποτελέσματα Χρήσεως". Επειδή όμως, είναι δυνατό να περιλαμβάνονται στα μεν έσοδα αφορολόγητα κονδύλια εσόδων, στα δε έξοδα μη αναγνωριζόμενα φορολογικά κονδύλια εξόδων, επιβάλλεται η φορολογική αναμόρφωση των λογιστικών αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών) της χρήσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 περ. (α) του Ν.Δ.3843/1958, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το [άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.2065/1992](#), αντικείμενο του φόρου εισοδήματος, γενικά στις ανώνυμες εταιρίες (με εξαίρεση τις τραπεζικές και ασφαλιστικές), είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή.

Επίσης, επί ημεδαπών ανωνύμων εταιριών, οι οποίες απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος βάσει ειδικών διατάξεων νόμων, αντικείμενο φόρου εισοδήματος είναι τα κεφαλαιοποιούμενα ή διανεμόμενα με οποιαδήποτε μορφή κέρδη, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτά φόρου εισοδήματος.

Το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος της ανώνυμης εταιρίας προκύπτει, σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 , 3 & 4 του Ν.Δ.3843/1958 , όπως αυτές αντικαταστάθηκαν ή προστέθηκαν με τις διατάξεις του [άρθρου 16 παρ. 1 2 3 του Ν.2065/1992](#) και τροποποιήθηκαν με το [άρθρο 23 παρ. 10 του Ν.2214/1994](#) , αν από τα ακαθάριστα έσοδά της εκπέσουν:

- α) οι κατά το άρθρο 35 του Ν.Δ. 3323/1955 δαπάνες κτήσεως του εισοδήματός της,
- β) τα ποσά που η Α.Ε. καταβάλλει για την εξαγορά των ιδρυτικών τίτλων της, καθώς και οι τόκοι που καταβάλλει στους κατόχους των τίτλων αυτών,
- γ) οι καταβαλλόμενοι τόκοι των προνομιούχων μετοχών της, εφόσον αυτοί δεν προέρχονται από τα κέρδη της και
- δ) οι αμοιβές και οι αποζημιώσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου της που τη βαρύνουν σύμφωνα με το [άρθρο 24 παρ. 2 του Ν.2190/1920](#) (δηλαδή οι αμοιβές και αποζημιώσεις που δεν καθορίζονται κατά ποσό από το καταστατικό και χορηγούνται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι οποίες δεν προέρχονται από τα κέρδη της χρήσεως).

2.5 Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος

Το φορολογητέο εισόδημα της Α.Ε. προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8α του Ν.Δ.3843/1958, το οποίο προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν.2065/92 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 παρ. 3, 4, 5, & 7 του Ν.2166/1993.

Σύμφωνα λοιπόν με τις πιο πάνω διατάξεις, το φορολογητέο εισόδημα της Α.Ε., προκύπτει αν από τα συνολικά καθαρά κέρδη της Α.Ε. αφαιρεθούν:

1) Τα εισοδήματα από μερίσματα Α.Ε. και κέρδη από συμμετοχές σε άλλες εταιρίες τα οποία έχουν φορολογηθεί στο όνομα της εταιρίας που τα διένειμε (σε περίπτωση διανομής των εισοδημάτων αυτής της κατηγορίας από την Α.Ε. δεν επιβάλλεται κανένας φόρος ούτε στην Α.Ε. που τα διανέμει ούτε στο μέτοχο που τα λαμβάνει.)

2) Τα εισοδήματα από αφορολόγητα έσοδα και

3) Τα εισοδήματα από έσοδα φορολογημένα κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Σε περίπτωση διανομής κερδών από την Α.Ε., προστίθενται στα φορολογητέα κέρδη της χρήσεως και το μέρος των εσόδων των πιο πάνω περιπτώσεων (2) και (3), το οποίο αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη, μετά την αναγωγή του ποσού αυτού σε μικτό, με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου εισοδήματος.

Δηλαδή:

Διανεμόμενα κέρδη X έσοδα αφορολόγητα (ή έσοδα φορολογημένα κατ' ειδικό τρόπο) =
----- ποσό Α
Λογιστικά κέρδη

Φόρος που αναλογεί στο ποσό Α = ποσό Α X 0,35 / 0,65 = ποσό Β

Το ποσό (Α+Β) προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα της Α.Ε.

Σημειώνεται ότι από το φόρο εισοδήματος της χρήσεως αφαιρείται ο παρακρατηθείς φόρος που αναλογεί στα διανεμόμενα κατ' ειδικό τρόπο φορολογημένα έσοδα.

Επιπλέον εδώ πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με την [παρ. 8 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994 \(Σημ. Ε.Ο. Ε7 : Βλ. Κωδ. Ν. 2238/1994 άρθρο 31 παρ.8 \)](#), προκειμένου να προσδιοριστεί το

καθαρό κέρδος οποιασδήποτε επιχείρησης που τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και μεταξύ των ακαθάριστων εσόδων, υπάρχουν και έσοδα αφορολόγητα ή έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο, ή έσοδα και μερίσματα από συμμετοχή σε άλλες ημεδαπές εταιρίες, αφαιρούνται από τις κανονικά εκπιπτόμενες δαπάνες, αυτές οι δαπάνες που αφορούν τα συγκεκριμένα αυτά έσοδα.

Οι δαπάνες αυτές είναι, αφενός μεν ένα μέρος των χρεωστικών τόκων που αναλογούν στα έσοδα αυτά, για την εξεύρεση των οποίων γίνεται επιμερισμός του συνολικού ποσού αυτών ανάλογα με τα φορολογούμενα έσοδα και τα λοιπά απαλλασσόμενα ή κατ' ειδικό τρόπο φορολογούμενα, αφετέρου δε ένα μέρος εκ των λοιπών δαπανών που αντιστοιχούν στο 5% του συνολικού ποσού των αφορολογήτων και των φορολογηθέντων κατ' ειδικό τρόπο εσόδων και κερδών από συμμετοχές.

3. Η διάθεση των κερδών των Α.Ε.

3.1 Η έννοια της διάθεσης των κερδών

Κάθε ανώνυμη εταιρία, όπως και κάθε οικονομική μονάδα, έχει ως στόχο της την πραγματοποίηση κερδών και την διανομή τους, δηλαδή ένα μέρος τους θα καταβληθεί ως μερίσμα στους μετόχους και τους κατόχους ιδρυτικών τίτλων, ένα μέρος τους θα προσανξήσει τα αποθεματικά της εταιρίας, ένα άλλο μέρος των κερδών θα διατεθεί για αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ενδεχομένως να καταβληθεί ένα μέρος και στο προσωπικό της εταιρίας για τη συμμετοχή τους στο κερδοφόρο αποτέλεσμα της εταιρίας.

Επίσης, είναι δεδομένο ότι ένα μέρος των κερδών θα χρησιμοποιηθεί για την καταβολή του φόρου εισοδήματος του νομικού προσώπου της εταιρίας.

Μέρος όμως των κερδών δεν εξέρχεται από το νομικό πρόσωπο της εταιρίας, δηλαδή δεν διανέμεται, αλλά σύμφωνα με διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού ή έπειτα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, παραμένει στην εταιρία με την μορφή αποθεματικών ή κερδών εις νέον.

Ο όρος διάθεση κερδών περιλαμβάνει τόσο τη διανομή, στην οποία εντάσσονται τα κέρδη που εξέρχονται από την εταιρία, όσο και την αποθεματοποίηση των κερδών, στην οποία εντάσσονται τα κέρδη που δεν διανέμονται, αλλά παραμένουν στην εταιρία.

Πιο παραστατικά, η διάθεση των κερδών της ανώνυμης εταιρίας μπορεί να απεικονισθεί ως εξής:

ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΗΣ Α.Ε.

|-----ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΗΣ Α.Ε.

|-----ΜΗ ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΑ ή ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΜΑ ΚΕΡΔΗ

Τα κέρδη που διανέμονται προέρχονται:

- Είτε από κέρδη της χρήσεως που έκλεισε.

- Είτε από κέρδη εις νέο προηγούμενων χρήσεων.
- Είτε από διανεμήσιμα αποθεματικά.

Διανεμήσιμα αποθεματικά είναι τα ελεύθερα αποθεματικά, δηλαδή εκείνα που σχηματίζονται χωρίς να υπαγορεύονται από το νόμο ή το καταστατικό, μόνο με την ελεύθερη βούληση και απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

Διανεμήσιμα είναι και τα αφορολόγητα αποθεματικά των διαφόρων αναπτυξιακών νόμων.

Σύμφωνα με το νόμο ([άρθρο 45 του Ν.2190/20](#)) υποχρεωτική διάθεση κερδών αφορά αποκλειστικά τα κέρδη που προκύπτουν από την λειτουργία της κυλιόμενης (αυτοτελούς) χρήσεως και όχι τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις ή από σχηματισμένα διανεμήσιμα αποθεματικά. Και αυτό γιατί, τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις ή από σχηματισμένα αποθεματικά έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις περί διαθέσεως των κερδών κατά το χρόνο που προέκυψαν ή σχηματίστηκαν αντίστοιχα.

Ο νομοθέτης δεν αφήνει στη Γενική Συνέλευση πλήρη ελευθερία για τη διανομή των καθαρών κερδών. Έχει θεσπίσει ένα πλέγμα περιοριστικών διατάξεων, που στοχεύει προς δύο κατευθύνσεις:

α) στο να διασφαλισθεί η βιωσιμότητα της επιχειρήσεως, η ακεραιότητα του κεφαλαίου της και των αποθεματικών της, με το να τεθούν ορισμένοι κανόνες που υπαγορεύουν τη διανομή ή που καθορίζουν ένα ανώτατο ποσό, το οποίο μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους και τους λοιπούς ενδεχόμενους δικαιούχους,

β) στο να εξασφαλισθούν οι λοιποί μέτοχοι από κάποιες αποφάσεις που θα μπορούσε να λάβει η αποφασιστική πλειοψηφία, η οποία θα είχε ενδεχομένως συμφέρον να αποφευχθεί η διανομή μερίσματος και τα κέρδη να κατευθυνθούν προς τον σχηματισμό αποθεματικών. Η διασφάλιση αυτή επιτυγχάνεται με το να καθορισθούν κατώτατα ποσοστά διανεμόμενου πρώτου μερίσματος.

Επομένως, η Γενική Συνέλευση είναι ελεύθερη να αποφασίσει πως θα διανεμηθούν τα κέρδη, μέσα στα πλαίσια όμως που ορίζει ο νόμος και το καταστατικό της εταιρίας. Συνήθως, η Γ.Σ. με την απόφασή της εγκρίνει ή όχι τις προτάσεις που υποβάλλονται σ' αυτήν από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας.

3.2 Ποια κέρδη διανέμονται

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, τα διανεμόμενα κέρδη είναι δυνατό να προέρχονται είτε από κέρδη της χρήσεως που έκλεισε, είτε από κέρδη εις νέο προηγούμενων χρήσεων, είτε από αποθεματικά τα οποία επιτρέπεται να διανεμηθούν.

Η κατά τον νόμο αποκλειστική διάθεση των κερδών αφορά - όπως επίσης αναφέρθηκε - τα κέρδη που προκύπτουν από την λειτουργία της κυλιόμενης (αυτοτελούς) χρήσεως και όχι τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις ή από σχηματισμένα διανεμήσιμα αποθεματικά.

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4 περ. (α) του Ν.Δ.3843/1958 , όπως αυτή

αντικαταστάθηκε από το [άρθρο 15 παρ.2 του Ν.2065/1992](#), τα διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος.

3.3 Περιπτώσεις απαγόρευσης διανομής των κερδών

Για την πραγματοποίηση της διανομής των κερδών της χρήσεως, ο Νόμος 2190/1920, θέτει ορισμένες απαγορεύσεις, όπως:

α) Απαγορεύεται η διανομή των κερδών όταν το αναπόσβεστο υπόλοιπο των εξόδων εγκαταστάσεως δεν καλύπτεται από τα προαιρετικά αποθεματικά.

Το άρθρο 43 (σχετικές διατάξεις: παρ. 3, περ. δ και παρ. 4, περ. α) απαγορεύει οποιαδήποτε διανομή κερδών, εφόσον στο ενεργητικό του ισολογισμού εμφανίζονται αναπόσβεστα έξοδα εγκαταστάσεως (πολυετούς αποσβέσεως), εκτός αν το αναπόσβεστο υπόλοιπο των εξόδων αυτών είναι μικρότερο από το άθροισμα των προαιρετικών αποθεματικών και του υπολοίπου των "κερδών εις νέο".

Έξοδα εγκαταστάσεως (πολυετούς αποσβέσεως) είναι όσα εμφανίζονται κάτω από το στοιχείο Β του ενεργητικού του υποδείγματος ισολογισμού της 4ης Οδηγίας της Ε.Ο.Κ.¹

¹ Έξοδα εγκαταστάσεως (πολυετούς αποσβέσεως) είναι όσα εμφανίζονται κάτω από το στοιχείο Β του ενεργητικού του υποδείγματος ισολογισμού της 4ης Οδηγίας της Ε.Ο.Κ. και συγκεκριμένα:

1. Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως. 2. Συναλλαγματικές διαφορές δανείων για κτήσεις παγίων στοιχείων. 3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου. 4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως, στα οποία περιλαμβάνονται: 4α. Έξοδα αυξήσεως κεφαλαίου και ομολογιακών δανείων, 4β. Έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεων, 4γ. Διαφορές εκδόσεως και εξοφλήσεως ομολογιών, 4δ. Έξοδα αναδιοργανώσεως, 4ε. Συσσωρευμένες προβλέψεις για αποζημίωση του προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, για τις οποίες όμως υπάρχει εξαίρεση ως προς την εφαρμογή της διατάξεως αυτής, 4στ. Λοιπά έξοδα πολυετούς αποσβέσεως.

Με τα έξοδα εγκαταστάσεως εξομοιώνονται και τα έξοδα ερευνών και αναπτύξεως, που εμφανίζονται στο στοιχείο Γ1 του ενεργητικού, καθώς και τα δικαιώματα εκμεταλλεύσεως ορυχείων - μεταλλείων - λατομείων και λοιπές παραχωρήσεις που περιλαμβάνονται στο στοιχείο Γ2 του ενεργητικού και αποτελούν τμήμα του κονδυλίου αυτού.

Προαιρετικά αποθεματικά είναι όλα τα αποθεματικά που η διανομή τους μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και χωρίς να προηγηθεί Τροποποίηση του καταστατικού.

Είναι φανερό ότι αν τα αποθεματικά που σχηματίζονται με ειδικό προορισμό σύμφωνα με το καταστατικό, αποδεσμευτούν από τον υποχρεωτικό τους προορισμό, με τροποποίηση του καταστατικού, τότε συνυπολογίζονται μετά την τροποποίηση, στα προαιρετικά αποθεματικά.

Για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί διανομή μερίσματος θα πρέπει:

Σύνολο εξόδων πολυετούς **μικρότερ** Σύνολο προαιρετικών αποθεματικών και αποσβέσεως και εξομοιούμενων **ο από** υπολοίπου κερδών εις νέο

Η διάταξη αυτή αποβλέπει στην προστασία του συνόλου που απαρτίζεται από το μετοχικό

κεφάλαιο συν τα μη προαιρετικά αποθεματικά, τα οποία σχηματίστηκαν για να καλύψουν ειδικούς σκοπούς. Επίσης, θεωρεί απαραίτητη την κάλυψη των εξόδων πολυετούς αποσβέσεως από σχηματισμένα προαιρετικά αποθεματικά, ως πρόσθετη και ουσιαστική εξασφάλιση, επειδή τα έξοδα αυτά δεν αποτελούν ουσιαστικό ενεργητικό και ενδεχόμενη λύση της εταιρίας τα μεταβάλλει και τυπικά σε στοιχεία μειωτικά των ιδίων κεφαλαίων.

Είναι φανερό ότι η διάταξη ομιλεί για διανομή κερδών και συνεπώς δεν απαγορεύει την αποθεματοποίηση αυτών, δηλαδή το σχηματισμό υποχρεωτικών ή προαιρετικών αποθεματικών.

β) Το άρθρο 44α παρ. 1 απαγορεύει τη διανομή των κερδών όταν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων γίνει μικρότερο από το άθροισμα του μετοχικού κεφαλαίου και των αποθεμάτων που απαγορεύεται η διανομή τους.²

Με τη διάταξη του άρθρου αυτού επιδιώκεται να προσδιορισθεί ένα ελάχιστο ποσό ιδίων κεφαλαίων που να μην είναι δυνατό να διανεμηθεί με μορφή μερισμάτων ή τόκων στους μετόχους.

γ) Το άρθρο 44α παρ. 2 απαγορεύει τη διανομή των κερδών, εάν πρώτα δεν καλυφθούν οι ζημιές προηγούμενων χρήσεων.³

Απώτερος στόχος της διάταξης αυτής, είναι η εξασφάλιση της βιωσιμότητας της επιχείρησης.

3.4 Η τάξη στη διάθεση των κερδών της χρήσεως Α.Ε.

Ο νόμος 2190/1920, με τις διατάξεις των [άρθρων 42δ παρ. 2](#), [44α παρ. 2](#) & [45](#), καθορίζει την σειρά με την οποία διαθέτονται τα καθαρά κέρδη της χρήσεως.

Τα καθαρά κέρδη της χρήσεως, όπως προκύπτουν από το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού 86.99 "Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσεως", αυξάνονται ή μειώνονται με:

- τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων,
- τους λοιπούς μη ενσωματωμένους στο λειτουργικό κόστος φόρους (φόρος ακίνητης Περιουσίας, φόρος μετόχων από αναπροσαρμογή παγίων, φόρος από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών κλπ.).

Το αλγεβρικό άθροισμα των παραπάνω μεγεθών συνιστά το λογιστικό αποτέλεσμα της χρήσεως και εφόσον είναι κέρδος διατίθεται με την ακόλουθη σειρά:

I. Κάλυψη ζημιών προηγούμενων χρήσεων.

([άρθρα 44α παρ. 2](#) και [45 παρ.1 του Ν.2190/20](#))

Όπως αναπτύσσεται και παρακάτω, όταν υπάρχει ακάλυπτη ζημιά προηγούμενων χρήσεων, κανένα ποσό από τα κέρδη της χρήσεως δεν επιτρέπεται να διανέμεται, προτού γίνει κάλυψη των ζημιών αυτών.

II. Τακτικό αποθεματικό.

([άρθρα 44, 44α παρ. 2 & 45 παρ. 2 του Ν.2190/20](#))

Έπειτα γίνεται η κράτηση για το τακτικό αποθεματικό. Η κράτηση αυτή υπολογίζεται με ποσοστό στα καθαρά κέρδη της χρήσεως, αφού αφαιρέσουμε πρώτα από τα καθαρά κέρδη, τις τυχόν ζημιές προηγούμενων χρήσεων και τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος.

III. Πρώτο μέρισμα.

([άρθρο 45 παρ. 2 του Ν.2190/1920](#) και άρθρο 3 του Α.Ν.148/1967 και τροποποιήσεις αυτού)
Στη συνέχεια, γίνεται η κράτηση για πρώτο μέρισμα. Ο τρόπος υπολογισμού του μερίσματος αυτού αναπτύσσεται παρακάτω.

IV. Αποθεματικό για ίδιες μετοχές.

([άρθρο 42ε παρ. 13 του Ν.2190/1920](#))

Εφόσον η Α.Ε. κατέχει ίδιες μετοχές οφείλει να διαθέσει κατά προτεραιότητα, τα κέρδη που απομένουν, μετά τις κρατήσεις τακτικού αποθεματικού και πρώτου μερίσματος, για το σχηματισμό αποθεματικού ισόποσου με την αξία κτήσεως αυτών των μετοχών.

V. Υπόλοιπο των κερδών.

Ακολουθεί, τέλος, η διανομή του υπολοίπου των κερδών μετά την αφαίρεση των πιο πάνω κρατήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, σύμφωνα με διάταξη του άρθρου 4 περ. (α) του Ν.Δ.3843/1958, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το [άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.2065/1992](#), τα διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος.

Σε περίπτωση, όμως, που τα καθαρά κέρδη της χρήσεως δεν επαρκούν για να καλύψουν τις απαιτήσεις όλων των δικαιούχων, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό, τότε ακολουθείται η εξής σειρά στη διανομή των κερδών:

1. Αρχικά, αφού καλυφθούν τυχόν ζημιές προηγούμενων χρήσεων, θα γίνει παρακράτηση για το φόρο εισοδήματος των κερδών της χρήσεως.

2. Έπειτα γίνεται η παρακράτηση για το τακτικό αποθεματικό.

3. Από το ποσό που απομένει, μετά την αφαίρεση των δύο παραπάνω, γίνεται η κράτηση για το πρώτο μέρισμα σύμφωνα με το νόμο και τις διατάξεις του καταστατικού.

Πιο παραστατικά, η σειρά με την οποία διατίθενται τα καθαρά κέρδη της χρήσεως, θα μπορούσε να εμφανιστεί ως εξής:

1) Κάλυψη ζημιών των προηγούμενων χρήσεων (αν υπάρχουν)

([άρθρα 44α παρ. 2 & 45 παρ.1 του Ν.2190/1920](#))

2) Κράτηση για φόρο εισοδήματος

(υπολογίζεται στο σύνολο των καθαρών κερδών, διανεμόμενων και μη, μετά την αφαίρεση των τυχών ζημιών προηγούμενης χρήσεως και των αφορολόγητων αποθεματικών)

3) Κράτηση για τακτικό αποθεματικό

(σύμφωνα με τα [άρθρα 44, 44α παρ. 2 και 45 παρ. 2, περ. β του νόμου 2190/1920](#))

4) Κράτηση για διανομή στους μετόχους του πρώτου μερίσματος.
(σύμφωνα με τους νόμους: Ν.2190/1920 άρθρο 45, παρ. 2, περ. β και Α.Ν.148/1967 άρθρο 3 και τροποποιήσεις αυτού.)

5) Διάθεση του υπολοίπου των κερδών
(σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και τις αποφάσεις της τακτικής Γενικής Συνέλευσης)

- Πρόσθετο μέρισμα
- Αμοιβές στο Δ.Σ.
- Μερίσματα στο προσωπικό
- Αποθεματικά, φορολογημένα ή αφορολόγητα
- κ.α.

3.5 Κάλυψη ζημιών προηγούμενων χρήσεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 44α παρ.2 και 45 παρ.1 του Ν.2190/1920, όταν υπάρχουν ακάλυπτες ζημιές προηγούμενων χρήσεων, κανένα ποσό κέρδους της χρήσεως ή κέρδους προηγούμενης χρήσεως (π.χ. κέρδος εις νέον) δεν είναι δυνατό να διανεμηθεί, προτού καλυφθούν οι ζημιές της παρούσας ή των προηγούμενων χρήσεων.

Για την υποχρέωση κάλυψης των ζημιών προηγούμενων χρήσεων, με κέρδη επόμενων χρήσεων ισχύουν γενικά τα εξής:

1. Η εξάλειψη των ζημιών με τα κέρδη επόμενων χρήσεων είναι υποχρεωτική, εφόσον πραγματοποιούνται κέρδη, γιατί τα κέρδη αυτά δεν μπορούν να διατεθούν ούτε σε μερίσματα, ούτε σε αποθεματικά, αν προηγούμενα δεν εξαλειφθούν οι υπάρχουσες ζημιές.

2. Η εξάλειψη των ζημιών είναι υποχρεωτική σε περίπτωση που η εταιρία επιθυμεί να διανείμει μερίσματα, ποσοστά στο Δ.Σ., κλπ., από κέρδη προηγούμενων χρήσεων.

3. Η εξάλειψη των ζημιών μπορεί να γίνει και με τη διάθεση οποιουδήποτε αποθεματικού ή με την μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, η χρησιμοποίηση όμως αυτών των τρόπων είναι προαιρετική.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι το καταστατικό ανώνυμης εταιρίας, δεν είναι δυνατό να περιλαμβάνει διάταξη που να υποχρεώνει τους μετόχους να καταβάλουν πρόσθετες εισφορές για την κάλυψη ζημιών.

Από φορολογική άποψη, όσο αφορά τις ζημιές, ο φορολογικός νόμος καθιερώνει για ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων, μια εξαίρεση από την βασική αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων, σύμφωνα με την οποία τα αποτελέσματα κάθε χρήσεως κρίνονται αυτοτελώς, χωρίς να συσχετίζονται με τα αποτελέσματα των επόμενων χρήσεων. Η εξαίρεση όμως αυτή έχει εφαρμογή μόνο για πέντε συνεχής χρήσεις και όχι παραπάνω.

Οι κατηγορίες των επιχειρήσεων αυτών αναφέρονται ρητά στους οικείους νόμους όπως π.χ. εμπορικές, βιομηχανικές, ξενοδοχειακές, γεωργικές, κ.λ.π. επιχειρήσεις.

Η φορολογική νομοθεσία περιορίζει την μεταφορά των ζημιών για κάλυψη τους, μόνο μέσα στα επόμενα πέντε οικονομικά έτη ή χρήσεις και με την προϋπόθεση η μεταφορά αυτή να είναι συνεχής.

3.6 Τακτικό αποθεματικό

3.6.1 Η υποχρέωση κρατήσεως για τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν.2190/19204 η κράτηση για τακτικό αποθεματικό είναι υποχρεωτική, γιατί επιβάλλεται από το νόμο και μάλιστα από διάταξη αναγκαστικής εφαρμογής. Έτσι, δεν μπορεί καμιά διάταξη του καταστατικού, ούτε απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, να περιορίσει το προβλεπόμενο ποσοστό ή να μεταβάλει τον λόγο χρησιμότητας του τακτικού αποθεματικού.

Το μόνο που απαιτείται για να αποκτήσει μια εταιρία την υποχρέωση να κρατήσει τακτικό αποθεματικό, είναι η συγκεκριμένη χρήση της εταιρίας να έχει κερδοφόρο αποτέλεσμα. Αν η χρήση δεν αποφέρει κέρδη ή κλείσει με ζημία, η εταιρία δεν έχει την υποχρέωση να κρατήσει τακτικό αποθεματικό από αδιανέμητα κέρδη προηγούμενων χρήσεων που τυχόν υπάρχουν στην εταιρία.

Η υποχρέωση της εταιρίας για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού υπάρχει, ακόμη και στην Περίπτωση, που η τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίσει με παμπσηφία να μη διανείμει κανένα ποσό από τα κέρδη, αλλά να διαθέσει τα κέρδη για σχηματισμό άλλων αποθεματικών.

3.6.2 Κέρδη πάνω στα οποία υπολογίζεται στο τακτικό αποθεματικό

Η κράτηση για τακτικό αποθεματικό υπολογίζεται επί του συνολικού ποσού των λογιστικών καθαρών κερδών της χρήσεως, μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος. Αν εκτός από τα κέρδη της χρήσεως, διανέμονται και κέρδη προηγούμενων χρήσεων ή και αποθεματικά, η κράτηση για τακτικό αποθεματικό υπολογίζεται και πάλι επί των καθαρών κερδών της χρήσεως.

Στην περίπτωση που υπάρχουν ζημίες προηγούμενων χρήσεων, το τακτικό αποθεματικό υπολογίζεται στο σύνολο των κερδών που απομένει μετά την κάλυψη των ζημιών. Αν τα κέρδη που προέκυψαν στη χρήση είναι λιγότερα από το ποσό των ζημιών που υπάρχουν από προηγούμενες χρήσεις, δεν υπάρχει υποχρέωση για κράτηση τακτικού αποθεματικού. Δηλαδή, πρέπει το καθαρό αποτέλεσμα της χρήσεως, το οποίο εμφανίζεται στο λογαριασμό 86.99 "Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσεως", να μειωθεί με το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού 42.01 "Υπόλοιπο Ζημιών εις Νέο", αφού αυτό προβλέπεται από το [άρθρο 45 του Ν.2190/20](#). Επίσης, πρέπει να μειωθεί ή να αυξηθεί αναλόγως με το χρεωστικό ή πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού 42.04 "Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου Προηγούμενων Χρήσεων", αφού το χρεωστικό υπόλοιπο αποτελεί ζημίες προηγούμενων χρήσεων οι οποίες, όπως αναφέραμε παραπάνω, πρέπει να μειώσουν τα καθαρά κέρδη της χρήσεως, ενώ το πιστωτικό υπόλοιπο αποτελεί κέρδη προηγούμενων χρήσεων, για τα οποία όμως δεν είχε υπολογισθεί τακτικό αποθεματικό ούτε είχαν ληφθεί υπόψη στον προσδιορισμό του πρώτου μερίσματος στις προηγούμενες χρήσεις.

Ακόμη, πρέπει να μειωθεί με τα εταιρικά βάρη (φόρο εισοδήματος, λοιπούς μη ενσωματωμένους στο λειτουργικό κόστος φόρους), που βαρύνουν τη διανομή των

αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω, τα κέρδη πάνω στα οποία υπολογίζεται το ποσοστό για κράτηση τακτικού αποθεματικού και πρώτου μερίσματος εμφανίζονται στο πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού 88.00 του Ε.Γ.Λ.Σ. αφού προηγουμένως αφαιρεθούν ή προστεθούν τα παρακάτω ποσά σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

	88.00 "Καθαρά κέρδη χρήσεως"	III
Μείον:	88.03 "Ζημίες προηγούμενης χρήσης προς κάλυψη"	III
Μείον:	88.04 "Ζημίες προηγούμενων χρήσεων προς κάλυψη"	III
Πλέον		
ή μείον:	88.06 "Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων"	III
Μείον:	88.08 "Φόρος εισοδήματος"	III
Μείον:	88.09 "Λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι"	III .

Κέρδη πάνω στα οποία υπολογίζεται το τακτικό αποθεματικό

ΠΟΣΟ
X

(Πάνω στο ίδιο ποσό X, υπολογίζεται και το πρώτο μέρισμα σύμφωνα με τον Α.Ν.148/67 και τις τροποποιήσεις αυτού κατά το [άρθρο 3 παρ. 18 του Ν.2753/99](#).)

Το ποσό του τακτικού αποθεματικού που αναλογεί στα καθαρά κέρδη της χρήσεως είναι δυνατό να παρακρατηθεί από τα αδιανέμητα κέρδη προηγούμενων χρήσεων ή και από αποθεματικά των οποίων επιτρέπεται η διανομή, αφού τόσο τα κέρδη των προηγούμενων όσο και τα διανεμόμενα αποθεματικά μεταφέρονται στο λογαριασμό 88 "Αποτελέσματα προς Διάθεση" και αναμιγνύονται με τα κέρδη της χρήσεως.

3.6.3 Το ποσοστό της κράτησης για τακτικό αποθεματικό

Η διάταξη του [άρθρου 44 του Ν.2190/1920](#) ορίζει ότι "ετησίως αφαιρείται το εικοστό τουλάχιστον των καθαρών κερδών", δηλαδή, το 5% τουλάχιστον των καθαρών κερδών για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.

Ειδικότερα, προκειμένου για ασφαλιστικές εταιρίες, το άρθρο 18 του Ν.400/1970 ορίζει ότι "το πέμπτον τουλάχιστον των καθαρών ετήσιων κερδών της εταιρίας διατίθεται προς σχηματισμό τακτικού αποθεματικού", δηλαδή στις ασφαλιστικές εταιρίες η κράτηση ανέρχεται στο 20% των καθαρών κερδών.

Υπάρχει η δυνατότητα στο καταστατικό της εταιρίας να υπάρχουν διατάξεις που να ορίζουν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% (ή του 20% για τις ασφαλιστικές εταιρίες), όχι όμως και ποσοστό μικρότερο από αυτό.

Αν σε μια χρήση δεν έγινε κράτηση για τακτικό αποθεματικό, επειδή η χρήση δεν άφησε καθαρά κέρδη, ή αν η κράτηση που έγινε υπολείπεται από εκείνη που ορίζει ο νόμος ή το καταστατικό, επειδή τα κέρδη ήταν ανεπαρκή, κατά την επόμενη χρήση θα κρατηθεί μόνο το οριζόμενο από το καταστατικό, ειδάλλως από το νόμο, ποσοστό και δεν θα υπολογιστεί κράτηση και για την προηγούμενη χρήση.

3.6.4 Μέχρι ποιο ποσό η κράτηση για τακτικό αποθεματικό είναι υποχρεωτική

Σύμφωνα με τη διάταξη του [άρθρου 44 του Ν.2190/1920](#) "η προς σχηματισμό αποθεματικού αφαίρεση παύει ούσα υποχρεωτική, άμα ως τούτο φθάσει τουλάχιστον το τρίτον του εταιρικού κεφαλαίου". Δηλαδή, ο νομοθέτης όρισε ότι η κράτηση για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού είναι υποχρεωτική, μέχρις ότου το ύψος αυτού φθάσει να καλύπτει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Για τις ασφαλιστικές εταιρίες το άρθρο 18 του Ν.400/1970 ορίζει ότι η κράτηση για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού είναι υποχρεωτική, μέχρις ότου το ύψος αυτού είναι τετραπλάσιο του μετοχικού κεφαλαίου.

Το καταστατικό μπορεί να περιέχει διάταξη που να ορίζει μεγαλύτερο ποσό, όχι όμως και μικρότερο, από αυτό που ορίζει ο νόμος.

Επίσης, ο νόμος αναφέρεται στο μετοχικό κεφάλαιο που αναγράφεται στο ισολογισμό ενάρξεως, ανεξάρτητα αν αυτό δεν έχει ακόμη καταβληθεί από τους μετόχους.

3.7 Πρώτο μέρισμα

3.7.1 Υπογρέωση κρατήσεως για διανομή πρώτου μερίσματος

Μετά τον υπολογισμό και σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, θα πρέπει να υπολογίσουμε το ποσό του ελάχιστου πρώτου μερίσματος που θα διανεμηθεί στους μετόχους.

Αν σε μια χρήση δεν απομένει κέρδος, γιατί ολόκληρο απορροφήθηκε από την κράτηση για τακτικό αποθεματικό και για φόρο εισοδήματος της εταιρίας, ο μέτοχος δεν αποκτά κανένα δικαίωμα για μέρισμα.

Το δικαίωμα για να πάρουν μέρισμα το έχουν όλοι οι μέτοχοι. Αλλά όταν υπάρχουν προνομιούχοι μέτοχοι, αυτοί προηγούνται στη απόληψη του μερίσματος. Οι κοινοί μέτοχοι αποκτούν δικαίωμα για μέρισμα μόνο μετά την ικανοποίηση του δικαιώματος των προνομιούχων μετόχων και εφόσον περισσέψουν κέρδη προς διανομή.

Τα κέρδη που διανέμονται στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα λαμβάνονται από αυτά που Περίσσεψαν μετά τον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Πιο παραστατικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα κέρδη λαμβάνονται μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού από το ΠΟΣΟ Χ, όπως προέκυψε αναλυτικά παραπάνω.

3.7.2 Τρόπος υπολογισμού του πρώτου μερίσματος

Το μέρισμα που υποχρεωτικά διανέμεται στους μετόχους καθορίζεται κατά δύο τρόπους:

A) Σε συνάρτηση με το κεφάλαιο

Σύμφωνα με το [άρθρο 45, παρ. 2, περ. β, του Ν.2190/1920](#), το ποσό του μερίσματος που είναι υποχρεωμένη η Α.Ε. να διανείμει στους μετόχους της, από τα καθαρά κέρδη της χρήσεως, είναι ίσο με το ποσό που προκύπτει από το γινόμενο του 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Σημειώνεται, επίσης, ότι από το ποσό που προκύπτει από το γινόμενο του 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, αφαιρείται το 35% αυτού, αν οι μετοχές είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο και 40% αν οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ως φόρος εισοδήματος που αναλογεί σ' αυτό, και αυτό γιατί κατά το νόμο 2065/92, ο φόρος εισοδήματος αποτελεί εταιρικό βάρος. Το ποσό που απομένει συγκρίνεται με το ποσό που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 3 του Α.Ν.148/1967, όπως αυτός αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.876/1979 και τροποποιήθηκε με το [άρθρο 3 παρ.18 του Ν.2753/1999](#).

Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο x 6% =

Ποσό Α

Μείον αναλογούν φόρος εισοδήματος

Ποσό Α x 35% (ή 40%) =

Ποσό Β

Ποσό Γ

2 Το [άρθρο 44α παρ. 1 του νόμου 2190/20](#) ορίζει τα εξής:

"Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους, εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας, όπως προσδιορίζεται στο υπόδειγμα του ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ είναι η μετά τη διανομή αυτή, θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό. Το ποσό αυτό του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμα κληθεί να καταβληθεί."

3 Το [άρθρο 44α παρ. 2 του νόμου 2190/20](#) ορίζει τα εξής:

"Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από την Γενική Συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό".

4 Το [άρθρο 44 του Ν.2190/1920](#) ορίζει τα εξής:

"Ετησίως αφαιρείται το εικοστό τουλάχιστον των καθαρών κερδών προς σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η προς σχηματισμό αποθεματικού αφαίρεση παύει ούσα υποχρεωτική, άμα ως τούτο φθάσει τουλάχιστον το τρίτον του εταιρικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό τούτο χρησιμοποιείται αποκλειστικώς προς εξίσωσιν προ πάσης διανομής μερίσματος του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού κερδών και ζημιών".

Β) Σε συνάρτηση προς τα καθαρά κέρδη της χρήσεως

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Α.Ν.148/1967, όπως αυτός αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.876/1979 και τροποποιήθηκε με το [άρθρο 3 παρ.18 του Ν.2753/1999](#), η Α.Ε. είναι υποχρεωμένη να διανείμει στους μετόχους της, ως πρώτο μέρος, τουλάχιστον το 35% του ποσού που απομένει από τα καθαρά κέρδη της χρήσεως, αφού προηγουμένως αφαιρεθούν, τυχόν ζημιές προηγούμενων χρήσεων, το τακτικό αποθεματικό και ο αναλογούν φόρος εισοδήματος των κερδών της Α.Ε. με συντελεστή 35% και εφόσον το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο από το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 45, παρ. 2, περ. β. του Ν.2190/20](#).

(Καθαρά κέρδη χρήσεως - αναλογούν φόρος εισοδήματος Α.Ε. - τακτικό αποθεματικό) x 35%

= Ποσό Δ

Δηλαδή για τον υπολογισμό του πρώτου μερίσματος ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Υπολογίζονται για την διανομή ελάχιστου πρώτου μερίσματος δύο ποσά, ένα σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 45 παρ. 2 περ. β του Ν.2190/1920](#) (Ποσό Γ) και το άλλο σύμφωνα με το άρθρο 3 του Α.Ν.148/1967, όπως αυτός αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.876/1979 και τροποποιήθηκε με το [άρθρο 3 παρ.18 του Ν.2753/1999](#), το οποίο και ισχύει σήμερα (Ποσό Δ).

Όποιο από τα δύο ποσά Γ ή Δ είναι μεγαλύτερο, εκείνο θα διανεμηθεί ως ελάχιστο πρώτο μέρισμα στους μετόχους.

3.7.3 Περιοριστικές διατάξεις στην διανομή του πρώτου μερίσματος

Στην περίπτωση που η ανώνυμη εταιρία υποχρεούται να διανέμει μέρισμα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 του Α.Ν.148/1967, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το [άρθρο 3 παρ.18 του Ν.2753/1999](#), η Γενική Συνέλευση των μετόχων, μπορεί:

1. με απαρτία και πλειοψηφία ποσοστού, τουλάχιστον 65% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, να αποφασίσει τη διανομή μικρότερου μερίσματος, όχι όμως κατώτερου από το 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, το ποσό του μη διανεμόμενου μερίσματος θα πρέπει να μεταφερθεί σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού, το οποίο μέσα σε μια τετραετία από το χρόνο σχηματισμού του, θα πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί με έκδοση δωρεάν μετοχών στους δικαιούχους μετόχους.

2. με απαρτία και πλειοψηφία ποσοστού, τουλάχιστον 70% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, να αποφασίσει τη διανομή μικρότερου μερίσματος από το 35% των καθαρών κερδών και μέχρι το 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, χωρίς υποχρέωση για αποθεματοποίηση και στη συνέχεια για κεφαλαιοποίηση του μη διανεμόμενου μερίσματος.

Αντίθετα, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος μικρότερου από το 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου ή ακόμα και η μη διανομή μερίσματος, δεν είναι, κατά το νόμο επιτρεπτή, εκτός αν κάτι τέτοιο αποφασιστεί από την Γενική Συνέλευση με πλειοψηφία ποσοστού 100% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Το σκεπτικό τις νομολογίας για το θέμα αυτό είναι ότι οι διατάξεις του Νόμου 2190/1920 για την διανομή των κερδών, έχουν καταρτισθεί κατά τρόπο, ώστε να εξυπηρετούν όσο γίνεται καλύτερα τα συμφέροντα των μετόχων και συνεπώς δεν είναι διατάξεις Δημοσίας τάξεως.

Επομένως, αν όλοι οι μέτοχοι (100%) συμφωνούν να μην λάβουν μέρισμα ή να λάβουν μικρότερο του προβλεπόμενου από το νόμο, τότε η απόφασή τους αυτή θεωρείται έγκυρη.

Άλλωστε, οι μέτοχοι είναι αυτοί που αποφασίζουν αν θα παραιτηθούν, ολικά ή μερικά από το περιουσιακό τους δικαίωμα.

Μέχρι και την χρήση 1999 εφαρμόζονταν οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.876/1979, (που αποτελούσε τροποποίηση του Α.Ν.148/1967), και σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές ίσχυαν τα ακόλουθα:

α) Με απαρτία και πλειοψηφία τουλάχιστον του 80% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να αποφασίσει να μην διανέμει το μεγαλύτερο ποσό, αλλά να διανείμει ως

πρώτο μέρος το μικρότερο ποσό, αυτό δηλαδή του 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ των δύο ποσών, θα πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί.

β) Με απαρτία και πλειοψηφία τουλάχιστον 95% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, μπορεί να αποφασίσει να μην διανέμει ως πρώτο μέρος το μεγαλύτερο ποσό, αλλά το μικρότερο ποσό, αυτό δηλαδή του 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην Περίπτωση αυτή όμως δεν υποχρεούται να κεφαλαιοποιήσει την διαφορά μεταξύ των δύο ποσών.

γ) Με απαρτία και πλειοψηφία 100% μπορεί να μη διανέμει ούτε πρώτο, αλλά ούτε και πρόσθετο μέρος, με την προϋπόθεση ότι το ποσό αυτό θα διατεθεί για την κάλυψη αναγκών της εταιρείας και όχι για τη διανομή αμοιβών στο Δ.Σ. (Απόφαση του Ν.Σ.Κ. 723/6.10.1972).

Τελευταία τροποποίηση

Σύμφωνα με τον πρόσφατο Ν.2789/2000, που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμό 21/Α/11-2-2000 Φ.Ε.Κ., επήλθε μια σημαντική αλλαγή στη διάθεση των κερδών. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το [άρθρο 25 του Ν.2789/2000](#), τροποποιήθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του Α.Ν.148/1967, η οποία διατυπώνεται, πλέον, ως εξής:

"Αι ανώνυμοι εταιρείες υποχρεούνται να διανέμουν εις μετρητά, κατά έτος εις τους μετόχους ποσοστόν τουλάχιστον τριάκοντα πέντε επί τοις εκατόν (35%) επί των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεσιν μόνον του τακτικού αποθεματικού και των κερδών από την εκποίηση μετοχών, οι οποίες κατέχονται τουλάχιστον από δεκαετίας και αντιπροσωπεύουν συμμετοχήν ανωτέρω του 20% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής των εταιρείας, εφόσον το κατά το παρόν άρθρο διανεμητέον τμήμα κερδών είναι μεγαλύτερον από το προκύπτον εκ της εφαρμογής της διατάξεως της περιπτώσεως β της [παραγράφου 2 του άρθρου 45 του Ν.2190/1920](#) περί Ανωνύμων Εταιρειών, ως ούτος εκωδικοποιήθη δια του Β.Δ.174/1963 περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του Ν.2190/1920 και ισχύει. Η παρούσα διάταξη ισχύει για ισολογισμούς οι οποίοι κλείνουν από 31-12-1999 και εφεξής".

Με τη νέα αυτή διάταξη οι ανώνυμες εταιρίες είναι πλέον υποχρεωμένες, για τους ισολογισμούς που κλείνουν με ημερομηνία 31-12-1999 και μετά, να διανέμουν και το 35% των καθαρών κερδών τους, που προέρχονται από την πώληση μετοχών, εκτός αν οι μετοχές που πωλήθηκαν, αντιπροσώπευαν συμμετοχή ποσοστού μεγαλύτερου του 20% στο καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της άλλης (θυγατρικής) εταιρίας και παράλληλα κατέχονταν τουλάχιστο μια Δεκαετία πριν από την πώληση.

Η διανομή αυτή μπορεί να μην πραγματοποιηθεί όταν:

1. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων με πλειοψηφία, τουλάχιστον, ποσοστού 65% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου αποφασίσει αυτό, με την προϋπόθεση όμως, ότι το μη διανεμόμενο μέρος μέχρι τουλάχιστον, ποσοστού 35% στο καθαρά κέρδη, θα μεταφερθεί σε ειδικό αποθεματικό προς κεφαλαιοποίηση μέσα σε μια τετραετία από το σχηματισμό του.
2. Τα παραπάνω μπορούν να μην εφαρμοσθούν, εφόσον το αποφασίσει η Γενική Συνέλευση

των μετόχων με πλειοψηφία και ποσοστό τουλάχιστον 70% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στη περίπτωση αυτή, στους μετόχους θα καταβληθεί ως ελάχιστο πρώτο μέρος το μικρότερο ποσό, δηλαδή το 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Με τη διάταξη αυτή, του [άρθρου 25 του Ν.2789/2000](#), ο νομοθέτης έχει πρόθεση να δημιουργήσει αντικίνητρο στην προσπάθεια των εισηγμένων εταιριών στο Χρηματιστήριο, που επιθυμούν να "ωραιοποιήσουν" τα αποτελέσματά τους με κέρδη που προέρχονται από αγοραπωλησίες μετοχών, άλλων εταιριών, επίσης, εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, δηλαδή, με κέρδη προερχόμενα από επενδυτικές δραστηριότητες και όχι από τις λειτουργικές δραστηριότητες (εμπορικές ή βιομηχανικές) που είναι η κύρια εκμετάλλευσή τους.

3.8 Η διάθεση του "υπολοίπου" των καθαρών κερδών

Το [άρθρο 45 \(στο εδάφιο γ' της παρ. 2\) του Ν.2190/1920](#), αναφέρει ότι: "το υπόλοιπο διατίθεται κατά τους ορισμούς του καταστατικού".

Σε περίπτωση που μετά την διανομή των καθαρών κερδών σύμφωνα με τη νομοθεσία, (κάλυψη τυχόν ζημιών προηγούμενων χρήσεων, κράτηση για φόρο εισοδήματος, κράτηση για τακτικό αποθεματικό και πρώτο μέρος) υπάρχει υπόλοιπο κερδών, η διάθεση του υπολοίπου αυτού Δεν καθορίζεται από τη νομοθεσία, αλλά ο νομοθέτης δίνει την ευχέρεια στο Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Ε. να διανείμει αυτό το ποσό σύμφωνα με το καταστατικό, αν αυτό περιέχει σχετικές διατάξεις, ή σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Σύμφωνα με το καταστατικό και τις αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, το υπόλοιπο των καθαρών κερδών μπορεί να διατεθεί για οποιουδήποτε από τους παρακάτω σκοπούς:

- α) Για πρόσθετο μέρος,
- β) Για αμοιβές και ποσοστά στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου,
- γ) Για μέρος στο προσωπικό,
- δ) Για σχηματισμό λοιπών αποθεματικών,

Από το "υπόλοιπο των κερδών", μπορούν να σχηματισθούν και τα λεγόμενα καταστατικά ή προαιρετικά αποθεματικά.

Καταστατικά αποθεματικά, είναι αυτά που ο σχηματισμός τους προβλέπεται από διάταξη του καταστατικού της εταιρίας.

Προαιρετικά είναι τα αποθεματικά που δεν προβλέπονται από το νόμο ή το καταστατικό, αλλά σχηματίζονται μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

ε) Αποτελέσματα εις νέον

Από το "υπόλοιπο των κερδών", ένα μέρος τους ή ολόκληρο το ποσό, με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, μπορεί να μεταφερθεί στην επόμενη χρήση ως αποτέλεσμα

εις νέο.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. το σχετικό ποσό παρακολουθείται στο λογαριασμό 42 "Αποτελέσματα εις Νέο" και πιο συγκεκριμένα στο λογαριασμό 42.00 "Υπόλοιπο Κερδών εις Νέο".

Στο λογαριασμό αυτό μεταφέρεται από το λογαριασμό 88.99 "Κέρδη προς Διάθεση" το τελικό ποσό που απομένει μετά τη διάθεση των κερδών της χρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Μετά από πολλά χρόνια υποσχέσεων περί ενός νέου νόμου για τις ανώνυμες εταιρείες πιο ξεκάθαρου αλλά και πιο σύγχρονου η σημερινή διοίκηση των υπουργείων Ανάπτυξης και Οικονομίας νομοθέτησε τον ιστορικό νόμο 3604/2007. Και λέμε ιστορικός διότι επέφερε αλλαγές στον παλιό νόμο μετά από 87 χρόνια .

Πέρα από τις συμπληρώσεις σημαντικές και μη που επιφέρει ο νέος νόμος , σε έννοιες όπως ο τύπος της ανωνύμου εταιρείας και το περιεχόμενο του καταστατικού , στα πρώτα άρθρα του δηλαδή στις Γενικές διατάξεις (άρθρα 1-20).Στα άρθρα αυτά ο νομοθέτης κυρίως θωρακίζει την ισχύ των εγγράφων της ανωνύμης εταιρείας καθώς επίσης και εισαγάγει νέες έννοιες , όπως η εισφορά σε είδος στις διαδικασίες αποτίμησης μιας ανωνύμης εταιρείας και στους τρόπους μεταβολής του μετοχικού κεφαλαίου αυτής .Στο επόμενο άρθρο (21) ο νομοθέτης ορίζει το πλαίσιο απόκτησης ίδιων μετοχών, κατόπιν απόφασης της γενικής συνέλευσης , ένα κεφάλαιο στη ζωή της ανωνύμου εταιρείας πολύ σημαντικό , ένα αναλογιστεί κανείς ότι η περισσότερες εταιρείες είναι οικογενειακές στην χώρα μας και έτσι ο έλεγχος καθίσταται πιο δύσκολος .Τα επόμενα άρθρα (22-24) ορίζουν διατάξεις και πάλι σχετικά με τις μετοχές , ποιες και πώς είναι εξαγοράσιμες , πότε μπορεί η εξαγορά τους να καλύψει ένα ομολογιακό δάνειο .Στο άρθρο 25 γίνεται αναφορά σχετικά με την εκπροσώπηση της εταιρείας ,τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 18, ότι μέλος του Δ.Σ. της ανωνύμου μπορεί να προβλέπεται ότι θα είναι ένα νομικό πρόσωπο .Στα επόμενα άρθρα (26-33) ορίζονται ή και τροποποιούνται οι αρμοδιότητες η δομή , η άσκηση αξιώσεων της εταιρείας και η ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου της .Ειδικά μετά την είσοδο στην καθημερινότητα της ζωής μας , του χρηματιστηρίου , οι ευθύνες και οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. μιας ανωνύμου έπρεπε να αλλάξουν ριζικά από τον παλιό νόμο 2190/20.Έτσι ο νομοθέτης στα παραπάνω άρθρα εισαγάγει έννοιες όπως της επιμέλειας του καλού επιχειρηματία για τα μέλη του Δ.Σ. και άρθρο 30-παρ.3^α επισημαίνει ότι τα μέλη του Δ.Σ. δεν μπορούν να επιδιώκουν για ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρείας. Τα άρθρα 34 έως και 43 (κεφάλαιο Δ') αναφέρονται στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της ανωνύμης εταιρείας . Επισημαίνουν και καθορίζουν το πλαίσιο της Γ.Σ. , τον τόπο όπου συνέρχεται είτε στην έδρα της εταιρείας ένα δεν είναι εισηγμένη ή στην περιφέρεια του δήμου όπου βρίσκεται η έδρα του χρηματιστηρίου για της εισηγμένες (άρθρο 34).Στο άρθρο 35 διευκρινίζεται μεταξύ άλλων ότι η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης δημοσιεύεται .Το άρθρο 38 ορίζει την απαρτία της γενικής συνέλευσης , διατηρεί το ποσοστό του 1/3 για τις μη εισηγμένες και προσθέτει τα εδάφια στο τέλος της παραγράφου 4 , ότι για τις εισηγμένες ισχύει το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου .Στο άρθρο 40 ,η παράγραφος 2 του άρθρου 32, αντικαθίσταται με τα ακόλουθα, ένα στην γενική συνέλευση παρευρίσκεται ένας μόνο μέτοχος είναι υποχρεωτική η παρουσία συμβολαιογράφου για να προσυπογράψει τα πρακτικά .Στα επόμενα άρθρα 41 έως και 43 αναφέρεται η ακυρωσία των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης .

Κάτι επίσης καινούριο που εισήγαγε ο νέος νόμος , είναι στο Άρθρο 46 , όπου αντικαθίσταται το άρθρο 36^α , περί τακτικού ελέγχου από μη ορκωτούς – λογιστές .Εδώ ο νομοθέτης θέλοντας να μειώσει τα κόστη της ανώνυμης εταιρείας θέτει το όριο του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, στον κύκλο εργασιών , ως όριο του παραπάνω ελέγχου .Στο άρθρο 47 ο νομοθέτης προστατεύει τα δικαιώματα της μειοψηφίας , ένα πολύ ευαίσθητο κομμάτι της ζωής των ανωνύμων εταιρειών. Τα άρθρα 48 έως 54 περιέχουν εδάφια σχετικά με τον έλεγχο των ανωνύμων και τις διαδικασίες αίτησης ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές .

Στη συνέχεια τα άρθρα 55 με 62 αναφέρονται στα άρθρα 47^α έως και 50 του Ν.2190/20 περί λύσεως της ανωνύμου εταιρείας .Το άρθρο 64 καταργείται από τον παλιό νόμο και στη συνέχεια τα άρθρα 66 με 78 αναφέρονται σε διατάξεις σχετικές με την συγχώνευση ανωνύμων και με την μετατροπή τους σε προσωπικές εταιρείες .Τα τελευταία άρθρα από 79 έως και τέλος (82) είναι μεταβατικά και ορίζεται η έναρξη ισχύς του νόμου ,από δημοσίευσης στο Φ.Ε.Κ. εκτός από διαφορετικής πρόβλεψης από επιμέρους διατάξεις .

Συνοψίζοντας να τονίσουμε ότι πρόθεση των νομοθετών είναι η εισαγωγή στην καθημερινότητα των ανωνύμων εταιρειών ενός νόμου πιο σύγχρονου και απλοποιημένου. Επίσης υπάρχει μια προσπάθεια προάσπισης και προστασίας των συμφερόντων πρώτα του κράτους και των εσόδων του και στην συνέχεια των προσώπων που απαρτίζουν ή εκπροσωπούν κυρίως την ανώνυμη εταιρεία.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα είναι μία μορφή εταιρειών που αρχίζει να αναπτύσσεται τα τελευταία δεκαπέντε (15) χρόνια. Η κοινωνία της Ελλάδος λειτούργησε και σε αυτόν τον τομέα καταλυτικά ώστε οι περισσότερες ανώνυμες εταιρείες στην χώρα μας να είναι καθαρά οικογενειακές και μικρές σχετικά σε όγκο. Μετά την έντονη είσοδο του χρηματιστηρίου στην καθημερινότητα των ανωνύμων εταιρειών , η εικόνα αυτή μεταβλήθηκε. Εισήλθαν νέοι όροι στην γλώσσα των ανωνύμων, μα και νέες διαδικασίες , όπως εξαγορές εταιρειών , συγχωνεύσεις, αγοραπωλησίες μετοχών .

Η επιλογή λειτουργίας μιας επιχείρησης ως ανωνύμου , για την εν λόγω χρονική στιγμή στην χώρα μας , δεν είναι και η καλύτερη δυνατή, όπου βέβαια υπάρχει επιλογή .Το φορολογικό πλαίσιο λειτουργίας των ανωνύμων δεν είναι και το καλύτερο δυνατό , αλλά πολύ περισσότερο οι διαδικασίες ίδρυσης και εν συνεχεία οι όποιες διαδικασίες δημοσίευσης αποφάσεων των ανωνύμων και δυσχεραίνουν την λειτουργία της εταιρείας και αυξάνουν τα κόστη λειτουργίας αλλά κυρίως παρεμποδίζουν την ευελιξία της.

Βέβαια το τοπίο ελαφρώς αλλάζει. Οι φορολογικές διατάξεις των τελευταίων ετών μείωσαν τους συντελεστές φορολόγησης και των εταιρειών και των αμοιβών των μετόχων αυτών. Ο νέος νόμος 3604/2007 επέφερε αρκετές αλλαγές σχετικές με το κόστος των εταιρειών .

Τα πιο σημαντικά βήματα όμως και υποσχέσεις παραμένουν στα «συρτάρια» των υπουργείων. Δεσμεύσεις όπως απλούστευση διαδικασιών ίδρυσης , φορολογική ελάφρυνση και σε ορισμένες περιπτώσεις απαλλαγή σε εταιρείες που χρησιμοποιούν νέες καινοτόμες μεθόδους ή μεθόδους προστασίας του περιβάλλοντος δεν εφαρμόστηκαν μέχρι και σήμερα . Όπως επίσης και η κατάργηση φόρων υπέρ τρίτων ή κρατήσεων προς τρίτους δεν είναι για την ώρα εφικτή να αποφασιστεί .

Παρόλα αυτά η ανώνυμη εταιρεία έχει το πλεονέκτημα ότι προστατεύει τους μετόχους από περιπτώσεις πτωχεύσεων ή εμπλοκής σε κακοδιαχείριση . Επίσης δίνει πάντα την δυνατότητα ανάπτυξης και είναι εισιτήριο για κάθε επιχειρηματία σε μεγαλύτερα πεδία δράσης ,στον Ελλαδικό χώρο αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αριστοκλή Ι. Ιγνατιάδη
Θεωρητική και εφαρμοσμένη λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1993
- Εμμανουήλ Ι. Σακέλλη
Φορολογία και διάθεση κερδών εταιριών
Κίνητρα οικονομικής ανάπτυξης
Εκδόσεις ΒΡΥΚΟΥΣ Ο.Ε. - ΑΘΗΝΑ 1995
- Γεωργίου Στ. Αληφαντή
Διανεμόμενα κέρδη Α.Ε. & Ε.Π.Ε.
Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ - ΑΘΗΝΑ 1993
- Δημητρίου Ι. Ηλιόκαντου
Πρακτικός οδηγός ανωνύμων εταιριών
ΑΘΗΝΑ 1997
- Βασιλείου Ν. Σαρσέντη
Αναστασίου Σπ. Παπαναστασάτου
Λογιστική εταιριών
Εκδόσεις Α. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ - ΑΘΗΝΑ 2000
- Δημήτρη Παρ. Σταματόπουλου
Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων
Εκδόσεις ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ - ΑΘΗΝΑ 1999
- *Αθανασίου Δημητράκα
Πρακτικός Συμβουλος Ανώνυμων Εταιρειών
Εκδόσεις Σταμούλης - ΜΑΙΟΣ 2005
- *Ελευθερίου Λεβαντή, Δικηγόρου
Ανώνυμες Εταιρείες
Εκδόσεις Σακκουλά - 2002
- Μηνιαίο λογιστικό περιοδικό " ΛΟΓΙΣΤΗΣ "
Τεύχη : Ιανουαρίου 1996, Μαρτίου 1996,
Απριλίου 1998, Μαρτίου - Μαΐου 2000
Εκδόσεις: Ε. Τότσης και Σία Ε.Ε.
- Εβδομαδιαία οικονομική έκδοση "ΕΨΙΛΟΝ 7"
Τεύχος 174 - Μάιος 2001